svensk veterinär tidning

5 • APRIL • 2013 • VOLYM 65

Foto: Baldur Tryggvason

Tvångssyndrom hos hund, en översikt

Deklarationstips för veterinärer 2013

Theileria equi hos importerade spanska hästar

MEDIVET
Animal X-ray Solutions

Nordisk Specialist för
Veterinär Digital Röntgen

Vi fortsätter leverera nyheter

Störst utbud • Riktigt bra Support • Nöjda kunder

Σ Sigma

Hög bildkvalitet, lågt pris och inkluderat PACS! Perfekt CR för övergång från analog röntgen, även för den minsta kliniken.
25 kassetter/h

R-Edition

Nu dubbelt så snabb – 45 kassetter/h

Ultimate

Lika snabb som de snabbaste - 60 kassetter/h

Sigma är ett populärt system för digital röntgenframkallning.
Nu i 3 olika modeller för just ert behov

www.medivet.se info@medivet.se +46 (0) 431 244 00 Medivet Scandinavian AB, Ängelholm, Sverige

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: ***office@svf.se***
HEMSIDA: ***www.svf.se***
TELEFONTID: Mån–tors 9.00–16.00,
Fre 9.00–15.00,
lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande
TORSTEN JAKOBSSON, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-372 95 10
E-POST: ***torsten.jakobsson@svf.se***

Kansli- och ekonomichef
PER CARLSSON, ***pol mag***
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
E-POST: ***per.carlsson@svf.se***

Förhandlingschef
ANDERS GRANELD, ***jur kand***
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-625 64 44
E-POST: ***anders.graneld@svf.se***

Ombudsman/förhandlare
JENNY FLORDAL, ***fil mag***
TELEFON OCH
MOBIL: 08-545 558 25
E-POST: ***jenny.flordal@svf.se***

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

Generalsekreterare SVS
ELISABETH HERNBLAD TEVELL, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 31
MOBIL: 070-216 30 95
E-POST: ***lisa.hernblad.tevell@svf.se***

Bitr generalsekreterare SVS
SIMONE HÄUSLER, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 0730-928 113
E-POST: ***simone.hausler@svf.se***

Redovisningsansvarig
LINDA WIKSTRÖM, ***ekonom***
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: ***linda.wikstrom@svf.se***

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: ***marianne.lundquist@svf.se***

Administrativ assistent
KARIN MOSSBLAD HENRIKSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: ***karin.henriksson@svf.se***

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Nu om någonsin behövs de engagerade

FACKLIGA FÖRTROENDEMÄN, akademikerföreningar – varför ska jag engagera mig? Arbetsgivarna lyssnar ändå inte, ingen idé att försöka göra något. De bestämmer ändå och gör som de vill. Jag får ingen tid för fackligt arbete från min arbetsgivare, jag hinner inte, det är mycket nu.

Det är just på grund av alla dessa skäl som jag ska engagera mig. Hur kom annars semesterlagen, föräldraledighetslagen, rätten till sjukpenning, åtta timmars arbetsdag m m till? Inte var det för att arbetsgivarna spontant införde dessa förmåner. Det berodde på ett aktivt arbete från fackens sida, arbetsgivare och fack kom överens om ett gemensamt regelverk. Utan aktiva inom facken som kämpade och utan arbetsgivarnas villighet att skapa bättre arbetsförhållanden hade det inte gått. Det var en samverkan.

Nu känner man att det är lite sämre tider och många arbetsplatser har fått sparbeting vilket gör att arbetsgivarna vill börja dra åt svångremmen på olika sätt. Vissa arbetsplatser känner av en minskad kundkrets, de vill göra förändringar. Då gäller det att vi är med och arbetar för vår sak – om inte vi gör det, vem ska då göra det?

Vi är nu mitt uppe i löneförhandlingar inom staten, förhandlingar om restidsavtal, samarbetsavtal etc. Inom det privata området pågår kollektivavtalsförhandlingar. Veterinärförbundets ombudsmän får förhandla uppsägningar på grund av arbetsbrist och omstruktureringar på företag. Nu om någonsin behövs de som är engagerade.

Den svenska modellen bygger på att man har lokala fackliga företrädare på arbetsplatserna för att diskussionerna ska hållas så nära arbetsplatsen som möjligt. När det gäller lokala förhållanden är det bättre att den som känner till det hela förhandlar med stöd av det centrala facket. Vi som arbetar centralt har kunskaper om hur lagar, avtal och policyer kan och bör tillämpas, men kunskapen om respektive arbetsplats behov finns lokalt.

Vi måste försöka få till kontinuerliga förändringar/förbättringar i arbetslivet för att balansen mellan skyldigheter och rättigheter ska upprätthållas. Vi får heller inte bara släppa på det vi redan har utan att reagera. Visar vi inte vad vi kan och vill så är det ingen annan som gör det. Vi kan kanske inte få igenom allt vi vill men vi måste försöka och vi måste samarbeta. Tillsammans kan vi ofta enas om något som skulle kunna ge bättre arbetsförhållanden. Ett litet steg i taget.

Tiderna är just nu tuffa på många håll men förhoppningsvis kommer det att vända, det har det alltid gjort förut. Låt oss tillsamman kämpa för att vi ska fortsätta få ha bra förutsättningar och trivsamma arbetsplatser med vettiga avtal. Även ägare och arbetsgivare tjänar på rättvisa villkor, är man anställd och mår bra på sin arbetsplats, är motiverad och engagerad så arbetar man bättre. På djursjukhus och kliniker är det också djurägare som har allt att vinna på motiverade och engagerade veterinärer som får lön och uppskattning efter vad de presterar och kan.

FREDRIKE RITTER
ordförande, AVF

Bimectin® vet. 18,7 mg/g

oral pasta (ivermektin)

Gel-liknande ivermektinpasta med äpplesmak.
Mot rundmask och styngflugelarver hos häst.

Äpplesmak!

CEVA Animal Health AB
Annedalsvägen 9, 227 64 Lund
Tel: 046 - 12 81 00 Fax: 046 - 14 65 55

kontakt@ceva.com
www.ceva.nu

Bimectin® vet. 18,7 mg/g, oral pasta Rx QP54AA01 Indikationer För behandling av följande parasiter hos häst: stora strongylider, små strongylider, lilla magmasken, springmask, spolmask, fölmask, magmask, trådmask, lungmask och styngflugelarver. Kontraindikationer Skall inte användas vid överkänslighet mot aktiv substans eller något hjälpämne. Biverkningar Vissa hästar med kraftiga infektioner med Onchocerca mikrofilarier har efter behandling fått reaktioner i form av svullnad och klåda i framförallt huvud och bukregion. Reaktionen förmodas bero på att ett stort antal mikrofilarier avdödas. Symtomen försvinner inom ett par dagar men symtomatisk behandling kan vara motiverad. Särskilda försiktighetsmått vid användning Eftersom ivermektin är mycket toxiskt för fisk och akvatiska miljöer, bör behandlade djur ej komma i direkt kontakt med ytvatten och diken medan behandlingen pågår. Särskilda varningar Anthelmintikaanvändning som kan leda till en ökad risk för utveckling av resistens mot anthelmintika innefattar: 1) alltför frekvent och upprepad användning av anthelmintika från samma klass under en längre tid 2) underdosering. Rådfråga veterinär om lämpliga doseringsprogram och skötsel av djurbeståndet för att uppnå adekvat parasitkontroll och reducera sannolikheten för att resistens utvecklas mot anthelmintika. Om en produkt misstänks vara ineffektiv bör djurägaren rådfråga en veterinär. Förpackningar 1 x 6,42 g 2 x 6,42 g 10 x 6,42 g 50 x 6,42 g. SPC godkänd 2011-02-17. För mer information se www.fass.se

innehåll

ledare av F Ritter

Nu om någonsin behövs de engagerade 3

reportage av S Fredriksson

"Tack pappa"
Shwan ångrar inte sitt yrkesval 6

vetenskap

Theileria equi orsakade klinisk piroplasmos hos två importhästar av E Hernlund m fl 11

Tvångssyndrom hos hund – en litteraturöversikt av C Rohdin 17

månadens epiztel 23

vilken är din diagnos?

– Bilddiagnostik 25
– Svar 58

allmänt

Nytt datasystem revolutionerar Livsmedelsverkets arbete av J Beck-Friis 26

Hästköttskandalen och hästpassen
Klinikerna har blivit mer medvetna om hästen som livsmedel av M Lindberg 29

Studenterna efterfrågar mer praktik i fält av M Wickman 32

Utredning om antalet djurgårdar i Uppsala- och Skararegionerna av B Algers och K-I Kumm 36

Här är avdragen du inte får missa
Deklarationstips 2013 av A Graneld 39

Har vi råd att vara ojämställda? av J Flordal 45

fackliga frågan

Några frågor kring semestern av F Ritter 49

FVF informerar

Tidsbegränsade anställningsformer
– omdiskuterade LAS-regler av L Nordfors 51

disputationer

Molekylär karaktärisering av infektiöst bronkitvirus 52

insänt

Tack till Jalal Ramish av T Wilhelmsson 53

ansvarsärende

Drog ut tänder på hund utan ägarens tillstånd av J Beck-Friis 55

noterat

- Försäljningsförbud stoppar kosmetikatester på djur 35
- Slakterier slutar med häst 53
- Första veterinära hygienpriset till Norrbotten 54
- Mindre antibiotika till danska kor 56
- Mögelgifter riskfaktor inom grisproduktionen 57
- Djursjukhusgruppen rekryterar Mia Runnérus 59

kongresser & kurser 60

svensk veterinärlegitimation 64

kåseri

Alternativ antibiotikapolicy av U Sjösten 65

specialistkompetens 66

examination – ögon 66

”Tack pappa”

Shwan ångrar inte sitt yrkesval

Ett besök i verkligheten. Shwan har nyligen gjort en inspektion och restauranginnehavaren hajar till när han dyker upp igen.

Shwan Kareem var inte bara yngst i sin klass, han var yngst på hela universitetet när han som 17-åring påbörjade utbildningen till veterinär i Kurdistan. Med en färsk legitimation fick han jobb inom FN, ett ”lyxuppdrag” som han lämnade till förmån för kärleken och Sverige. Det är många tacksamma för, då Shwan är en person som engagerat sig i föreningslivet, bland annat genom att ställa upp som kassör i Anställda Veterinärers Förening, AVF.

TEXT OCH FOTO:
SUZANNE FREDRIKSSON

VETERINÄRTIDNINGEN träffar Shwan på hans nuvarande arbetsplats, Uppsala kommuns miljökontor, där han arbetat i ett år. Han nappade på en annons där kommunen sökte en livsmedelsinspektör.

– Det finns ju inga statsveterinärer längre, kommenterar Shwan titeln.

SHWAN KOMMER FRÅN en familj där utbildning värderas högt. Att ha en rektor som far innebar för Shwans del att han fick börja skolan redan som femåring och när motsvarande grundskola och gymnasium var avklarade tyckte Shwans far att sonen skulle bli veterinär. Som sjuttonåring, yngst av alla studenter på hela universitetet, påbörjade Shwan sin veterinärutbildning.

– Första åren tyckte jag att det var så där. Det var bara teoretiska ämnen. Men när den praktiska delen av utbildningen började tänkte jag ”tack pappa”, berättar Shwan.

Varför ville din far att du skulle bli veterinär?

– Jag vet faktiskt inte. Veterinäryrket hade (det har förändrats till det bättre) inte speciellt hög status. Det skulle annars kunnat vara ett skäl. Idag är jag glad över yrkesvalet, men hade jag själv fått välja utbildning från början hade jag nog blivit ingenjör, berättar Shwan.

EFTER EXAMEN, utbildningen är 5,5 år i Kurdistan, fick Shwan en tjänst inom FN. På uppdrag av FAO, Food and Agricultural Organization i Irak, arbetade han med att ta fram och implementera en bekämpningsplan för epizootiska och zoonotiska sjukdomar.

– Det var ett intressant och bra jobb, det bästa jag kunde få. Jag levde ett mycket gott liv och hade till exempel egen chaufför, ler Shwan.

När han träffade sin flickvän, som är svenska med rötter i Kurdistan, beslöt Shwan att flytta till Sverige.

– Ibland funderar jag på om jag förlorat något på att flytta till Sverige, men svaret blir nej. Nästan alla mina gamla kompisar har också lämnat Kurdistan och mitt sociala kontaktnät är i stort sett borta.

Av goda vänner fick Shwan tipset att bosätta sig i Uppsala, en bra stad för en nyinflyttad akademiker med smak för socialt engagemang och möjlighet till ett intensivt umgängesliv. Så Uppsala fick det bli.

Nästa steg för Shwan var att skaffa svensk veterinärlegitimation. Under några månader pendlade han till Skara för att gå tilläggsutbildningen för utländska veterinärer, TUVE.

– TUVE var helt perfekt. Trots fem och ett halvt års veterinärutbildning kunde jag nästan ingenting om grisar, det finns inga tamgrisar i Kurdistan, bara vildsvin. Gris är ett av de områden där jag haft stor nytta av tilläggsutbildningen. Praktiken på olika arbetsplatser gav också väldigt mycket.

Shwan var klar med tilläggsutbildningen 2008, men hade börjat prova på att arbeta på en köttanläggning i Kristianstad under sommaren 2007. Hans arbetskamrater där övertygade honom om att han hade en framtid som officiell veterinär.

SHWAN KAREEM är född 1979 i Kurdistan och fick svensk veterinärlegitimation 2008. Han bor i Uppsala med flickvän och en sexårig dotter. För närvarande har han inga husdjur men en papegoja står högt på önskelistan, ”ska skaffa mer kunskap om papegojor först”. Shwan är sedan två år tillbaka kassör i AVF, ordförande i Kurdistans Förening i Uppsala, som är en politiskt och religiöst obunden förening med ett brett verksamhetsprogram, samt ledamot i styrelsen för svenska Veterinärer Utan Gränser.

"När jag kom in på den svenska arbetsmarknaden var det lätt att få jobb. Nu har klimatet hårdnat vilket bland annat märks för dem som gått TUVE."

– Det finns en utbredd missuppfattning att veterinärer som är uppväxta utanför Norden har en annorlunda, läs mindre empatisk, syn på djur. Det stämmer inte alls. Jag tror knappast att någon har blivit tvingad att läsa till veterinär mot sin vilja. Att arbeta med djur är ett aktivt val man gjort.

– Jag älskar djur vilket var en starkt bidragande orsak till att jag fortsatte att arbeta på slakteri. Kanske tänker man då mest på köttkontroll, men det handlar i lika hög grad om levandedjurbesiktning. Den uppgiften kan bara en veterinär utföra.

– Om två djur av tio från samma leverantör är vanvårdade eller sjuka, finns det antagligen fler. Jag anser att djurskyddet är viktigt och jag har vid ett flertal tillfällen anmält personer som skickat misskötta djur till slakt, säger Shwan.

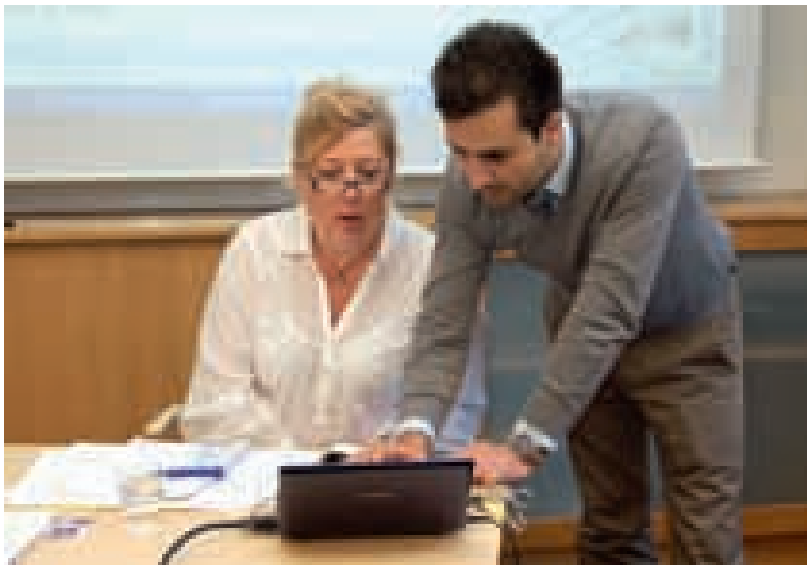

På RM, representantskapsmötet, 2011 blev Shwan vald till kassör i AVF. På bilden tillsammans med ordföranden Fredrike Ritter som får hjälp med något tekniskt problem.

Det var under åren som officiell veterinär Shwans intresse för arbetsmiljöfrågor väcktes och vips blev han huvudskyddsombud för de 84 officiella veterinärerna i Livsmedelsverkets fältorganisation.

– Jag ville gärna vara till hjälp och jag gjorde vad jag kunde, men kände att jag bara var en budbärare. Det gjorde mig besviken och frustrerad, men hela processen kring arbetet som skyddsombud fick mig att tänka efter. Varför är det viktigt att vara med i en fackförening? Även om man kan klara sig själv tycker jag att man ska bidra med det man kan för att hjälpa andra.

– När jag kom in på den svenska arbetsmarknaden var det lätt att få jobb. Nu har klimatet hårdnat vilket bland annat märks för dem som gått TUVE, säger Shwan och skjuter samtidigt in att den kommande flytten av tilläggsutbildningen från Skara till Uppsala kommer att ge de utländska veterinärerna en helt annan möjlighet att skapa ett bra kontaktnät för framtiden.

De flesta arbeten har någon nackdel. Arbetet som officiell veterinär är inget undantag. Arbetsmiljön på slakterierna är ofta påfrestande och det är svårt att ha inflytande över arbetstiderna.

– Veterinären måste ju anpassa sig till när djuren kommer till slakteriet, något som vi inte kan påverka, kommenterar Shwan.

Han upplevde även de långa resorna till små gårdsslakterier ute i "obygden" som frustrerande.

– Jag vill arbeta för en livsmedelsproduktion som är hållbar och rättvis på alla sätt. Därför bär det mig emot att åka 40 mil tur och retur för att exempelvis besiktiga tio lamm. Det är inte ett speciellt miljövänligt förfarande. Vare sig djur eller veterinär ska behöva resa på det sättet, kommenterar Shwan.

Under sina år som officiell veterinär har Shwan fått en god inblick i hur djurskydd och köttkontroll fungerar på slakterierna. Men vad händer sedan? Det är en fråga som varit brännande aktuell under den senaste tiden och som inte minskat Shwans engagemang för det han

Många bollar i luften: AVF,

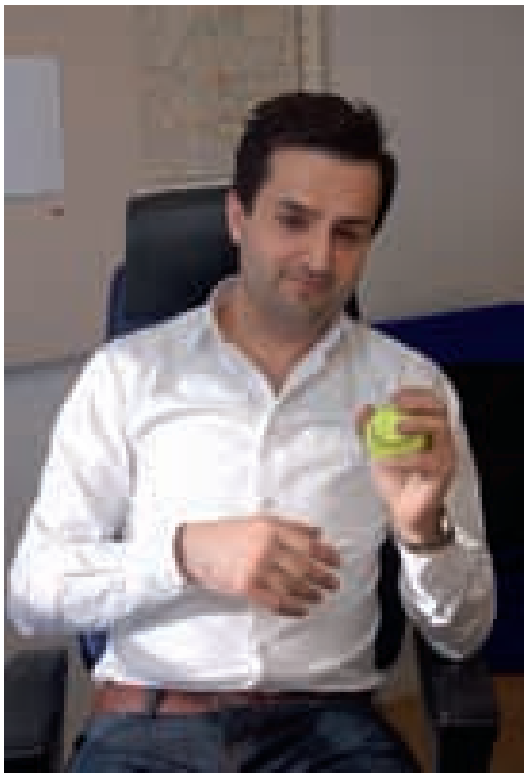

Kurdistans Förening,

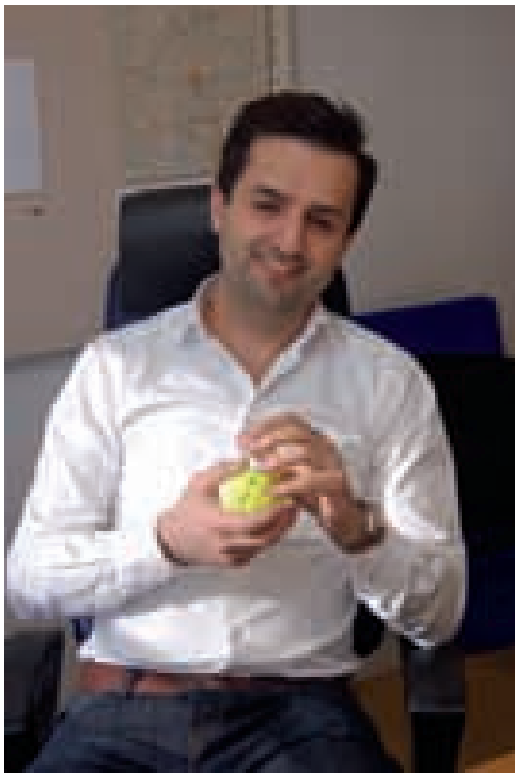

Veterinärer Utan Gränser.

kallar rättvis mat, mat som är producerad under miljövänliga former och som konsumenten kan äta utan att bli lurad.

När han för ett år sedan såg en annons där Uppsala kommun sökte en livsmedelsinspektör, gärna veterinär, blev han genast intresserad. Han listade för- och nackdelar och bestämde att om det blev 50–50 eller över skulle han söka tjänsten. Listan slutade till kommunens fördel. Shwan sökte, i hård konkurrens visade det sig, och fick tjänsten.

– Jag är glad att jag tog det här steget. Fram till igår (intervjun gjordes i mitten av mars) var jag ensam veterinär på enheten, men nu har det kommit en kollega, vår nya chef Anna Brådenmark.

– Det har skett många förändringar inom livsmedelskontrollen under senare år och det har öppnat upp en ny arbetsmarknad för veterinärer. Flera kolleger har fått upp ögonen för detta när de förstått att jag har ett intressant arbete, bra arbetsmiljö, styr min tid och är nöjd med lönen, säger Shwan.

När det blir matdags föreslår han ett besök i verkligheten, dvs på ett av de 200 objekt som ligger under Shwans ansvar. Vi åker till en restaurang som han nyss inspekterat och där vi med säkerhet kan äta med god aptit. Innehavaren hajar till något när han ser Shwan tåga fram mot disken, men det blir ett glatt samtal.

– Jag har lätt att prata med de flesta inom livsmedelsbranschen. En myndighet ska spegla samhället och det kan vara bra att den som utför kontroller inte alltid är svenskfödd, säger Shwan.

Han tillägger att det naturligtvis är samma sak inom till exempel fackföreningsrörelsen och alla övriga funktioner i samhället. Även om Shwan är ”absolut kurd” så ogillar han starkt att man sorterar in människors egenskaper i etniska fack.

– Det finns alla sorters människor, bra och dåliga, av alla sorters ursprung. Det som räknas är vad man kan bidra med i det samhälle där man lever, poängterar han.

Hur orkar du med allt, jobb, familj, fackligt och ideellt arbete?

– Jag portionerar, gör lite varje dag, som en sorts insulininjektion kan man säga, avslutar Shwan Kareem.

Han tittar på klockan och avslutar intervjun på utsatt tid. Planering och disciplin är nog också en del av hemligheten. ■

Anallergenic - en **revolutionerande diet** för diagnostik och behandling av **fodermedelsallergi!**

- Kliniskt bevisad effekt även på hundar där andra hydrolyserade dieter inte fungerat
- Ny unik proteinkälla som hydrolyserats ned till rekordlåg molekylvikt; 95% av proteinerna är <1kDa, 88% av proteinerna utgörs av fria aminosyror
- Med barriärstärkande effekt på huden

Förstärk ditt sortiment med Anallergenic!

AN 18

ANALLERGENIC

DERMALLIANCE

ROYAL CANIN

www.royalcanin.se

©Frédéric Dufayet - 12.2011

ELIN HERNLUND, leg veterinär, klinikveterinär,
ULRIKA FALKENÖ, leg veterinär,
GITTAN GRÖNDAHL, leg veterinär, VMD, tf statsveterinär,
SARA LARSDOTTER, leg veterinär, Dipl ECEIM, klinikveterinär,
JOHN PRINGLE, leg veterinär, VMD, Dipl ACVIM, professor i hästmedicin och
HELENA BACK, leg veterinär*

Theileria equi orsakade klinisk piroplasmos hos två importhästar

Klinisk piroplasmos orsakad av *Theileria equi* upptäcktes hos två hästar som nyligen förts in i Sverige från Spanien. Sjukdomen är anmälningspliktig och förekommer normalt inte i Sverige eftersom de fästingarter som fungerar som vektorer saknas här. Diagnosen komplicerades av att hästarna samtidigt var sjuka i akut hästinfluensa. Piroplasmos bör beaktas hos hästar med feber, anemi och ikterus, särskilt om de kommer från områden endemiska för ekvin piroplasmos. Om nya fästingarter får fäste i Sverige kan infektionen komma att spridas från seropositiva hästar.

EKVIN PIROPLASMOS

Ekvin piroplasmos (EP) är en vektorburen parasitsjukdom som drabbar hästdjur, inklusive åsna och zebra. EP orsakas av de blodburna protozoerna *Babesia caballi* eller *Theileria equi* som sprids med fästingar och sjukdomen är anmälningspliktig i Sverige. *T equi* benämndes tidigare *Babesia equi*, men har nu klassificerats om till *Theileria equi* (12).

I dagläget finns 14 fästingarter tillhörande släktena *Dermacentor, Rhipicephalus* och *Hyaloma* som rapporteras kunna överföra parasiterna (7). Dessa förekommer främst i tropiska och subtropiska områden, men även i tempererade klimat, dock ännu inte i Sverige. EP förekommer endemiskt där vektorer finns, som i större delen av Afrika, Asien, Syd- och Centralamerika och Mellanöstern. I USA gjordes stora insatser under 1980-talet för att utrota parasiten och därefter har endast ett fåtal utbrott ägt rum, främst i Florida och Kentucky. Till följd av detta har USA mycket stränga regler för import av hästar.

I Europa är EP endemiskt utbredd i Portugal, Spanien, Frankrike, Belgien, Italien och på Balkan. En nyligen utförd studie i Schweiz visar på en seroprevalens på 7,3 procent där antalet seropositiva hästar var signifikant högre hos importerade från Spanien och Portugal jämfört med inhemska och tyska hästar (7, 14, 15, 17). I studier från olika delar av Spanien har 40–77 procent av hästarna rapporterats vara seropositiva för *T equi* (6) (Figur 1). I Sverige har enstaka fall av seropositiva importerade hästar förekommit, men tidigare har inga fall av klinisk piroplasmos hos häst rapporterats i landet.

Foto: Thurner Hof

Figur 1. *I studier från olika delar av Spanien har 40–77 procent av hästarna rapporterats vara seropositiva för* T equi.

KRONISKT BÄRARSKAP

Hästar kan bli smittbärare under lång tid, i upp till fyra år när det gäller *B caballi* och för resten av livet med *T equi*. Parasitemin är då inte ständigt påvisbar men kan återkomma efter immunsuppression eller en krävande ansträngning (9). De persistent infekterade hästarna utgör en reservoar för EP även om de inte uppvisar några kliniska symtom. I endemiska områden är troligen sjukdomen mer prevalent än vad antalet kliniska fall visar (6). Persistent infekterade ston kan överföra *T equi* till sina avkommor och parasiten kan orsaka abort, dödfödslar, neonatala sjukdomar eller ett föl som är bärare av parasiten. I Sydafrika har *T equi* rapporterats orsaka upp till elva procent ➤

av aborterna hos ston i endemiska områden (2, 7, 14).

KLINISKA SYMTOM

Inkubationsperiod för EP varierar mellan 10–30 dagar för *B caballi* och 12–19 dagar för *T equi*. Sjukdomen kan vara perakut, akut, subakut och kronisk. Parasiten angriper och förstör erytrocyterna. Hur allvarligt sjukdomsförloppet blir beror på mängden förstörda erytrocyter samt hur kroppens immunförsvar reagerar. Vid akut infektion får hästen vanligen feber, anemi och ikterus. Petekier eller ekymoser kan ses i slemhinnorna. Nedsatt allmäntillstånd och aptit samt ökad hjärt- och andningsfrekvens förekommer också. Akut död förekommer i enstaka fall. Piroplasmos hos häst ger dock sällan hematuri, till skillnad från sjukdomen med samma namn hos nötkreatur (orsakad av *Babesia divergens*) där rödfärgad urin är ett klassiskt symtom. *B caballi* anses ge lindrigare förlopp än *T equi* eftersom i allmänhet färre erytrocyter infekteras (7). Vid kronisk infektion hos hästar förekommer intermittent feber, reducerad prestation, viktförlust, distala ödem och mag-tarmstörningar.

Då EP hos häst ofta ger ospecifika symtom som feber, anemi och ikterus kan den lätt förväxlas med andra sjukdomar. Differentialdiagnoser som bör övervägas inkluderar ekvin infektiös anemi, leptospiros, purpura hemorrhagica, ekvin viral arterit, ekvin granulocytär anaplasmos, förgiftning av växter eller kemikalier, idiopatisk immunmedierad hemolytisk anemi och andra sjukdomar som orsakar vaskulit och hemolys. Bland exotiska sjukdomar kan tänkas surra, dourine och afrikansk hästpest.

PARASITENS LIVSCYKEL

Parasiterna vid EP genomgår en livscykel med många olika stadier, något varierande beroende på vilken fästing som utgör mellanvärd (20). Hos *B caballi* kan en transovariell överföring av smittan ske i fästingen, vilket inte visats hos *T equi*.

I stora drag är parasiternas livscykel följande: en smittad fästing för över sporozoiter till hästens blod som omedelbart attackerar erytrocyterna där de formar små kärnkroppar, så kallade trofozoiter. Dessa formas sedan till två delar, merozoiter. Infekterade erytrocyter rupturerar så småningom och merozoiterna infekterar då nya erytrocyter. Merozoiterna hos *T equi* kan bilda ringformade strukturer som kallas gamonter (Figur 2). Nya fästingar tar upp smittan genom att suga i sig infekterade erytrocyter med merozoiter. Hos samtliga Babesia-arter sker utvecklingen endast i erytrocyterna, medan det för *T equi* finns rapporterat att också lymfocyter kan invaderas av sporozoiter (14).

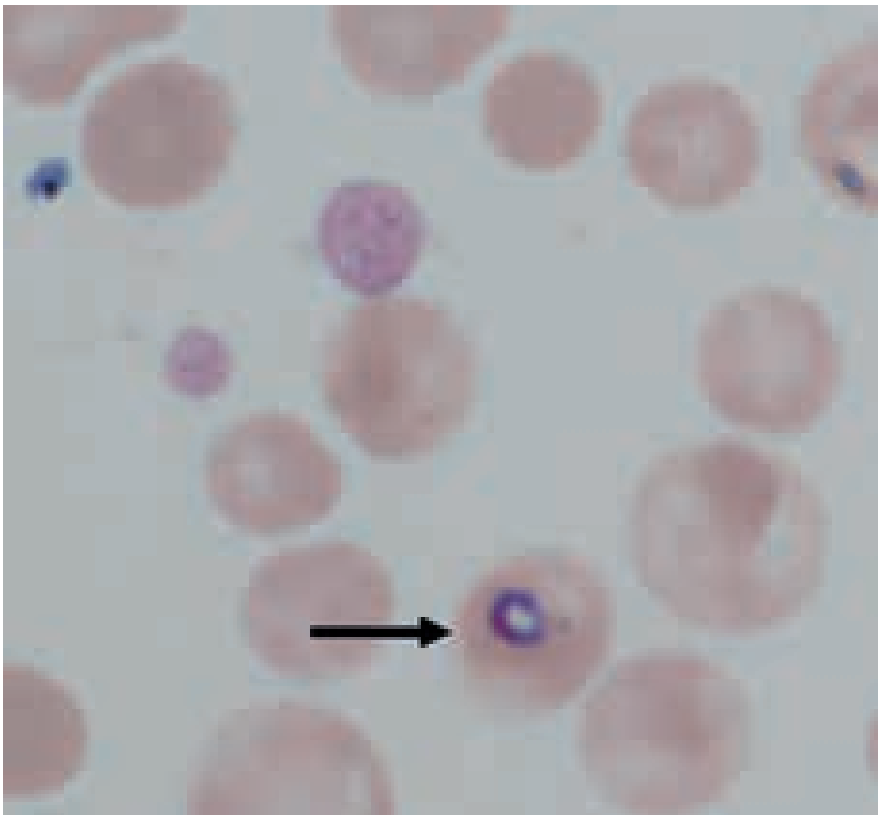

FIGUR 2. *Blodutstryk från häst infekterad med* Theileria equi*, färgat med May Grünewald, Giemsa. Pilen visar infekterad erytrocyt med parasiten i gamontstadium.*

FOTO: HAROLD TVEDTEN, SLU.

DIAGNOSTIK

Blodutstryk

Hos kliniska fall kan diagnosen EP ställas genom mikroskopering av blodutstryk. Trofozoiterna är ofta ovala och upp till 3 µm i storlek (Figur 3). *T equi* kan uppträda som karaktäristiska ”malteserkors” (Figur 4). Om detta fynd görs kan man differentiera de två protozoerna via mikroskopering. Hos kliniskt sjuka djur är vanligen ca 1–5 procent av erytrocyterna infekterade, i vissa fall upp till 20 procent (14). Hos hästar som inte befinner sig i den akuta fasen av sjukdomsförloppet är inte mikroskopering tillförlitlig, då antalet infekterade erytrocyter är för få. För dessa rekommenderas serologiska metoder (3).

Serologi

Flera olika serologiska analysmetoder förekommer. Komplementfixeringstest (CF) baseras på IgM-antikroppar, som framför allt förekommer tidigt under infektionen (3). Problemen med CF är att falskt negativa resultat förekommer samt även korsreaktioner, så att antisera mot *B caballi* kan reagera med antigen från *T equi*. Därför anses CF inte längre vara ”golden standard” för att identifiera hästar som är kroniskt infekterade med *T equi* (4).

Indirekt immunfluorescerande antikroppstest (IFAT) har högre känslighet än CF och har därför använts som ett kompletterande test. I en studie med

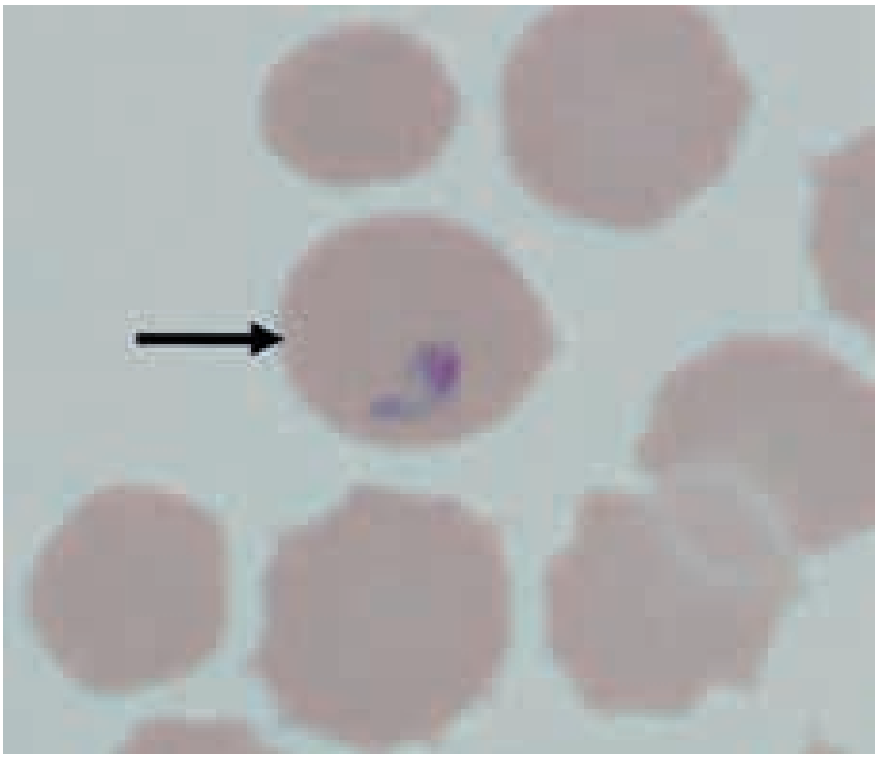

Foto: Harold Tvedten, SLU.

Figur 3. *Blodutstryk från häst infekterad med* Theileria equi, *färgat med May Grünewald, Giemsa. Pilen visar en erytrocyt infekterad av en trofozoit.*

IFAT påvisades antikroppar 3–20 dagar efter experimentell infektion med *T equi* och antikroppstitrar påvisades sedan under den kroniska infektionen (14). Enligt World Organisation for Animal Health (OIE) rekommenderas IFAT som metod för att testa hästar vid import eller export. Enzyme-Linked Immunosorbent Assay (ELISA) och Competitive ELISA förekommer också. C-ELISA har kunnat detektera kroniska infektioner som inte var positiva vid CF-test (4) och är där-för en säkrare metod jämfört med CF. C-ELISA blev godkänt av OIE 2004 som en rekommenderad testmetod för kontroll av resande hästar.

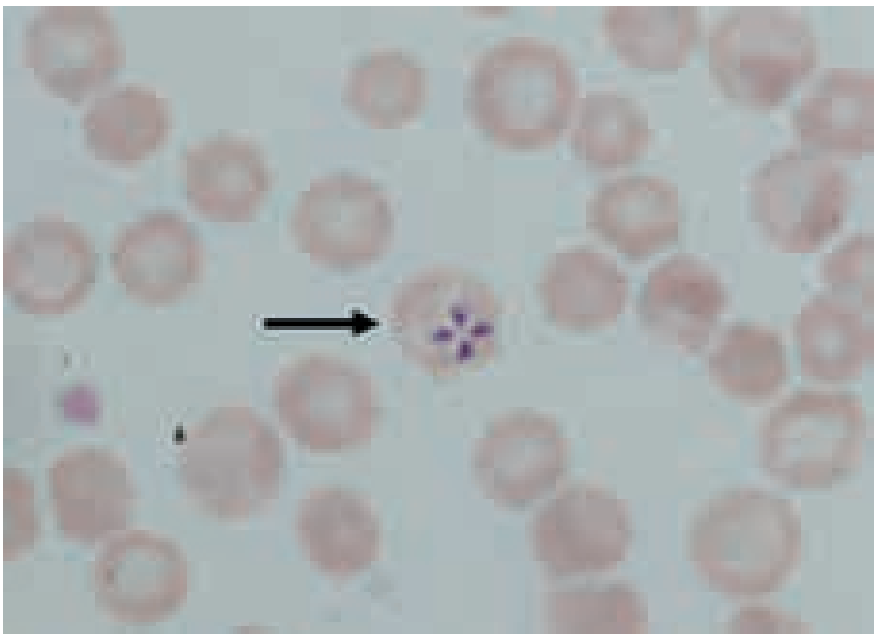

Foto: Ulrika Falkenö

Figur 4. *Blodutstryk från häst infekterad med* Theileria equi, *färgat med May Grünewald, Giemsa. Pilen visar merozoiter i delande stadium som uppträder i ett så kallat malteserkors.*

BEHANDLING

I litteraturen beskrivs olika behandlingsregimer där medicinering med imidocarb diproprionat (Imizol) är vanligast både vid behandling av *T equi* och *B caballi*. Det är samma läkemedel som används vid behandling av babesios hos nöt. Doseringsangivelser varierar från 2,2 mg/kg intramuskulärt fem gånger med ett dygns intervall till 4,7 mg/kg intramuskulärt fem gånger med 72 timmars intervall (4, 5). I två studier från 2009 (16) och 2012 (10) rapporterades effektiv behandling av infektion med *B caballi* respektive *T equi* med hög dos imidocarb diproprionat (4 mg/kg intramuskulärt fyra doser med 72 timmars mellanrum, i vissa fall upprepat i två omgångar). Det står i kontrast mot resultaten i en tidigare studie (5) där varken *B caballi* eller *T equi* kunde elimineras trots upprepad behandling med samma dosering. Orsaken till skillnader i behandlingsresultat är oklar, men varierande känslighet hos parasitstammar har föreslagits (16, 18).

Imidocarb diproprionat orsakar en dosberoende njur- och levertoxicitet hos häst (8). Man ser även biverkningar i form av kolik och diarré som beror på anti-kolinesterasaktivitet hos läkemedlet (1). Intravenös injektion med glykopurrylat har därför testats och rekommenderas i samband med imidocarbmedicineringen för att minska den kolinerga stimuleringen av gastrointestinalsystemet (11). Kombinationsbehandling med t ex imidocarb diproprionat och buparvaquone har föreslagits för att överkomma behandlingsresistens hos *T equi* (4).

FALLPRESENTATION

I juni 2012 inkom två hästar, två respektive tre år gamla, av rasen pura raza española (PRE) till hästkliniken vid Universitetsdjursjukhuset (UDS) med ➤

➤ misstanke om transportsjuka. Hästarna hade importerats från Spanien och ankom till en svensk gård två dagar tidigare. De var ovaccinerade mot hästinfluensa. Vid ankomst till djursjukhuset uppvisade hästarna måttligt nedsatt allmäntillstånd, feber, spontan hosta, ansträngd andning med missljud, kraftigt purulent nosflöde, bleka och ikteriska slemhinnor samt måttligt förstorade submandibularlymfknutor.

Laboratorieresultat

Båda hästarna uppvisade en måttlig, regenerativ anemi (hematokritvärdena var 0,21 respektive 0,19 l/l, referensvärden: 0,28–0,5 l/l) med tydlig anisocytos och makrocytära erytrocyter (Figur 5) samt en lindrig förekomst av stavkärniga neutrofiler. En måttlig monocytos samt lindrig lymfocytos med reaktiva monocyter och lymfocyter kunde även påvisas. Intracellulära protozoer i erytrocyterna identifierades i blodutstryk från båda hästarna, som med malteserkors (Figur 4) var diagnostiska för *T equi*.

Båda hästarna hade sänkta albuminvärden samt normala protein-, glutamatdehydrogenas- och gallsyrevärden i serum. Vidare kunde förhöjda serumkoncentrationer av SAA (serum amyloid A) konstateras, 98 respektive >900 mg/l vid inskrivning (referensvärde <5 mg/l) men endast en av hästarna uppvisade förhöjd fibrinogenkoncentration i blodet, 5,9 g/l (referensvärde 1,8–4,2 g/l).

Antikroppar mot *T equi* påvisades med IFAT i serum hos en av hästarna och hos den andra hästen kunde serumantikroppar detekteras med både IFAT och C-ELISA. Serumprover från hästarna var negativa för ekvin infektiös anemi med agargelimmundiffusion (AGID, Coggins test).

Ekvint influensavirus påvisades indirekt hos hästarna vid analys med PCR-teknik av nässvabbprov från en smittad kontakthäst. Provet var negativt vid PCR för ekvint arteritvirus, ekvint herpesvirus 1 och 4 samt ekvint rinitvirus B. Bakterieodlig från purulent sekret i trakea från båda hästarna visade riklig respektive måttlig växt av *Streptococcus zooepidemicus* subspecies *zooepidemicus* i sparsam blandflora. Bakterien var sensibel för penicillin.

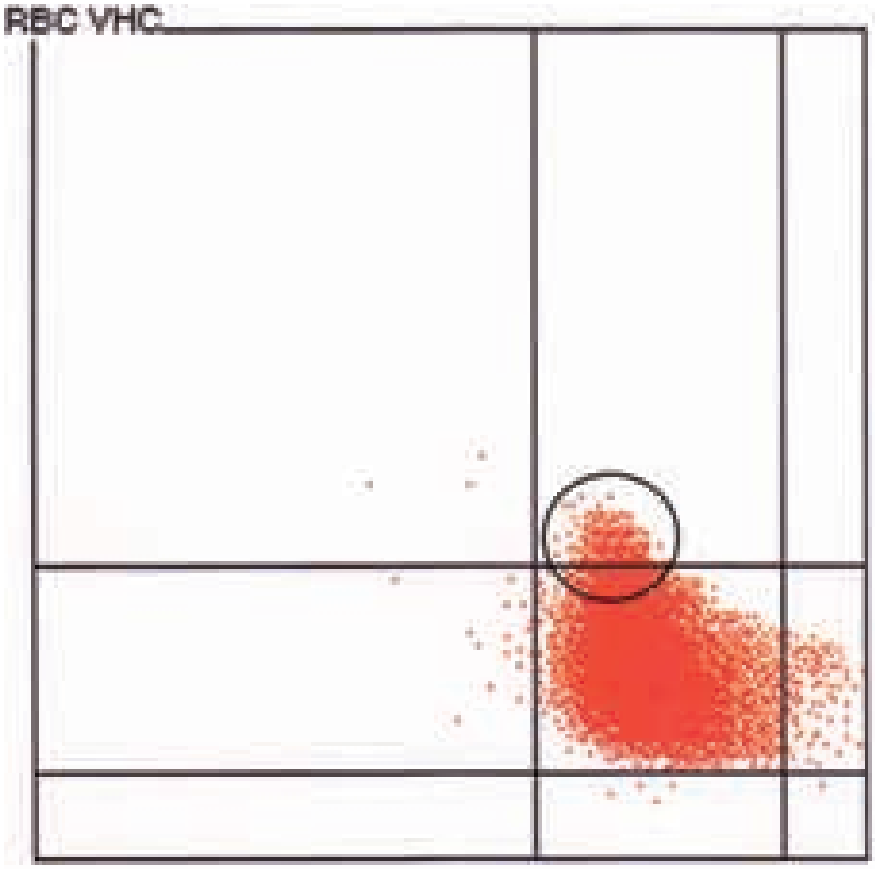

FIGUR 5. *Cytogram över erytrocyter hos häst med klinisk theilerios. X-axeln indikerar hemoglobininnehållet och Y-axeln indikerar storlek hos varje röd blodkropp. Normala erytrocyter hos häst ligger inom fyrkanten nedanför ringen. Ringen markerar makrocytära erytrocyter.*

Behandling och uppföljning

Ingen behandling specifikt riktad mot *T equi* sattes in. Behandling mot sekundär bakteriell luftvägsinfektion/lindrig pleuropneumoni inkluderade bensylpenicillinnatrium 18 mg/kg tre gånger dagligen och flunixin meglumin 0,5 mg/kg två gånger dagligen under klinikvistelsen som varade i tio dagar. Vid hemgång hade febern avklingat, hematokriten stigit och luftvägssymtomen förbättrats. Behandling med bensylpenicillinprokain 20 ml/kg intramuskulärt en gång dagligen ordinerades i ytterligare fem dagar. Vid telefonkontakt med ägaren efter cirka sex månader uppgavs att hästarna inte uppvisade några kliniska symtom på sjukdom. Den äldre hästen hade ridits några månader utan tecken på nedsatt prestation vid arbete.

DISKUSSION

Hästarna som presenteras i fallrapporten var troligen kroniskt infekterade med blodparasiten *T equi*i. Hästarna bör ha smittats via fästingar i exportlandet Spanien där prevalensen är hög (6). Infektionen har sannolikt reaktiverats och utvecklats till klinisk piroplasmos på grund av stress och påverkat immunförsvar i samband med transporten till Sverige och den samtidiga akuta infektionen med hästinfluensavirus. Detta gav hästarna en sammansatt sjukdomsbild med symtom både från övre luftvägarna, lindrig pleuropneumoni och anemi.

Makrocytära erytrocyter påvisades i blod från båda hästarna vid alla provtagningar. Fynd av makrocytära erytrocyter talar för regenerativ anemi hos häst (19). Hästar med anemi uppvisar inte retikulocytos eller högt MCV (genomsnittsstorlek hos de röda blodkropparna), till skillnad från hund, katt och svin där dessa parametrar används som tecken på regeneration. Inflammationsbilden med förhöjt SAA-värde, lågt albuminvärde,

neutrofili och vänsterförskjutning kan förklaras av hästarnas influensa, sekundära pleuropneumoni och även av deras hemolytiska anemi. Fibrinogen ökar inte lika snabbt och inte lika mycket som SAA och det är troligen orsaken till att den ena hästen hade normalt fibrinogenvärde men förhöjt SAA-värde. Leverparametrarna GLDH, som påvisar levercellsskada, och gallsyror, som påvisar kolestas eller nedsatt leverfunktion, var normala hos båda hästarna. Detta tillsammans med hästarnas anemi och senare fynd av intracellulära protozoer gör att man kan dra slutsatsen att deras ikteriska slemhinnor inte var hepatiskt utan hemolytiskt orsakade.

Vid ekvin piroplasmos är antalet protozoer ofta få, vilket gör att den veterinär som bedömer blodutstryket ofta måste leta aktivt efter dem. Det är därför viktigt att det på remissen till laboratoriet anges om hästen är importerad, vilken klinisk misstanke som föreligger och att blodprovet skickas till ett laboratorium där det finns personal som är van att titta på veterinär hematologi.

Hästarna fick ingen specifik behandling mot infektionen med *T equi*. Detta berodde på en bedömning om betydande risk för biverkningar från läkemedel liksom oklara behandlingsresultat framför allt vad gäller eliminering av parasiten.

I dagsläget finns inte ekvin piroplasmos endemiskt i Sverige på grund av att rätt fästingart saknas i landet. Klimatförändringar och ökat resande hos både människor, sällskapsdjur och hästar ökar risken för att fästingpopulationerna i Europa förändras. Fästingar som kan sprida EP har t ex observerats i Nederländerna (13). Det finns risk att nya kliniska fall kan skapas i Sverige från de kroniska smittbärare, framför allt från Spanien och Portugal, som redan finns i landet. Detta kan ske om fästingarterna etableras här, om smittbärarna smittar sina föl intrauterint, eller eventuellt vid iatrogen smittspridning, som via kontaminerade nålar och kirurgiska instrument. Det är viktigt att komma ihåg är att en häst som en gång infekterats med *T equi* är bärare för resten av livet. När det gäller *B caballi* blir hästarna oftast inte livslånga bärare, men hästen kan likväl vara bärare i upp till fyra år. Hästar som är bärare utgör en reservoar för smitta av EP.

SAMMANFATTNING

Författarna vill göra läsarna uppmärksamma på ekvin piroplasmos (EP), en sjukdom som idag inte finns endemiskt i Sverige beroende på att den fästing som utgör mellanvärd för EP ännu saknas i landet. Om/när vi får in dessa fästingar kan vi få en spridning av EP från införda seropositiva hästar och deras eventuella intrauterint smittade avkommor. Symtomen kan variera, men vid akut sjukdom ses ofta anemi, feber och ikterus. Vid misstanke om sjukdom bör blodprov tas för serologisk diagnostik och eventuellt blodutstryk för direktmikroskopi. Infekterade hästar blir livslånga bärare när det gäller *Theileria equi* och bärare i flera år för *Babesia caballi*. Dessa hästar kan vara kroniska smittbärare utan att uppvisa kliniska symtom.

SUMMARY

Theileria equi in two horses imported from Spain

Two young horses recently imported to Sweden from Spain were diagnosed with equine piroplasmosis (EP) caused by the vector-borne hemoprotozoa *Theileria equi (T equi)*. These are apparently the first reported clinical cases in Sweden. The horses were also ill, due to equine influenza infection and secondary bacterial infection of the respiratory tract.

T equi and *Babesia caballi* are the two parasites causing piroplasmosis in horses. The parasites infect the horses' blood by tick bites and invade the red blood cells, which eventually rupture causing anemia and long term to life long persistent infection. Sweden is considered free from equine piroplasmosis because of the absence of a suitable tick vector. The disease is reportable. The diagnosis should be considered as a differential in imported horses that exhibit fever, anemia and icterus. Tick populations in Europe are changing and ticks capable of transmitting piroplasmosis were recently found in the Netherlands (13). If these species of ticks also populate Sweden we face the risk of a disease spread from infected (imported) horses serving as a reservoir for the disease.

Referenser

1. Adams LG. Clinicopathological aspects of imidocarb dipropionate toxicity in horses. Res Vet Sci, 1981, 31, 54–61.
2. Allsopp MTEP, Lewis BD & Penzhorn BL. Molecular evidence for transplacental transmission of *Theileria equi* from carrier mares to their apparently healthy foals. Vet Parasitol, 2007, 148, 130–136.
3. Bose R, Jorgensen WK, Dalgliesh RJ, Friedhoff KT & Devos AJ. Current state and future trends in the diagnosis of babesiosis. Vet Parasitol, 1995, 57, 61–74.
4. Bruning A. Equine piroplasmosis, an update on diagnosis, treatment and prevention. Vet J, 1996, 152, 2, 139–151.
5. Butler CM, Nijhof AM, van der Kolk JH, de Haseth OB, Taoufik A, Jongejan F & Houwers DJ. Repeated high dose imidocarb dipropionate treatment did not eliminate *Babesia caballi* from naturally infected horses as determined by PCR-reverse line blot hybridization. Vet Parasitol, 2008, 151, 320–322.
6. Camacho AT, Guitian FJ, Pallas E, Gestal JJ, Olmeda AS, Habela MA, Telford III SR & Spielman A. *Theileria (Babesia) equi* and *Babesia caballi* infections in horses in Galicia, Spain. Trop Anim Health Prod, 2005, 37, 293–302.
7. Dewaal DT. Equine piroplasmosis – a review. Vet J, 1992, 148, 1, 6–14.
8. Donnellan CMB & Marais HJ. Equine piroplasmosis. In: Mair TS and Hutchinson RE, eds. Infectious Diseases of the Horse. Equine Vet J Ltd, 2009, 333–339.
9. Equine piroplasmosis factsheet. Iowa State University, 2008. www.cfsph.iastate.edu/Factsheets/pdfs/equine_piroplasmosis.pdf
10. Grause JF, Ueti MW, Nelson JT et al. Efficacy of imidocarb dipropionate in eliminating *Theileria equi* from experimentally infected horses. Vet J, 2012, http://dx.doi.org/10.1016/j.tvjl.2012.10.025.
11. Kutscha J, Sutton DGM, Preston T & Guthrie AJ. Equine piroplasmosis treatment protocols: Specific effect on orocaecal transit time as measured by the lactose 13C-ureide breath test. Equine Vet J Suppl, 2012, 44, Issue Suppl, S43, 62–67.
12. Mehlhorn H & Schein E. Redescription of *Babesia equi* laveran, 1901 as *Theileria equi*. Parasitol Res, 1998, 84(6), 467–475.
13. Nijhof AM, Bodaan C, Postigo M et al. Ticks and associated pathogens collected from domestic animals in the Netherlands. Vector Borne Zoonotic Dis, 2007, 7, 585–595.
14. Rothschild CM. Equine piroplasmosis. In: Debra C, Sellon DC & Long MT, eds. Equine Infectious Diseases. St Louis, Saunders Elsevier, 2007, 465–473.
15. Schein E & Fla BR. Equine babesiosis. In: Ristic M, ed. Babesiosis of domestic ➤

animals and man. Boca Raton, Fla, CRC Press, 1988.
16. Schwint ON, Ueti MW, Palmer GH et al. Imidocarb dipropionate clears persistent *Babesia caballi* infection with elimination of transmission potential. Antimicrob Agents Chemother, 2009, 4327–4332.
17. Sigg L, Gerber V, Gottstein B, Doherr MG & Frey CF. Seroprevalence of *Babesia caballi* and *Theileria equi* in the Swiss horse population. Parasitol Int, 2010, 59, 313–317.
18. Traub-Dargatz JL. Proceedings of the AAEP Annual Resort Symposium, St Michael, Barbados, January 24–26, 2011.
19. Tvedten H. Laboratory and clinical diagnosis of anemia. In: Weiss DJ & Wardrop KJ, eds. Schalm's Veterinary Hematology, 6th ed. Ames, Iowa, Wiley-Blackwell Publishing Ltd, 2010, 155–156.
20. Zapf F & Schein E. New findings in the development of babesia-(theileria)-equi (laveran, 1901) in the salivary-glands of the vector ticks, hyalomma species. Parasitol Res, 1994, 80, 543–548.

***ELIN HERNLUND,** leg veterinär, klinikveterinär, Hästkliniken, Universitetsdjursjukhuset (UDS), SLU, Box 7040, 750 07 Uppsala.
ULRIKA FALKENÖ, leg veterinär, Klinisk Kemiska Laboratoriet, Universitetsdjursjukhuset (UDS), SLU, Box 7038, 750 07 Uppsala.
GITTAN GRÖNDAHL, leg veterinär, VMD, tf statsveterinär, SVA, 751 89 Uppsala.
SARA LARSDOTTER, leg veterinär, Dipl ECEIM, klinikveterinär, Hästkliniken, Universitetsdjursjukhuset (UDS), SLU, Box 7040, 750 07 Uppsala.
JOHN PRINGLE, leg veterinär, VMD, Dipl ACVIM, professor i hästmedicin, SLU, Box 7054, 750 07 Uppsala.
HELENA BACK, leg veterinär, Avdelningen för parasitologisk diagnostik, SVA, 751 89 Uppsala.

Bli Livsviktig!

Bli regelbunden givare på cancerfonden.se eller ring 020-59 59 59.

Vi tänker besegra cancer. Vill du vara med?

Cancerfonden

Testa oss - vi kan lab!

AIA 360

Automatiskt system för hormonanalyser (Progesteron, T4, fritt T4, T3, Cortisol mm).

EXIGO EOS

Automatiskt hematologi-instrument för veterinär-medicin med 4-partsdiff (LYM, MONO, NEUT och EOS).

LifeAssays®Vet Reader

Patientnära instrument för avläsning av akutfasproteiner, bl a C-Reaktivt protein (CRP) hos hund.

EKG-instrument

För både små och stora kliniker - lätta, smidiga och portabla modeller.
NYHET: EKG- tillbehör till iPhone 4 och 4S!

Vi finns på VeTA-dagarna 19-21 april 2013 i Helsingborg

Alere

Alere AB, Box 1215, 181 24 Lidingö
Tel 08-544 812 00 Fax 08-544 812 30
e-post: alere.se@alere.com
www.alere.se

CECILIA ROHDIN, leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar, specialist i neurologi, DECVN*

Tvångssyndrom hos hund – en litteraturöversikt

Obsessive-compulsive disorder (OCD) med tvångsmässiga handlingar är en vanlig sjukdom hos människor och det finns anledning att anta att så även är fallet hos hund. Trots detta är kunskapen inom veterinärkåren om dessa beteenden begränsad. Artikeln belyser symtom, förekomst och till viss del behandling av tvångssyndrom hos hund.

INLEDNING

OCD, obsessive-compulsive disorder, är ett ångestrelaterat tillstånd som på humansidan ger oönskade och återkommande tankar och känslor (obsessions) som får individen att känna sig tvingad att utföra specifika handlingar (compulsions). Dessa tvångsmässiga handlingar, eller ritualer, är stereotypa beteenden som repeteras om och om igen och som i sitt sammanhang inte fyller någon nödvändig funktion (1). OCD förekommer hos människor men även hos djur (3, 11, 14, 21, 23, 46, 49, 51).

Hundar kan visa en rad olika tvångsmässiga beteenden så som att jaga svansen, suga eller slicka på sig själv eller på saker, stirra upp i luften och jaga skuggor (4, 27, 28, 31, 32, 33, 38, 41, 42). Då vi inte kan veta om hundar verkligen upplever obsessions har det föreslagits att dessa beteenden hos hund ska kallas canine compulsive disorders (CCD) (27) (Figur 1a och 1b).

De tvångsmässiga handlingarna hos hund kan bli så uttalade och besvärande att de kräver behandling. I fall där beteendet blivit så tidskrävande och fixerat att de stör normala, dagliga aktiviteter slutar det ibland med avlivning (4).

På humansidan finns starka bevis för att OCD är en genetisk sjukdom (35, 36). Då CCD förekommer mer frekvent inom vissa raser har ett liknande samband misstänkts även hos hund (31, 40). Nyligen har en riskallel för utvecklande av CD hos hund identifierats (13) vilket ytterligare stödjer att det finns en genetisk disposition för CCD.

Denna litteraturöversikt har för avsikt att belysa symtom och förekomst samt till viss del behandling av tvångssyndrom hos hund.

FÖREKOMST

På humansidan drabbas en till tre procent av befolkningen av OCD och tillståndet får därmed anses som tämligen vanligt förekommande (20, 23, 29, 48, 50).

Förekomsten av CCD är okänd men bildandet av specifika hundraser samt omfattningen av inavel inom många av dessa kan förklara att CCD tycks vara mer frekvent än OCD (40). CCD ses oftare inom raser som bullterrier (33) och dobermann (32) men det finns indikationer på att förekomsten av CCD är ➤

FIGUR 1A OCH B. *Dvärgschnauzer med tvångssyndrom, CCD. Hunden tillbringar tid med att titta upp mot taket, himlen, eller mot sin egen bakdel. Beteendet kallas för "stargazing".*

➤ vanligare även hos grand danois, schäfer, jack russel terrier, dalmatiner, bouvier de flander, saluki, cairn terrier, basset och soft coated weaten terrier (4, 31, 40).

Liksom människa utvecklar hundar symtom förknippade med CCD först när de når social mognad, i genomsnitt runt 18–24 månaders ålder (41). Störningarna anses drabba hanhundar oftare än tikar (33, 41).

SYMTOM

Gemensamt för människor med OCD är att de har oönskade tankar och beteenden som de inte kan kontrollera och som är förknippade med ångest. Genom att utföra specifika repetitiva handlingar upplever patienten en tillfällig lindring av denna ångest (1). Beteendena utförs som ritualer och kan ses t ex som ett överdrivet tvättande av händerna (48). Andra människor med OCD fyller sina hus med onödiga föremål som de inte kan göra sig av med, så kallad hoarding (47).

Hundar med CD kan visa en rad olika tvångsmässiga handlingar som samtliga utgår från hundens normala beteenden. De kan kategoriseras i beteenden som utgår från rörelser (locomotor behaviors), från munnen (oral behaviors), beteenden som kopplas till aggressivitet, ökad vokalisering och hallucinering (27, 28).

Beteendekategorier

Beteenden som kan kopplas till rörelser inkluderar cirklande (circling, spinning), att jaga svansen (tail-chasing), att tvångsvandra, att jaga sin egen skugga, ljusreflexer eller att bli ståendes (freezing) (se Faktaruta 1).

Beteenden som kan kopplas till munnen visar sig genom att hunden biter eller slickar på sina ben eller tassar så att det blir sår (slickdermatit), de slickar, eller biter i luften (fly-snapping) eller suger sig i flanken eller på tyger (flank-sucking, blanket-sucking), det kan visa sig som polyfagi, polydypsi eller pica (att vilja äta sådant som inte är föda).

Tvångsmässiga beteenden som relaterar till aggressivitet innefattar aggressivitet som riktas mot individen själv, som att morra eller bita mot bakben, svans eller rumpa, att attackera matskålen eller andra föremål och kan även i undantagsfall visa sig som en aggressivitet mot människor.

Vokalisering kan yttra sig som ett tvångsmässigt, rytmiskt skällande, gnyende eller ihållande ylande

Vissa individer visar tecken på att hallucinera, de kan stirra oavbrutet på sin egen skugga eller upp i taket eller himlen, de kan jaga solkatter eller ljusreflexer.

CCD kan även yttra sig som att ”transa” (trance-like behavior) vilket betyder att hunden stryker sig eller ställer sig under nedhängande tyg, t ex dukar, upphängd tvätt eller buskar (33). Koprofagi, hundar som äter sin avföring direkt från rektum, utgör en separat grupp av CD-patienter (39).

Raskoppling

Vissa hundraser har visat sig mer benägna för vissa typer av tvångsmässiga beteenden. En bullterrier med CD jagar oftare svansen, stryker sig under nedhängande föremål (transar) eller blir ståendes (freezing) (27, 33) medan en dobermann oftare hänger sig åt flanksugning (27, 32) (Figur 2), en dvärgschnauzer med CD tittar sig mot baken och storväxta raser är mer benägna att slicka så mycket på sina ben att det bildas sår (slickdermatit) (27).

ORSAKER TILL CCD

CD utlöses av tillstånd som för hunden upplevs som stressande, konfliktfyllda eller frustrerande. Frustration kan upplevas om det finns en motivation för ett visst beteende men inget utrymme för att det ska kunna utföras. Beteendet visas initialt då hunden befinner sig i en konfliktsituation men allt eftersom frustrationen ökar utvecklar hundar med CD en fixering vid beteendet vilket kommer att utföras även i andra, icke konfliktfyllda, situationer (24, 27, 28).

Hudirritationer, som sår eller allergier, kan ibland utlösa CCD. Det antas att den stress obehaget eller irritationen skapar kan vara tillräcklig för att utlösa ett tvångsmässigt slickande hos en individ med benägenhet att utveckla CCD (28). Studier visar att OCD inte är förknippat med brist på träning, brist på vardaglig stimulering eller social inskränkning (41).

PATOGENES

Neurofarmakologiska studier visar att serotonerga system är involverade i utvecklandet av OCD (35) och precis som vid behandling på humansidan har läkemedel som hindrar återupptag av serotonin visat sig ha effekt i behandlingen av CCD (15, 18, 31, 41).

På humansidan finns starka bevis för att OCD har en genetisk predisposition (35, 36). Det finns indikationer på att en viss uppsättning av alleler som kontrollerar tillverkningen av serotonin skulle göra individen mer mottaglig för att utveckla OCD (43). Förutom sero-

FAKTARUTA 1

FALLSTUDIER PÅ YOUTUBE

Det finns ett antal videoklipp publicerade på YouTube som visar olika CD-beteenden hos hund. Följande situationer kan studeras:

- Transande bullterrier, rubriker ”Cosmo Tripping” och ”Brendan trancing”.
- Hund som cirklar/spinner, rubriker ”Bella – Compulsive Spinning Dog”, ”Sheltie spins like a top”, ”Chasing Tail – Bull Terrier – ZAC” och ”OCD Dog Video.flv”.
- Flanksugande dobermann, rubrik ”Flank sucking doberman”.
- Tygsugande dobermann, rubrik ”A Doberman And His Blanket”.
- Hund som tvångsmässigt gräver i soffan, rubrik ”My dog seems to have obsessive-compulsive disorder”.
- Hund som slickar i luften, rubrik ”Dog licking the air”.
- Hund som biter i luften (flysnapping), rubrik ”Boxer with Fly Snapping Syndrome – Chancy”.
- Hund som visar aggression mot sina bakben, rubrik ”Funny dog attacking himself!!”.

Foto: Tufts University, Massachusetts.

Figur 2. *Dobermann är en ras som mer än andra hänger sig åt att suga sig i flanken ("flank-sucking", bilden) eller på tyger ("blanket-sucking").*

toninsystemet finns det anledning att misstänka att även andra, så skilda system som glutamatsystemet, MAO-(monoaminoxidas)-systemet, GABA-(gammaaminobutyric acid)-systemet och dopaminsystemet är involverade i utvecklandet av OCD (2, 6, 10, 30, 52, 53, 55).

Då det föreligger ett tydligt samband mellan hundras och CD har det funnits en stark misstanke om bakomliggande genetiska faktorer även hos hund (8, 40, 41). Ett samband mellan CCD och ett område på kromosom 7 (gen CDH2) har nyligen publicerats (13). Detta är det första lokus som kunnat kopplas till tvångshandlingar på djur.

DIAGNOSTIK

Diagnos ställs med hjälp av en detaljerad sjukdomshistoria, kliniska symtom och uteslutande av andra sjukdomar, framför allt neurologiska och dermatologiska sjukdomar, som skulle kunna likna dem som ses vid CCD. Epilepsi bör beaktas som differentialdiagnos. Lesioner i hjärnan kan ge symtom med tvångsmässig cirkelgång (37) och sensoriska neuropatier kan leda till att hunden biter/gnager sig på tassarna (9). Neurom efter svansamputation kan ge ett ökat intresse för svanstippen (28).

Hudsjukdomar som orsakar klåda eller smärta kan ge ett överdrivet slickande. Hudlidandet kan också öka stressen som på så sätt underhåller en CCD (24).

BEHANDLING

På humansidan förespråkas farmakologisk behandling i kombination med terapi såsom kognitiv beteendeterapi, överlägsen monoterapi (16, 22) och det finns studier som tyder på att detsamma gäller för hund (41). Serotoninåterupptagshämmare (SSRIs) anses som förstahandsval vid behandling av OCD (48).

Luescher (24, 25, 26, 27, 28) rekommenderar att hundar med CD behandlas med beteendeträning i kombination med medicinsk behandling. Beteendeterapin går ut på att försöka identifiera och undanröja konflikter, frustration och stress samt att lära in ett "önskvärt" beteende som kan ersätta det "oönskade". Medicinsk behandling har till effekt att minska frekvensen av det tvångsmässiga beteendet så att patienten blir mottaglig för beteendeträning (28).

SSRIs används även med god effekt på hund (18, 28, 41, 44, 54). Klomipramin är ett preparat med bredspektrumverkan som fungerar genom att blockera det neuronala återupptaget av både noradrenalin och serotonin (5-HT). Klomipramin har således egenskaper både som tricyklisk antidepressivum och serotoninåterupptagshämmare och finns registrerat under namnet Clomicalm® för behandling av separationstillstånd hos hund i Sverige. På humansidan är klomipramin registrerat för användning vid tvångstillstånd. En mängd andra läkemedel har använts för behandling av CCD (28, 39) men jämförande studier saknas.

Det kan ta upp emot fyra veckor innan effekt av den medicinska behandlingen ses (28). Luescher rekommenderar därefter att den medicinska behandlingen ges i minst tre veckor efter att klinisk effekt uppnåtts. Det är av stor vikt att medicineringen därefter trappas ut långsamt (27).

Att fysiskt hindra patienten från att skada sig själv med hjälp av t ex en krage kan ibland vara nödvändigt för att bryta ett oönskat beteende men åtgärdar inte det grundläggande problemet och kan förvärra den stress och frustration som djuret upplever.

Behandling anses hjälpa ca två tredjedelar av patienterna med CCD (25, 26) vilket överensstämmer med förväntat behandlingsresultat på humansidan (45).

DISKUSSION

OCD är en vanlig sjukdom hos människor och det finns anledning att anta att så även är fallet hos hund (40). Trots detta är kunskapen inom veterinärkåren om dessa beteenden begränsad. En anledning är sannolikt att beteendevetenskap är ett tämligen modernt område inom veterinärmedicinen. Av tradition har i Sverige många av frågorna kring hundars beteende och träning hanterats av andra professioner, så som hundtränare och hundpsykologer. Intresset och kunskapen om dessa beteenden ökar dock och i både USA och Europa utbildas idag veterinärer till diplomates inom beteendevetenskap (DACVB, DECVB). Förståelsen för tvångshandlingar hos våra husdjur började när paralleller ➤

Foto: Michael Pettigrew.

Figur 3. *Fortfarande är det vanligt att tvångsbeteenden hos hund missuppfattas och feltolkas.*

➤ kunde dras till de stereotypa beteenden som ses hos bland annat djurparksdjur (24). Ett senare genombrott kom då man kunde visa att dessa beteenden liknar dem som människor med OCD har (15).

Fortfarande är det dock vanligt att dessa beteenden hos hund missuppfattas och feltolkas (Figur 3). En hund som morrar och attackerar sina egna bakben uppfattas som underhållande, en bullterrier som jagar sin svans som lekfull och inte allt för sällan förstärker vi beteendet genom vår uppmärksamhet (5).

Bullteriers som cirklar har rapporterats ha onormala EEG-registreringar tydande på epileptisk aktivitet (12). Epileptiska anfall ser dock sällan ut som CCD. Hundar med CD är medvetna om sin omgivning, de saknar postiktal fas och deras beteende kan vanligen brytas (28).

En föreställning kring tvångshandlingar är att mediciner som används för att behandla dem är skadliga och bör undvikas. Det förekommer tillstånd, så kallade rebound-fenomen, där de symtom som behandlats återkommer i en förstärkt form vid utsättning av medicinen. Under behandling med serotoninåterupptagshämmare ackumuleras serotonin i synapsen vilket leder till att receptorerna nedregleras. När medicinen avslutas kommer mängden av neurotransmittorer plötsligt att bli mycket lägre och symtomen kan komma tillbaka i värre omfattning än innan behandling sattes in (27). Då prognosen anses kopplad till symtomens duration (54) föreslås att behandling sätts in tidigt och att undvika rebound-fenomenet genom att trappa ned medicinering successivt (27). En patient med CCD som haft symtom under en längre tid har sämre prognos än en som haft symtom under en kortare tid.

Biverkningar av medicinsk behandling förekommer men får anses vara av lindrig art. Enligt FASS vet kan Clomicalm i mycket sällsynta fall orsaka kräkningar, aptitförändringar, slöhet eller en reversibel förhöjning av leverenzymnivåerna när behandlingen avbryts.

Medicinsk behandling i kombination med terapi föreslås på humansidan (16, 22) och det finns studier som tyder på att samma förhållningssätt är att rekommendera för hund (41). Eftersom CCD kan härledas till stress ska möda läggas på att identifiera och undanröja konflikter och frustration. En oförmåga att kunna förutsäga eller känna kontroll över sin omgivning är en viktig orsak till stress och kan uppkomma till följd av inkonsekvent och motstridig ägare–hund interaktion. Denna grundar sig ofta i dålig kommunikation där hunden får otydliga eller direkt felaktiga signaler (27). Bestraffning för dessa beteenden rekommenderas inte (28).

Människor som lider av OCD är medvetna om att deras handlingar inte är berättigade och de kan vanligen kontrollera dem helt eller delvis i sociala sammanhang. Det finns anledning att tro att även hundar kan uppfatta att deras beteende inte är accepterat då de ofta, efter att ha blivit tillrättavisade för sitt beteende, väljer att gå undan för att utföra handlingen där ägaren inte ser

Figur 4. *Det finns anledning att tro att även hundar kan uppfatta att deras beteende inte är accepterat. Hunden på bilden har inget med innehållet att göra.*

(40) (Figur 4). Bestraffning riskerar således att öka stressen för individen samtidigt som patienten kommer fortsätta utföra beteendet i frånvaro av ägaren.

Ärftliga faktorer

På humansidan har det sedan början av 1900-talet funnits misstankar om att ärftliga faktorer har betydelse för utvecklandet av OCD (23). Studier av enäggstvillingar och nära släktingar till OCD-patienter visar att genetiska faktorer har avsevärd betydelse för uppkomst av OCD (7, 35). Utifrån detta har man på humansidan letat specifika gener som innebär en ökad risk för OCD (35).

Sökandet efter kandidatgener har dock hindrats av att OCD är en heterogen sjukdom där olika patientgrupper tenderar att visa olika konstellationer av OCD-symtom.

En påvisad stark koppling mellan ras och typ av CCD indikerar en genetisk predisposition för att utveckla dessa beteenden även hos hund (39) (Faktaruta 2). Upptäckten av en riskallel för utvecklande av CCD hos hund stödjer ytterligare en genetisk benägenhet (13).

Cadherin-2 (CDH2) är ett så kallat adhesionsprotein och utövar sin roll genom att som ett klister fästa celler till varandra. CDH2 har även till uppgift att delta i ett flertal synaptiska processer såsom att modifiera signalen över synapsklyftan (17). Sambandet mellan CCD och CDH2-regionen på kromosom 7 öppnar upp för intressanta möjligheter att CDH2 och möjligen även andra neuronala adhesionsprotein är involverade i utvecklandet av OCD (13, 34).

SUMMARY

Canine compulsive disorders – a literature review

OCD, obsessive-compulsive disorder, is an anxiety disorder characterized in people by intrusive thoughts and emotions (obsessions) making the individual pursue specific actions (compulsions) to relieve the apprehension, fear and worry created by the obsessions. These compulsive actions, or rituals, are stereotype behaviors that are repeated over and over without purpose (1). OCD is frequently encountered in both human and veterinary medicine (3, 11, 14, 21, 23, 45, 48, 50).

Dogs show a variety of compulsive behaviors like chasing their tail, flank-sucking, stargazing and chasing shadows (4, 27, 28, 31, 32, 33, 38, 41). Since we cannot tell whether dogs experience obsessions, it has been proposed that these behaviors in dogs should be called canine compulsive disorders (CCD) (27).

The compulsive disorders in dogs can become so pronounced that they require treatment. In extreme cases when the compulsive behavior has become so time-consuming that it interferes with normal, daily activity, it sometimes ends with euthanasia (4).

In humans there is strong evidence supporting a genetic predisposition for OCD (34, 35). A similar genetic predisposition in dogs have long been suspected since CCD is more frequent in certain canine breeds (31, 40) and was recently supported by the identification of a risk allele for the development of CD (13) .

The aim of this literature review is to provide information about symptoms, prevalence and briefly mention treatment of canine compulsive disorders.

FAKTARUTA 2

AKTUELL FORSKNING

Inom ramen för samarbetet mellan SLU/Uppsala Universitet och Broad Institute kring hunden som modell för komplexa sjukdomar hos människa, söker vi nu identifiera hur variationer i arvsmassan påverkar förekomsten av CD hos hundar i olika raser. I detta fall sker också samarbetet med Harvard Medical School där den svenskättade molekylärgenetikern Eleonor Karlsson verkar efter att som doktorand ha varit med om att kartlägga hundens genom vid Broad Institute (19).

Insamling av uppgifter om och blodprover från hundar diagnostiserade med CD i USA har pågått under en tid. För bättre analys av genomdata krävs i fall som detta ett större antal hundar. Vi är därför intresserade av att få vetskap om de fall av CD som uppträder i den svenska hundpopulationen. Både de fall som ägaren söker veterinärhjälp för och mindre subtila kliniska tecken på CCD är av intresse. För ytterligare information och anvisningar se http://hunddna.slu.se/

Referenser

1. American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th ed, text revision. Washington DC, American Psychiatric Association, 2000.
4. Blackshaw JK, Sutton RH & Boyhan MA. Tail chasing and circling behavior in dogs. Canine Practice, 1994, 19, 7–11.
5. Burn CC. A vicious cycle: a cross-sectional study of canine tail-chasing and human responses to it, using a free video website. Veterinary Clinical Science, The Royal Veterinary Collage, 2011, 6, 1–9.
6. Cummings JF, Lahunta A, de Braund KG & Mitchell WJ Jr. Hereditary sensory neuropathy. Nociceptive loss and acral mutilation in Pointer dogs: canine hereditary sensory neuropathy. Am J Pathol, 1983, 112, 136–138.
12. Dodman NH, Knowles KE, Shuster L et al. Behavioral changes associated with suspected complex partial seizures in bull terriers. J Am Vet Med Ass, 1996, 208, 688–691.
13. Dodman NH, Karlsson EK, Moon-Fanelli A et al. A canine chromosome 7 locus confers compulsive disorder susceptibility. Molecular Pshychiatry, 2010, 15, 8–10.
15. Goldberger E & Rapoport JL. Canine acral lick dermatitis: response to the antiobsessional drug clomipramine. J Am Anim Hosp Ass, 1990, 27, 179–180.
18. Irimajiri M, Luescher AU, Douglass G et al. Randomized, controlled clinical trail of the efficacy of fluoxetine for treatment of compulsive disorders in dogs. J Am Vet Med Ass, 2009, 235, 705–709.
19. Karlsson EK & Lindblad-Toh KL. Leader of the pack: gene mapping in dogs and other organisms. Nat Rev Genet, 2008, 9, 713–725.
22. Kobak KA, Greist JH, Jefferson JW et al. Behavioral versus pharmacological treatments of obcessive compulsive disorder: a meta-analysis. Psychopharmacology, 1998, 136, 205–216.
24. Luescher AU, McKeown DB & Halip J. Stereotypic and obsessive-compulsive disorders in dogs and cats. Vet Clin

➤ North Am: Small Anim Pract, 1991, 21, 401–413.
26. Luescher AU. Factors affecting the outcome of behavioral treatment. Paper presented at meeting of the American Animal Hospital Association, San Diego, CA, USA, 1997.
27. Luescher AU. Compulsive behavior in companion animals. In: Houpt KA, ed. Recent advances in companion animal behavioral problems. Ithaca, NY, International Veterinary Information Services, 2000.
28. Luescher AU. Diagnosis and management of compulsive disorders in dogs and cats. In: Houpt KA, ed. Update on Clinical Veterinary Behavior. Vet Clin North Am: Small Anim Pract, 2003, 33, 256–267.
30. Moon-Fanelli AA & Dodman NH. Description and development of compulsive tail chasing in terriers and response to clomipramine treatment. J Am Vet Med Assoc, 1998, 212, 1252–1257.
31. Moon-Fanelli AA, Dodman NH & Cottam N. Blanket and flank sucking in Doberman Pinchers. J Am Vet Med Assoc, 2007, 231, 907–912.
32. Moon-Fanelli AA, Dodman NH, Famula TR & Cottam N. Characteristics of compulsive tail chasing and associated risk factors in Bull Terriers. J Am Vet Med Assoc, 2011, 238, 883–889.
36. Nestadt G, Grados M & Samuels JF. Genetics of OCD. Psychiatr Clin North Am, 2010, 33, 141–158.
41. Overall KL. Dogs as "natural" models of human psychiatric disorders: assessing validity and understanding mechanism. Prog Neuropsychopharmacol Biol Psychiatry, 2000, 24, 727–776.
42. Overall KL & Dunman AE. Clinical features and outcome in dogs and cats with obsessive-compulsive disorder: 126 cases (1989–2000). J Am Vet Med Assoc, 2002, 221, 1445–1452.
43. Rapoport JL, Ryland DH, Kriete M. Drug treatment of canine acral lick dermatitis: an animal model of obsessive-compulsive disorder. Arch Gen Psychiatry, 1992, 49, 517–521.
48. Schruers K, Koning K, Luermans J, Haack MJ & Griez E. Obsessive-compulsive disorder: a critical review of therapeutic perspectives. Acta Psychiatr Scand, 2005, 111, 261–271.
50. Weissman MMM, Bland RC, Canino GJ et al. The cross national collaborative group. The cross national epidemiology of obsessive compulsive disorder. J Clin Psychiatry, 1994, 55, 5–10.
51. Wiepkema PR. Abnormal behaviours in farm animals: ethilogical implications. Netherlands Journal of Zoology, 1984, 35, 279–299.
54. Wynchank D & Berk M. Fluoxetine treatment of acral lick dermatitis in dogs: a placebo-controlled randomized double blind trial. Depress Anxiety, 1998, 8, 21–23.

En fullständig referenslista (55 referenser) kan fås från författaren.

***CECILIA ROHDIN,** leg veterinär, specialist i hundens och kattens sjukdomar, specialist i neurologi, DECVN, Universitetsdjursjukhuset (UDS), Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 7040, 750 07 Uppsala.

STARTVAC®
Vaccinskydd mot mastit:
S. AUREUS
KNS
KOLIFORMER

ATC VET-KOD QI02AB. RECEPTBELAGT.
GODKÄND SPC 11/02/09.

Tillverkare: LABORATORIOS HIPRA, S.A. Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain. E-mail: hipra@hipra.com - www.hipra.com

MARKNADSFÖRS AV
NORDVACC AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel:08-449 46 50.
Fax:08-449 46 56
E-mail:vet@nordvacc.se
Hemsida:www.nordvacc.se
NORDVACC

månadens epiztel

Epizteln handlar denna gång om smittutredning i en fjäderfäbesättning, en misstanke om mjältbrand och information om nya rutiner vid BSE-provtagning. Texten är sammansatt av Mikael Propst, SVA och Karin Sannerud, Jordbruksverket.

SMITTUTREDNING I FJÄDERFÄBESÄTTNING

SVA kontaktades av ägaren till en besättning med avelsfjäderfän med anledning av plötsligt insättande ökad dödlighet, påtagligt minskad äggproduktion och kliniska symtom i form av (utbredd) dyspné. Misstanke om newcastlesjuka/aviär influensa väcktes på grundval av symtombilden varför självdöda höns från besättningen obducerades och provtogs vid SVA.

Huvudfynden vid obduktionen var hemorragisk purulent trakeit, rinit och konjunktivit samt akuta blödningar i inre organ. Symtombilden ses vid infektiös laryngotrakeit (ILT), men man kan med denna bild inte heller utesluta respiratorisk form av newcastlesjuka eller aviär influensa. Dock visade sig organprover från de obducerade fjäderfäna vara negativa avseende newcastlesjuka och aviär influensa varför misstanken om epizootisjukdom kunde avskrivas. Fortsatt utredning med histologi och PCR bekräftade att ILT-virus var orsak till symtomen i besättningen.

Infektiös laryngotrakeit är en anmälningspliktig sjukdom som orsakas av ett herpesvirus och utbrott diagnostiseras relativt ofta i hobbyhönsflockar i Sverige. Däremot är utbrott i kommersiella besättningar, som i det här fallet, ovanliga. Med det senaste utbrottet har totalt fyra ILT-utbrott diagnostiserats i kommersiella fjäderfäflockar sedan 2006. Det är viktigt att misstänkta fall av ILT utreds genom obduktion, oavsett typ av besättning.

Mer information om newcastlesjuka, aviär influensa och infektiös laryngotrakeit finns på SVAs hemsida.

MISSTANKE OM MJÄLTBRAND

Från en nötkreatursbesättning med flera akuta dödsfall skickades ett djur till obduktion på regional anläggning. Utifrån anamnesen väcktes misstanke om mjältbrand av ansvarig veterinär på anläggningen. Bland annat hade blodblandad vätska runnit ur nosen på djuret, som också var mycket uppsvällt.

På SVA kunde misstanken avfärdas nästkommande dag efter att prover från djuret analyserats. Obduktionen talade för trumsjuka. Under veckan som följde dog ytterligare två djur i besättningen. Besättningens veterinär tog kontakt med SVA för att ställa frågan om behovet av nya undersökningar för mjältbrand, eller om djuren kunde gå direkt till obduktion. Mot bakgrund av de genomförda undersökningarna beslöts att djuren kunde gå till obduktion.

Efter kompletterande histologiska och bakteriologiska undersökningar kunde diagnosen frasbrand *(Clostridium chauvoei)* ställas.

Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

Foto: Markus Tiburzi

Sedan den 15 mars har BSE-provtagning av friska nötkreatur som normalslaktas upphört. Anledningen till ändringen är att antalet BSE-fall inom EU minskat kraftigt.

ANMÄL BSE-MISSTANKAR

Sedan den 15 mars har BSE-provtagning av friska nötkreatur som normalslaktas upphört. Däremot ska BSE-provtagning fortsatt ske vid nödslakt och på djur som får vissa anmärkningskoder i levandedjursbesiktningen. Anledningen till ändringen är att antalet BSE-fall inom EU minskat kraftigt. Reglerna gällande borttagning av specificerat riskmaterial (SRM) och foderförbud ligger dock kvar.

Även om fallen inom EU har minskat är det viktigt med fortsatt uppmärksamhet på kliniska symtom. Dels för att upptäcka en eventuell ny epidemi, men också för att detta kan påverka andra länders syn på Sverige. OIEs BSE-klassificering av länder utgår nämligen från länders åtgärder för att förhindra en cirkulation av smitta och möjligheter att upptäcka sjukdomen. Sverige har enligt denna klassificering haft försumbar risk för BSE (den högsta statusen) sedan 2007. Sveriges goda sjukdomsläge för BSE ökar våra möjligheter till export av levande nötkreatur, avelsmaterial och livsmedel från nötkreatur.

En del i OIEs bedömning baseras på det antal djur där klinisk misstanke om BSE har väckts. Genom den omfattande slakteriprovtagningen har vi tidigare kunnat kompensera för att vi haft ganska få sådana BSE-misstankar. För att behålla samma status nu när slakteriprovtagningen i princip upphör krävs en ökad medvetenhet så att nötkreatur med kliniska symtom som skulle kunna vara BSE anmäls till Jordbruksverket. Ett typiskt exempel på fall som man bör anmäla är en ko över tre års ålder med neurologiska symtom och som inte svarar på behandling mot aktuella differentialdiagnoser. Veterinären bör i ett sådant fall ringa och diskutera med SVA eller Jordbruksverket. Vid en klinisk misstanke om BSE bekostar Jordbruksverket veterinärundersökning, avlivning, provtagning och bortskaffande av djuret. Djur med BSE-symtom på slakteri ska anmälas precis som andra misstankar, och Jordbruksverket lämnar besked om hantering. De ska alltså inte slaktas upp och provtas på slakteriet. ■

BSE – EN KORT SAMMANFATTNING

BSE (bovin spongiform encefalopati) är en prionsjukdom, med inkubationstid från två år och uppåt. Anledningen till de omfattande åtgärderna är att BSE är den troliga orsaken till vCJD hos människa, en dödlig sjukdom som inte kan behandlas. Smittspridning mellan djur har skett via foder innehållande kött- och benmjöl tillverkat av djur med BSE. Smittämnet är mycket motståndskraftigt, bland annat tål det höga temperaturer. Infektionsdosen är låg. Bekämpningsåtgärden har varit att förbjuda foder innehållande kött- och benmjöl till idisslare och att avlägsna SRM för att skydda människor. Atypiska BSE-fall som troligen är spontant uppkomna (det enda fall vi har konstaterat i Sverige var atypiskt) är en möjlig källa till nya epidemier.

Symtom hos nötkreatur att vara uppmärksam på

Oro, överdriven reaktion på ljud, ljus, beröring, tvångsmässigt slickande, tandgnissling, muskeltremor, djuret skyddar huvudet (hålls lågt), aggressivt beteende mot kor och människor, höga trippande steg, framför allt med bakbenen, svårigheter vid vändning, ovillighet att gå runt hörn, gå genom dörröppningar, låta sig mjölkas, djuret hoppar över ett streck i golvet som om det vore ett djupt dike det ska passera, konstiga öronrörelser, avmagring trots god aptit och nedgång i mjölkproduktion.

Drabbade djur kan ha enstaka eller flera av dessa symtom.

Vilken är din diagnos? – Bilddiagnostik

En åtta månader gammal pointertik undersöktes på grund av återkommande hälta på ett framben. Fallet är tolkat av Martin Rapp, klinikveterinär, Strömsholm Specialistdjursjukhuset Hund och Katt och Bilddiagnostiska kliniken, Universitetsdjursjukhuset, SLU, Uppsala.

Pointer, tik, åtta månader

Anamnes: En månad innan besök på djursjukhus blev tiken kraftigt halt på höger framben efter att ha gått igenom skarsnö. Efter tre veckors vila rörde sig hunden normalt, men var nu halt igen på höger framben sedan en vecka tillbaka.

Klinisk undersökning: Tiken är vid undersökning 3–4 grader halt på höger framben och avlastar benet i vila. Hon har en minskad muskelmassa på höger framben och armbågsleden är breddad, varm och ömmar kraftigt vid palpation.

Röntgenundersökning: Mediolateral (Figur 1) och kaudokranial (Figur 2) projektion av höger armbågsled. Hur tolkar du bilderna?

SVAR SE SIDAN 58

Figur 1. *Mediolateral projektion höger armbågsled, beskuren.*

Figur 2. *Kaudokranial projektion höger armbågsled, beskuren.*

Nytt datasystem revolutionerar Livsmedelsverkets arbete

TEXT OCH FOTO: JOHAN BECK-FRIIS

Den 15 mars invigde Livsmedelsverkets kontrollavdelning sitt nya IT-stöd och diarium för en bättre samordning av livsmedelskontrollen i Sverige. Systemet innebär delvis nya rutiner för officiella veterinärer och andra verksanställda, men framför allt mångfaldigt förbättrade möjligheter att få fram och lägga in faktauppgifter från den svenska livsmedelskontrollen.

– Det här systemet innebär en revolution i myndighetsvärlden. Så presenterade Rauni Niskanen, chef vid Kontrollavdelningen på Livsmedelsverket, IT-stödet e-Lvis vid dess högtidliga invigning i Uppsala den 15 mars. Invigningen markerade slutet på ett drygt två år långt projektarbete med att effektivisera livsmedelstillsynen i landet.

Problemen med de gamla rutinerna låg framför allt i datahanteringen. Diarieföringen skedde i flera system och mycket ”diarieförde” i pärmar på produktionsanläggningarna. Utvärdering och uppföljning av verksamheten blev då i princip omöjlig att genomföra. Det var omständligt och tidskrävande att göra enkla saker som att skicka en kallelse, och manuell hantering av rutinärenden gav lång handläggningstid och genererade många fel.

Inger Andersson (till vänster), generaldirektör vid Livsmedelsverket, kom själv och inspekterade när Rauni Niskanen (till höger) invigde It-stödet e-Lvis.

I princip all data från kontroller vid slakt fanns dessutom lokalt. Detta var problematiskt då kontroller vid slakt utgör ca 95 procent av verkets kontrollverksamhet. Arkiveringen bestod av flera hundra lokala arkiv utöver Livsmedelsverkets centrala dokumentsamling och diariesystem.

– När media ringde mig i början av året och frågade hur många hästar vi slaktar i landet kunde jag inte svara, sade Rauni Niskanen vid invigningen. Efterhand som data lagras i e-Lvis blir den typen av riksövergripande statistik mycket enkel att få fram.

VETERINÄR PROJEKTLEDARE

Projekt e-Lvis påbörjades i augusti 2010 och omfattade sex delprojekt. Deras indelning baserades på sex huvudprocesser: godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar, ett gemensamt diarium och ”Mina Sidor” för produktionsanläggningarna, avgiftsberäkning, kontroll av livsmedelsföretagare och sanktionsärenden, planering och uppföljning av bemanning samt kontroller vid slakt. För att genomföra denna omfattande förändring av verkets administrativa rutiner avsatte verksledningen 25 miljoner kronor i projektbudget.

Projektledare blev Sölvi Sörgjerd, senior veterinärinspektör som fick komplettera sina veterinära kunskaper med

Sölvi Sörgjerd (till höger) är projektledare för det omfattande bygget av ett elektroniskt stöd för livsmedelskontroll. Här tillsammans med veterinärkollegan Maria Hall som också arbetat i projektet, bland annat som huvudansvarig för systemstödet för kontroller i slakt, med utbildning och information.

nya ämnesområden inom datavärlden. Att både få fram användarnas önskemål och begripa teknikernas termer var inte helt lätt, men Sölvi löste uppgiften. Hon lyckades dessutom göra det inom budgetramarna. Projektet har bestått av en extern part med IT-tekniker och designers, och en intern projektgrupp med projektledning, representanter från kontrollorganisationen och IT-tekniker.

PROJEKTETS SYFTEN

Arbetets huvudsakliga syften var att ge Livsmedelsverket ett systemstöd för effektivare offentliga kontroller och för att bättre leda och samordna livsmedelskontrollen i Sverige. Verket ska gå från dokument- och datahantering manuellt i pappersdokument eller fristående filer till hantering och lagring i *ett* system.

För alla medarbetare som arbetar med kontroller i en eller annan form ska systemstödet ge ett förenklat sätt att arbeta. En arbetsdag ska präglas av mer kontrollarbete och mindre administration.

För verksamhetens chefer ska möjligheterna att planera och följa upp både kontroller och bemanning i kärnverksamheterna förbättras. Uppgifter från myndighetsarbetet ska kunna sammanställas och rapporteras vidare.

För livsmedelsföretagens del innebär det nya systemstödet en bättre dialog med Livsmedelsverket. Via verktyget ”Mina sidor” kommer företagarna att snabbt och effektivt kunna sköta sina ärenden med Livsmedelsverket efter företagarens egna förutsättningar.

Generellt ska minskad tidsåtgång för administrativa arbetsuppgifter ge en optimering av verksamheten. Medarbetarnas kompetens ska kunna användas till rätt arbetsuppgifter.

OÄNDLIGA MÖJLIGHETER

Idag är i princip alla funktioner i e-Lvis igång, även om livsmedelsföretagens övergång till systemet kommer att ske gradvis under våren för att supporten ska hinna med att hjälpa alla.

De officiella veterinärerna på landets slakterier har dock börjat jobba i e-Lvis, sedan december förra året. Sölvi Sörgjerd konstaterar att det fortfarande finns vissa intrimningsproblem, vilket inte är konstigt. En besökande officiell veterinär vid invigningen muttrade också något om att systemet var knöligt och tungarbetat. Men inkörningssvårigheterna kommer att försvinna allt eftersom medarbetarna vänjer sig, var både Sölvi och Rauni Niskanen övertygade om. Fördelarna med ett centralt dataregister är så stora och tydliga att alla inblandade inser det. Systemet kan dessutom byggas ut och modifieras i takt med att nya behov uppstår. Idag sker t ex en dubbelregistrering av slakterikontrollerna, först på papper i slakthallen och sedan in i e-Lvis via den officiella veterinärens kontorsdator. I framtiden hoppas utvecklarna att veterinärerna ska kunna ha en liten handdator med sig i slakthallen och lägga in kontrolluppgifterna direkt därifrån.

Möjligheterna är oändliga både för myndighetsanställda, företag, forskare, politiker, media m fl, nu när det finns en central databas på plats – en omskakande förändring. Det var passande att systemets namne Elvis Presley kommenterade evenemanget med ”Whole lotta shakin’ goin on” i bakgrunden under invigningen. ■

Till salu

Skarpnäcks Veterinärpraktik
i södra Stockholm är till salu.
Ring Peder Johansson
08-660 38 28 eller 070-37 97 555

DÖDA FÄSTINGAR SMITTAR INTE

CERTIFECT

MOT FÄSTINGAR OCH LOPPOR

SPOT-ON
FIPRONIL, (S)-METHOPREN, AMITRAZ

Snabbverkande fästingskydd för hundar

- **Dödar fästingar snabbt** - effekten börjar redan efter 2 timmar
- **Expellerande effekt** - stöter bort fästingar som bitit sig fast och förhindrar nya angrepp
- **Reducerar risken** att hunden smittas av fästingburna sjukdomar
- **Integrerat skydd mot loppor** i alla utvecklingsstadier, från ägg till fullutvecklad loppa

MERIAL
a sanofi company

CERTIFECT (fipronil/S-metopren/amitraz) spot-on, lösning för hund. Rx. **Indikationer:** behandling och förebyggande behandling mot fästingar och loppor. Behandling mot pälsätande löss. Förebygger loppsmitta i miljön genom hämning av utvecklingen av alla immatura stadier. **Viktiga kontraindikationer:** skall inte användas på kanin eller katt. **Försiktighet:** behandla inte hundar yngre än 8 veckor eller som väger mindre än 2 kg. Behandla inte oftare än varannan vecka. Undvik direkt kontakt med applikationsstället. Kan orsaka hudsensibilisering, allergiska reaktioner och mild ögonirritation hos människa. Innehåller amitraz som kan orsaka neurologiska biverkningar hos enskilda individer. Personer som behandlas med MAO-hämmare skall därför iaktta särskild försiktighet. **Datum för senaste SPC:** 05/2011. För fullständig info om CERTIFECT, se www.fass.se. Merial Norden A/S, box 169, 201 21 Malmö. Telefon: 040-606 06 05.

Hästköttskandalen och hästpassen

Klinikerna har blivit mer medvetna om hästen som livsmedel

MARIA LINDBERG, frilansjournalist*

Hästkött i lasagne och köttbullar ledde till att även svensk hästslakt granskades och riskerna med läkemedelsrester i köttet uppmärksammades. Jordbruksverket har skickat ut information till alla veterinärer och hästklinikerna ser nu över sina rutiner.

I samband med hästköttskandalen under början av året uppmärksammades att många svenska hästveterinärer varit dåliga på att fylla i passen när hästar behandlats med läkemedel med livslång slaktkarens. Ofullständigt ifyllda hästpass leder till en ökad risk att hästar som inte får gå till livsmedelsproduktion ändå tas emot av slakterierna.

Orsakerna till problemet är många – hästägarna har inte alltid med passet till klinik eller vid behandling i stallet, passen är svåröverskådliga och krångliga att fylla i, tidspress gör att det glöms bort och oftast ser varken veterinär eller hästägare hästen som ett livsmedelsproducerande djur.

– De allra flesta rena hästveterinärer känner sig nog långt ifrån livsmedelsindustrin. Man behandlar tävlingshästar och sällskapshästar och ser inte djuren som potentiella livsmedel, konstaterar Johan Lenz, chefveterinär för polikliniken på Regiondjursjukhuset i Helsingborg. Han tycker ändå att kritiken som framförts mot veterinärkåren i media är befogad.

– Man behandlar tävlingshästar och sällskapshästar och ser inte djuren som potentiella livsmedel, konstaterar Johan Lenz vid Regiondjursjukhuset i Helsingborg.

I samband med hästköttskandalen uppmärksammades att svenska hästveterinärer ibland varit dåliga på att fylla i passen när hästar behandlats.

– Det är självklart ett problem om det kommer hästar med läkemedelsrester in i livsmedelsindustrin.

SVÅRHANTERLIGT SYSTEM

Uppmärksamheten i media har fått Jordbruksverket att agera genom att skicka ut information om hästpass och läkemedel till alla veterinärer och på många håll ser man nu över sina rutiner.

– Vi har tittat igenom våra rutiner och jag har även haft kontakt med länsveterinären för att få svar på en del frågor, berättar Johan Lenz. Men han ➤

menar samtidigt att det inte har påverkat det dagliga arbetet särskilt mycket.

– Jag har inte upplevt att hästägare ställer frågor eller undrar över passet. Jag tror inte att majoriteten funderar över slakt när de är i en behandlingssituation.

Han får medhåll av Henric Stenbeck, klinikchef på hästkliniken i Tingsryd.

– Folk snackar mycket om det, men det har inte påverkat verksamheten. Vi gör som tidigare att vi skriver i passet när hästägaren har det med sig och annars informerar vi både muntligen och skriftligen om de läkemedel vi ger hästen.

Han menar att det stora problemet ligger i själva systemet för hästpassen. Det är omöjligt för veterinärerna att till hundra procent leva upp till reglerna om att alltid fylla i varje hästs pass vid behandling med läkemedel med sex månaders eller livslång karens. När inte alla hästägare tar sin del av ansvaret, följer reglerna och faktiskt har hästens identitetshandling där hästen fysiskt befinner sig, blir det svårt för veterinärerna att utföra jobbet korrekt.

Henric Stenbeck menar att det stora problemet ligger i själva systemet för hästpassen. När en hästägare inte har med sig hästpasset vid behandling blir det svårt för veterinärerna att utföra jobbet korrekt.

ÄVEN HÄSTÄGARENS ANSVAR

Lena Söderberg, klinikchef på Hästkliniken i Kalmar, håller med om att det är viktigt att hästägarens ansvar också uppmärksammas.

– Vi veterinärer har ett stort ansvar. Alla instanser ska göra sitt, men inte bara veterinärkåren. Djurägaren har absolut sitt ansvar och ska ha koll på vilka behandlingar hästen fått, och slakterierna kanske borde öka sin provtagning. På Kalmarkliniken har man diskuterat frågan om passen sedan det uppmärksammades i media och Jordbruksverkets information skickades till kliniken.

– Vi ser över våra rutiner och ser till att de fungerar.

PASSEN PRIORITERAS INTE ALLTID

På Strömsholm specialistdjursjukhus tycker chefveterinär Anders Norén att uppmärksamheten kring hästköttskandalen har gjort att ämnet aktualiserats.

– Vi har funderat över om vi gör rätt och om vi har rutiner som funkar.

Han påpekar att det på en större hästklinik som Strömsholm finns mycket personal utöver veterinären som kan se till att formalia som att fylla i passen sköts, jämfört med en mindre klinik eller enskild veterinär som utöver själva behandlingen också ska sköta pappersarbetet själv.

– Våra receptionister talar om för djurägaren redan när de ringer att de ska ha pass med sig, så det blir lite enklare för oss som har andra som hjälper till. Anders Norén tycker det är viktigt att systemet med hästpassen utvärderas och ses över så att det kan fungera så enkelt och smidigt som möjligt. Vid ett akut läge med en svårt sjuk eller skadad häst är det annars risk att det glöms bort.

– När det är dramatik tänker inte hästägaren på pass och formalia i första hand, och inte veterinären heller. Verksamhetens natur gör att passen inte alltid prioriteras.

ODISKUTABELT LAGKRAV

Jordbruksverkets djurskyddschef Helena Kättström menar att det är både veterinärens och hästägarens ansvar att pass och läkemedel hanteras på rätt sätt.

– Det är viktigt att veterinärerna följer lagstiftningen. De har ett klockrent ansvar att de bara får skriva ut fenyl-

AVS ACTA VETERINARIA SCANDINAVICA

Den vetenskapliga tidskriften Acta Veterinaria Scandinavica, skapad av de nordiska veterinärförbunden, publicerar sedan 2007 sina artiklar enbart elektroniskt på Internet. Allt material i tidskriften ligger i sin helhet fritt åtkomligt på adressen www.actavetscand.com. Utgivningen finansieras via en avgift från de publicerade författarna, med de nordiska veterinärförbunden som ekonomisk garant.

För aktuellt innehåll och tidigare publicerade artiklar i Acta Veterinaria Scandinavica hänvisas till hemsidan **www.actavetscand.com**.

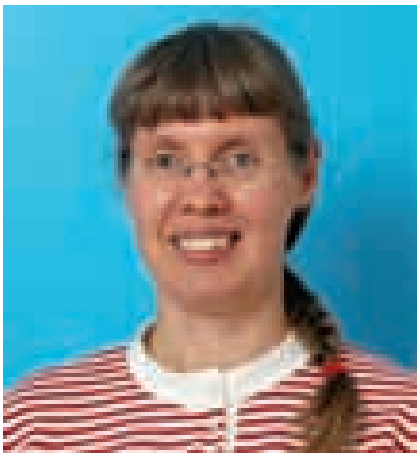

Veterinärer har ett klockrent ansvar att bara skriva ut fenylbutazon till hästar som är borttagna från livsmedelsproduktion, understryker Helena Kättström.

butazon till hästar som är borttagna från livsmedelsproduktion eller att de själva fyller i det i passet. Många veterinärer sköter detta, men tyvärr finns det de som missköter det också.

PROJEKT HÄSTLIV

Vad görs då för att upplysa Sveriges hästägare om vilket ansvar de har när det gäller passen?

Karolina Thorell vid Hästnäringens Nationella Stiftelse har varit projektledare för projektet Hästliv som initierats av ett antal hästorganisationer och drivits av HNS i samarbete med Jordbruksverket, LRF och SLU. Projektet avslutades i februari, men man fortsätter arbeta vidare med frågorna ändå. Ett centralt område i projektet var hur hästägare ska hantera den situation som uppstår när hästen av någon anledning måste tas bort. Här kommer även frågan om hästpassen in. Hästliv har verkat för att sprida kunskap om både slakt och annan avlivning samt hur t ex hästpassen fungerar.

– Det är viktigt att hantering av hästpass fungerar enligt regelverket för att livsmedelssäkerheten ska kunna garanteras, konstaterar Karolina Thorell som intervjuat, träffat och föreläst för både hästägare och veterinärer.

Karolina Thorell tror att situationen kan förbättras genom mer information, till både hästägare och veterinärer.

– Det jag vill lyfta fram är att det är ett gemensamt ansvar och att alla inblandade, hästägare, hästhållare och veterinär, måste ha kunskap om hur passet fungerar och hur det ska hanteras. Genom att delta på stora hästmässor och evenemang ska Jordbruksverket komma ut med information om hästpassen till hästägare i landet.

***MARIA LINDBERG,** frilansjournalist, Bjurbäcken 1, 362 53 Uråsa.

Vi återupprepar succén från 2011!

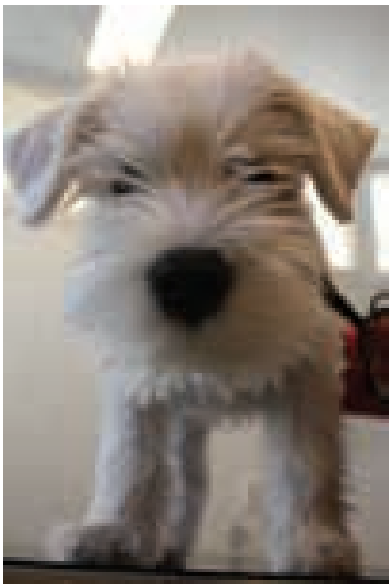

En sällsynt möjlighet till att möta en av de mest efterfrågade föreläsarna inom veterinärmedicin!

Professor Edward Feldman, dekanus vid Davies University i California, medförfattare av Ettinger/Feldman "Textbook of Veterinary Internal Medicine" kommer till Skandinavien i juni, för att hålla en tvådagarskurs i endokrinologi, både i Norge och i Sverige.

Välj mellan:
Norge 10 – 11 juni, á NOK 7400,- inklusive kursavgift, kursmaterial och lunch. Kursen hålls på **Klekken hotell, Hönefoss**.
Priset inkluderar inte övernattning, men vi kan hjälpa till med reservering av hotellrum.
Sverige 13 – 14 juni, á SEK 8700,- inklusive kursavgift, kursmaterial och lunch. Kursen hålls på **JFA kurscenter, Hasselfors**.
Priset inkluderar inte övernattning, men vi kan hjälpa till med reservering av hotellrum.

Ytterligare beskrivning av kursen finns i vår kurskatalog på http://www.jfa-as.no/

Ring oss på +4761314949 och prata med Heidi eller kontakta oss på e-post: post@jfa-as.no

JFA
JAN F. ANDERSEN AB
Kurs- og konferansesenter

JFA-Kurssenter, Hasselforsvägen 6, S-69560 Hasselfors, SVERIGE
E-post: post@jfa-as.no Tlf: 0047 61 31 49 49 Fax: 0047 61 31 49 50
www.jfa-as.no

Studenterna efterfrågar mer praktik i fält

MATHILDA WICKMAN, leg veterinär*

Under 1970-talet flyttades veterinärutbildningen från Stockholm till Uppsala, bland annat för att studenterna skulle komma närmare gårdar med patienter för klinisk träning i fältpraktik. Med ett minskande antal gårdar runt Uppsala har veterinärstudenterna återigen hamnat i situationen att patienterna är allt för få och avlägsna. Det visar resultaten från en färsk enkätundersökning vid veterinärprogrammet.

I Uppsala har antalet gårdar på senare tid minskat vilket gjort att möjligheten för veterinärstudenter till praktisk klinisk träning ute i fält minskat de senaste åren. En lösning på problemet kan vara att låta studenterna praktisera i djurtätare distrikt, t ex i Skara där Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) sedan länge har ett bra samarbete med många gårdar och djurägare.

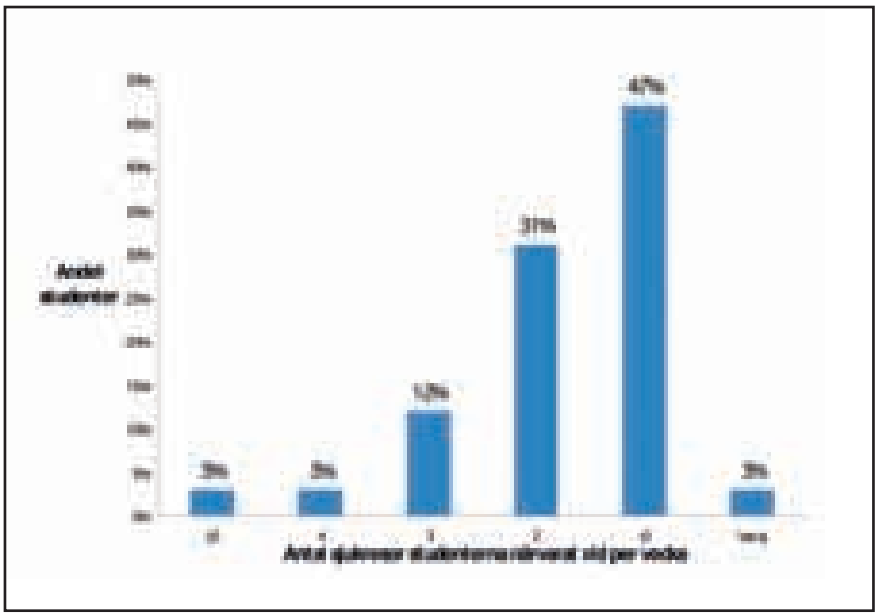

FIGUR 1. *Frekvens av akutresor som studenterna närvarat vid, enligt enkätundersökningen.*

Den kurs på veterinärprogrammet där veterinärstudenter ges möjlighet till praktisk träning ute i fält, ”ambulansen”, består sedan studieordningen gjordes

Kurs i kardiologisk diagnostik med auskultation – Lördagen den 25 maj 2013

Målgrupp: Veterinärer med klinisk praktik

Form: Endagskurs med föreläsning om auskultation och bedömning av blåsljud. Praktiska övningar med auskultation av hundar med olika blåsljud.

Målsättning: Målsättningen med kursen är att deltagarna skall öka sitt kunnande om tolkning av hjärtljud samt få kunskap om hur en noggrant bedömd hjärtauskultation utgör ett mycket värdefullt komplement till övriga kardiologiska undersökningar som EKG och ultraljud. Godkänd kurs ger behörighet att utfärda SKKs hjärtintyg för cavalier King Charles spaniel (kräver även tre års kliniktjänst på heltid).

Tid och Plats: Lördagen den 25 maj 2013, Husby-Tibble i Långhundra ca 12 km öster om Knivsta längs väg 77 och 22 km norr om Arlanda längs väg 273.

Deltagaravgift: 4 000:- ex moms. I kursavgiften ingår kursbok och CD-skiva med 60 olika hjärtljud (Cardiac Auscultation and Phonocardiography in dogs cats and horses) samt fika och lunch. Deltagarantalet är begränsat!

Kursledare och föreläsare: Prof. Clarence Kvart

Anmälan: Anmälan senast den 15 maj kan ske via e-mail till Clarence@kvart.com eller via post till Clarence Kvart, Husby-Tibble, 741 95 Knivsta eller fax 018-388145.

Upplysningar: Ring 0705-925352 eller maila Clarence@kvart.com.

om av fyra veckor på gårdar och stallar kring Uppsala. Kursutvärderingar från de senaste åren pekar tydligt på att kursen är omtyckt men att denna kliniska träning i fält inte räcker till. Kliniska färdigheter och praktiska handlag kan inte läras ut teoretiskt och för att få den erfarenhet och det kunnande som krävs av en examinerad veterinär behövs mycket praktisk träning med riktiga patienter. Erfarenhet av djurägarkontakt och kundbemötande är också viktiga delar som studenterna lär sig då de kommer ut till gårdar istället för att djur remitteras in till skolan för undersökning.

ENKÄTSTUDIE BLAND VETERINÄRSTUDENTERNA

SLUs ledning tillsatte den 21 januari 2013 en utredning under ledning av Margareta Stigson rörande framtiden för SLUs verksamhet i Skara. I samband med denna har man studerat möjligheten att i större utsträckning använda SLU i Skara för bland annat klinisk färdighetsträning. För att belysa i vilken utsträckning studenterna vid SLUs veterinärprogram får träna på kliniska fall avseende lantbrukets djur och hästar ombads författaren genomföra en enkätstudie under februari i år. Studenterna i Åk V och VI som deltog i kursen Ambulatorisk klinik (VM0069, 7,5 hp, ”ambulansen”) under åren 2011–2012, ombads att svara på nio frågor om antal och typ av förrättningar som de varit med om under kursen. Enkäten skickades ut till 163 studenter varav 91 svarade.

Resultatet visar att studenterna i genomsnitt har deltagit i två resor per dag och att resorna oftast gått till nötbesättningar och häststallar, mycket sällan till får- eller grisbesättningar. Många studenter per fall gör att deltagarna inte tycker att den praktiska undervisningen räcker till och att det är svårt att få en helhetsbild av fallen. Åtskilliga studenter måste dela på få praktiska moment (t ex ta blodprover, mjölkprover, rektalisera, sätta kanyler, ge injektioner, lägga bandage m m).

Få akutresor

Antalet akutfall anses vara lågt (Figur 1) och ofta handlar resorna om rutinärenden som vaccinationer, avhorningar, kastrationer och rutinmässiga besättningsbesök. Akutfall såsom kalvningar, livmoderframfall, kolikhästar m fl är efterfrågade resor av studenterna eftersom en nyutexaminerad veterinär förväntas att själv kunna hantera dessa typer av fall utan tid till förberedelse. Dessvärre är det många studenter som inte får vara med på sådana fall under utbildningen. Man möter dem nu för första gången efter utbildningen, som ansvarig veterinär. Även jourerna är förhållandevis händelsefattiga under den ➤

SVK RÖNTGENTEKNIK
JEPPSSON AKTIEBOLAG

Är ditt röntgensystem äldre än en sköldpadda?

Är din röntgenframkallning långsammare än en sköldpadda?

Har du redan CR eller DR? Inte nöjd?

Vi kan föreslå en lösning!
Du kan även besöka vår referensklinik!

Ring 08-96 85 00 eller
Mejla info@svk-xray.com
www.svk-xray.com

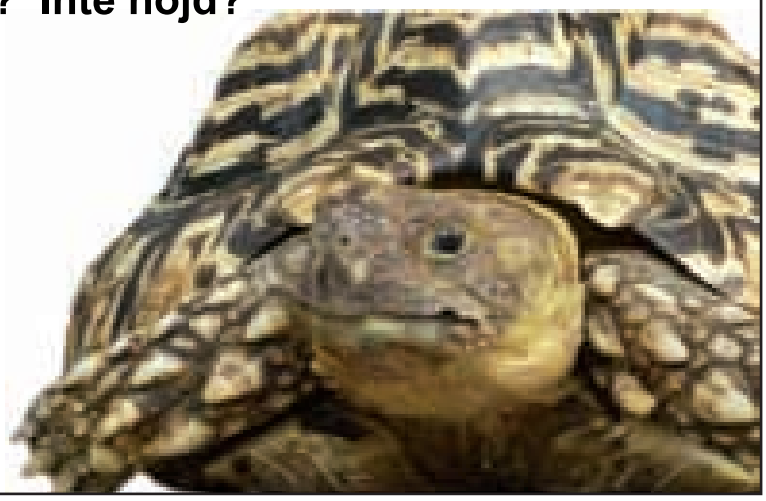

ambulatoriska kursen, tre fjärdedelar av studenterna har varit med på minst en jour utan ett enda fall. Mycket tid slösas bort genom att vänta på en resa.

Få rutinfall

Det låga antalet akuta sjukresor och jourfall resulterar i att inte alla veterinärstudenter får behandla en klinisk mastit i fält, bara ca hälften har varit med om en kalvning och endast ett fåtal har varit med på ett livmoderframfall (Figur 2). Samtliga är viktiga och relativt vanliga akutfall som man förväntas kunna hantera den dag man är examinerad veterinär.

Liten praktisk träning

Siffrorna speglar hur många studenter som fått vara med på en viss typ av akutresa, inte hur många studenter som praktiskt fått träna olika moment under respektive fall. Eftersom det ofta är flera studenter med på varje sjukresa blir alltid någon eller några bara åskådare till fallet. Flera har i sina kommentarer påpekat att de varit med på t ex en kalv-

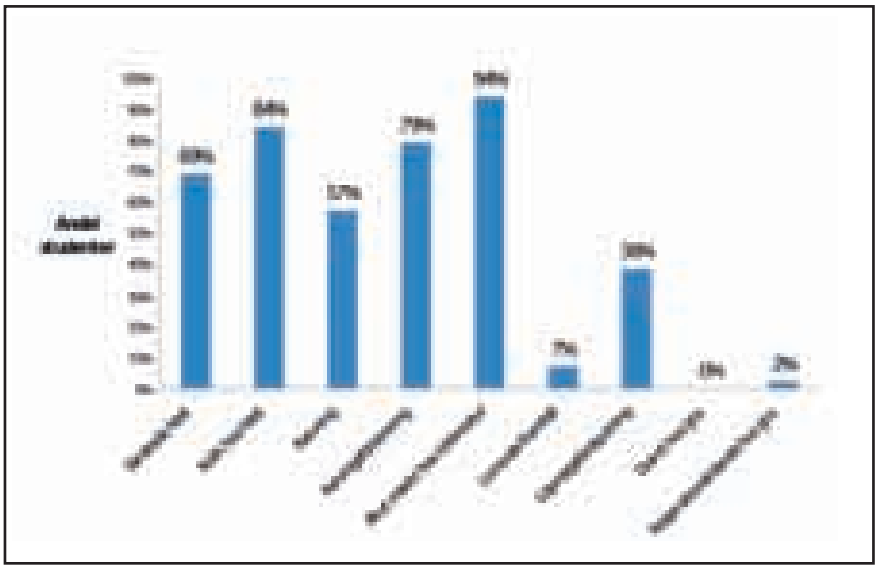

FIGUR 2. *Andel studenter som varit med på olika typer av akutresor.*

VETA BOLAGET

Kurser 2013

* SJV/SVS specialistgodkänd kurs

HÄSTKURSER

Ny! Colic in the horse*	6-7 september	Anmäl senast 28/7
Ny! Ultraljud häst, grund	11-12 oktober	Anmäl senast 11/8

SMÅDJURSKURSER

Grundl. Mjukdelskirurgi, smådjur del 1 & 2*	26-27 september	Anmäl senast 21/7
Röntgenteknik, -anatomi, hund och katt, grund	11-12 oktober	Anmäl senast 11/8
Ultraljud smådjur, grundläggande buk*	18-19 oktober	Anmäl senast 18/8
Röntgendiagnostik för smådjurspraktiker*	24-25 oktober	Anmäl senast 18/8

Mer information, anmälan och fler kurser, se hemsidan www.vetabolaget.se

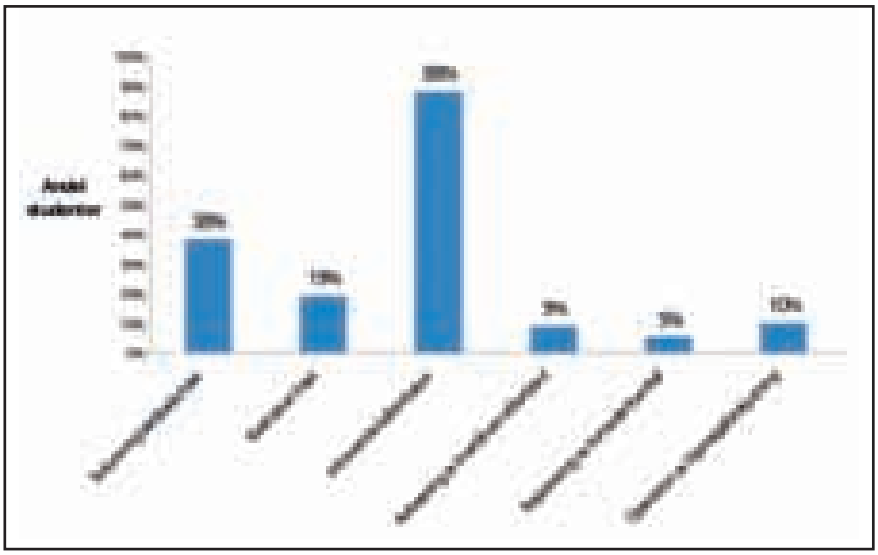

FIGUR 3. *Typer av fall där studenterna själva fått hantera djur, utrustning och läkemedel.*

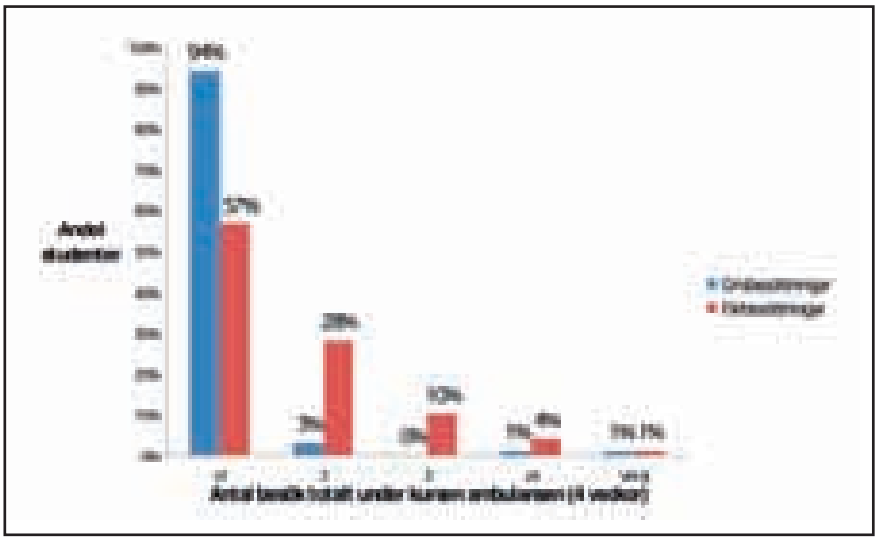

FIGUR 4. *Andel studenter som varit på besök till gris- eller fårgårdar.*

ning men att det var många studenter i bilen och att de själva inte fått hjälpa till. Antalet studenter som fått praktisk träning t ex i att suturera en sårskada hos häst är därför lägre än antalet studenter som varit med på en akutresa till en sårskadad häst, jämför Figur 2 och 3.

Ingen grispraktik

Antalet grisgårdar har de senaste åren sjunkit till ett minimum i Uppsalatrakten vilket gör att de flesta veterinärstudenter numera över huvud taget inte kommer ut till grisgårdar under sin tid på ambulansen, se Figur 4. Uppsala speglar inte fördelningen av djurslag och sjukresor som finns i södra Sverige, vilket leder till en bristande träning i att hantera sjukdomsfall hos lantbrukets djur.

DJURTÄTARE OMRÅDEN BEHÖVS

Svaren tyder på att det föreligger ett behov av mer fältpraktik i veterinärutbildningen. Då studieordningen ändrades för SNYS (supernya studieordningen) försvann flera veckor på ”ambulansen” med fältarbete. Det är svårt att lägga till fler veckor på ”ambulansen” i Uppsala för dem som går SNYS. Alternativet för att öka praktisk klinisk träning i fältarbete är därför att elever erbjuds göra delar eller alla veckor i djurtätare distrikt med fler gårdar, större spridning i djurslag och fler akutresor även under jourtid. Ett djurtätare område att bedriva klinisk färdighetsträning för lantbrukets djur i är Skara (se artikeln ”Utredning om antalet djurgårdar i Uppsala- och Skararegionen” på annan plats i detta nummer).

***MATHILDA WICKMAN,** leg veterinär, Distriktsveterinärerna, Hantverksgatan 10, 912 31 Vilhelmina.

noterat

Försäljningsförbud stoppar kosmetikatester på djur

Efter åtskilliga förhalningar och undantag har EUs totalförbud mot försäljning av djurtestad kosmetika och hygienprodukter gått igenom. Djurtester av färdiga produkter är förbjudet sedan 2004, men djurtestade råvaror har kunnat användas. Måndagen den 11 mars infördes ett försäljningsförbud som helt ska sätta stopp för alla framtida djurtester. Efter den dagen får inga nya djurtester göras av ingredienser för produkter som säljs på EU-marknaden. Förbudet gäller inte retroaktivt för djurtester som utförts medan de fortfarande var tillåtna. Sedan det stod klart att totalförbudet skulle genomföras har industrin tvingats satsa på att utveckla nya, djurfria metoder.

Fortfarande finns dock tveksamheter om huruvida förbudet inkluderar djurtester gjorda för andra syften, t ex om en råvara används i andra typer av produkter och testas enligt kraven i EUs kemikalielagstiftning REACH. Det är också oklart vad som gäller för varor som testats på grund av lagkrav i länder utanför EU. Det kan krävas avgörande i domstol innan alla frågetecken är utredda.

Källa: pressmeddelande från Forska Utan Djurförsök den 8 mars.

Utredning om antalet djurgårdar i Uppsala- och Skararegionerna

BO ALGERS, leg veterinär, VMD, professor och
KARL-IVAR KUMM, AgrD, forskningsledare*

Inom SLU har diskussioner förts om tillgången till djurgårdar av olika slag för utbildning av studenter i SLUs olika program. På uppdrag av prorektor Lena Andersson-Eklund gjordes en utredning om tillgången på gårdar i Uppsala- och Skararegionerna samt en prognos över den fortsatta utvecklingen. Artikeln sammanfattar resultatet av utredningen.

TILLGÅNG PÅ DJUR I UPPSALA- OCH SKARAOMRÅDENA

Uppsala län har en markyta på 8 200 km² och gamla Skaraborgs län hade en yta på 7 900 km². De två områdenas ytor är alltså praktiskt taget lika stora varför antalet djur återspeglar djurtätheten i respektive område. Uppsala respektive Skara är båda belägna centralt i jordbruksområdena. Uppgifter om djurantal har hämtats från Jordbruksverkets statistikdatabas.

För att beräkna antalet djur i gamla Skaraborgs län fordras uppgifter om djurantal i de ingående kommunerna och sådana uppgifter finns bara för vissa år. Därför bygger jämförelsen på djurantalen åren 1991, 1995, 1999, 2003, 2007 och 2010. Dessa antal har för respektive område i diagrammen (Figur 1–6) bundits samman med regressionslinjer.

Utvecklingen av antalet djur av olika slag åren 1991–2010 i Uppsalas närområde, representerat av Uppsala län, och i Skaras närområde representerat av gamla Skaraborgs län inklusive Habo och Mullsjö kommuner, är vikande främst vad avser antalet mjölkkor, men också i någon mån för gris, se Figur 1 och 2. För dikor är djurantalet någorlunda stabilt (Figur 3) och för får, häst och i Skararegionen för fjäderfä ökar djurantalet (Figur 4–6).

Djurtätheten är mer än dubbelt så hög i Skaraområdet när det gäller mjölkkor och dikor (Figur 1 och 3). När det gäller suggor, höns (Figur 2 och 5) slaktsvin och slaktkyckling är den flerdubbelt större i Skaraborg än i Uppsala län. Även får- och hästtätheten är högre i Skaraborg men för dessa djurslag är skillnaderna mindre, Figur 4 och 6.

PROGNOS

Antalet mjölkkor, suggor och slaktsvin minskar i båda områdena. I Uppland minskar också antalet höns. Orsaken är att många djurbesättningar läggs ned. För att stoppa, eller åtminstone bromsa, minskningen fordras utökning av befintliga besättningar eller startandet av nya besättningar. Denna tillväxtpotential antyds av antalet förprövade djurplatser.

Baserat på statistik från Jordbruksverket har diagram över förprövningar av stallar för olika djurslag sammanställts för åren 1998–2011. Statistiken är tillgänglig på länsnivå. Därför jämförs Västra Götalands län och östra Svealand.

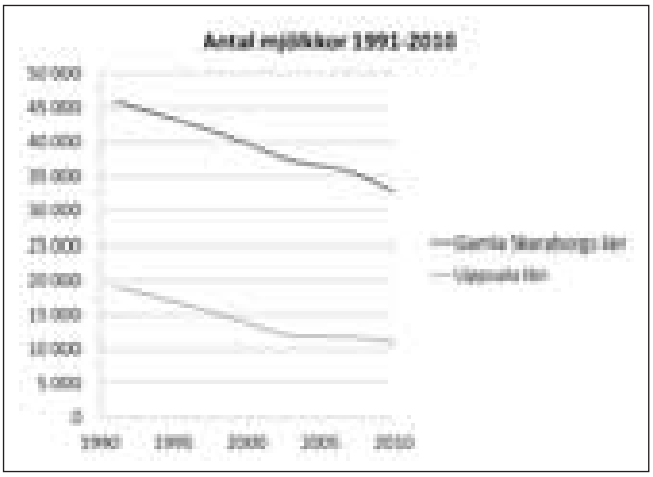

FIGUR 1. *Antalet mjölkkor 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

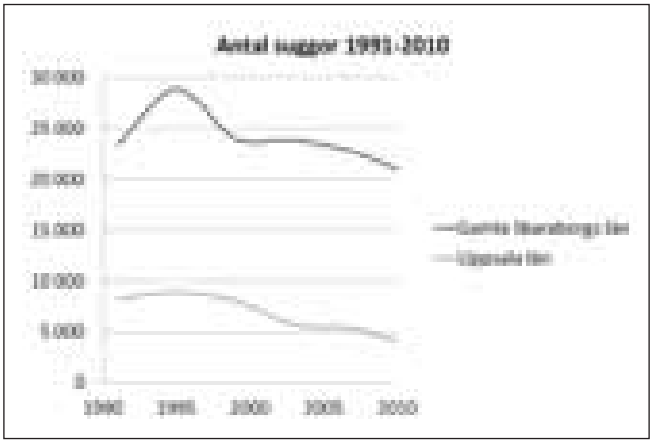

FIGUR 2. *Antalet suggor 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

FIGUR 3. *Antalet dikor 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

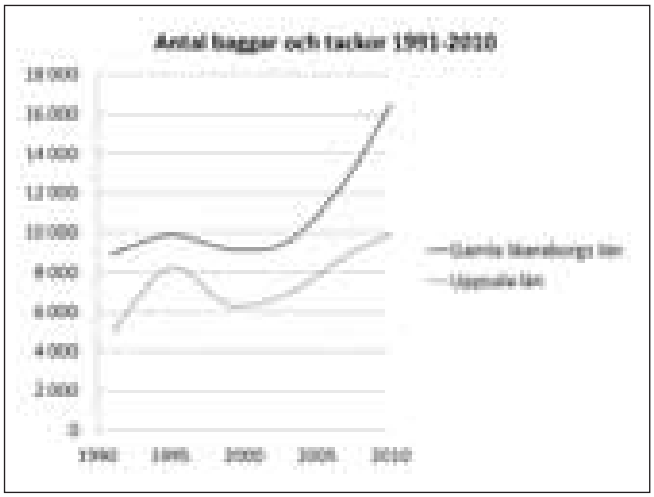

FIGUR 4. *Antalet baggar och tackor 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

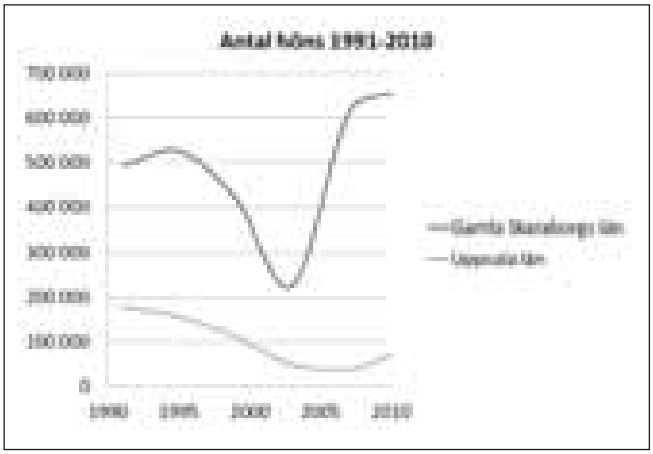

FIGUR 5. *Antalet höns 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

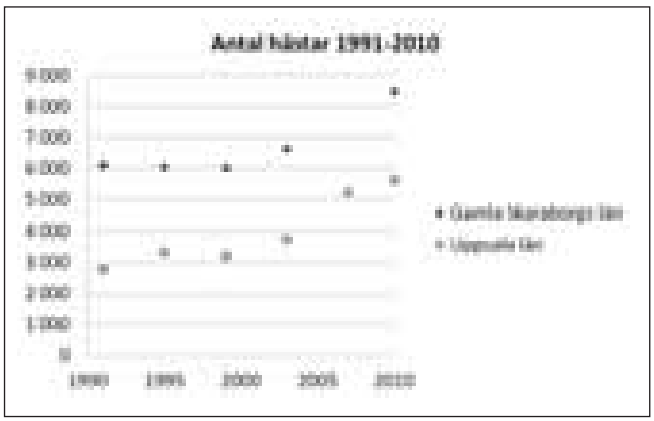

FIGUR 6. *Antalet hästar 1991–2010 i Uppsala och gamla Skaraborgs län.*

Det senare området innefattar Uppsala, Stockholms, Västmanlands och Södermanlands län. Då det är oklart i vilken mån man åker från Uppsala till Södermanland för studiebesök i djurstallar, i och med att man då nödgas passera trafiktäta områden, redovisas östra Svealand både exklusive och inklusive Södermanland. Västra Götaland har ➤

NY BEREDNINGSFORM
Ett generikum till Rimadyl Vet® tuggtablett
NOROCARP Rx
Tuggtablett
Karprofen

Tuggtablett i blisterförpackning.

Indikation: Antiinflammatorisk och analgetisk behandling av sjukdomar i muskulatur, leder och skelett hos hund samt vid behandling av post-operativ smärta hos hund.

Skall ej ges till dräktiga eller lakterande tikar då studier saknas. För ytterligare information, se fass.se. QM01AE91.
Senaste översyn av SPC 2011-11-19.

FÖRPACKNINGAR OCH PRISER (cirkapriser Apoteket.se mars -13)**:**

Dos/förpackning		Rimadyl Vet® tugg	Norocarp tugg
20mg	20st	92:-	75:-
	100st	274:-	213:-
50mg	20st	134:-	110:-
	100st	453:-	350:-
100mg	20st	213:-	157:-
	100st	799:-	592:-

N-vet 2013-03-22

Tel: 018-57 24 30/31/34
Fax: 018-57 24 32
info@n-vet.se www.n-vet.se

N-vet
LÄKEMEDEL

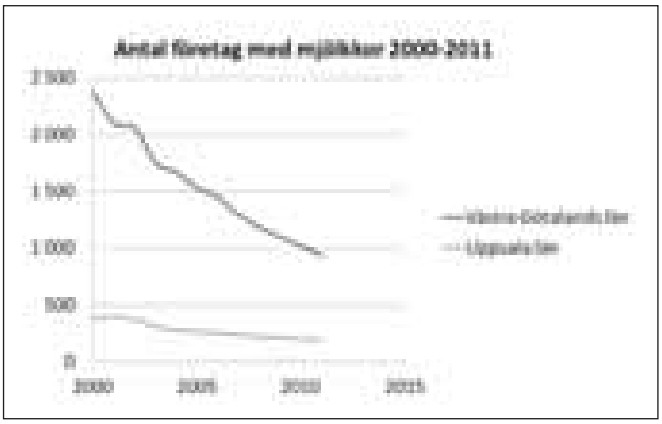

FIGUR 7. *Antal företag med mjölkkor 2000–2011 i Uppsala och Västra Götalands län.*

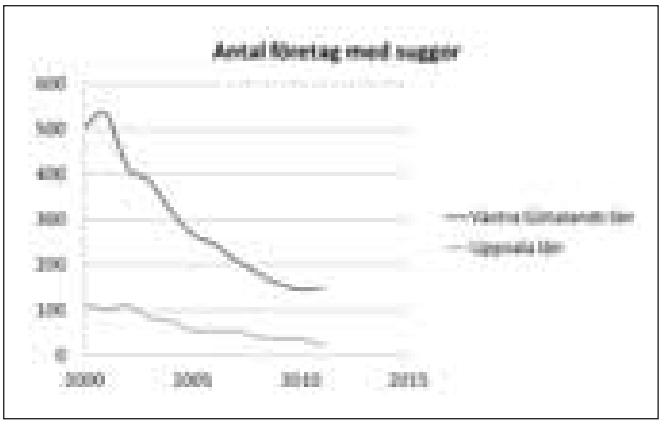

FIGUR 8. *Antal företag med suggor 2000–2011 i Uppsala och Västra Götalands län.*

➤ något större landyta (24 000 km²) än östra Svealand exklusive Södermanland (20 000 km²) men något mindre yta än östra Svealand inklusive Södermanland (26 000 km²).

Statistiken visar att antalet nya samt om- och tillbyggda djurplatser för flertalet djurslag är avsevärt större i Västra Götaland än i östra Svealand, särskilt om Södermanlands län inte inräknas i östra Svealand. Antalet djurplatser berörda av förprövningar visar på vitaliteten i de befintliga besättningarna medan antalet platsökningar visar på viljan till expansion. När det gäller slaktkyckling har större utrymmen tillkommit i östra Svealand om Södermanland inkluderas medan antalet är mycket litet norr om Mälaren. Byggnadsinvesteringar för pälsdjur har endast skett i Västra Götaland. Samtidigt som antalet djur minskar blir medelbesättningarna större. Resultatet blir att antalet besättningar minskar i snabb takt. Det kan därför bli mycket glest mellan besättningar lämpade för studiebesök på vissa ställen. Figurerna 7–9, som bygger på Jordbruksverkets statistikdatabas, antyder att denna risk är mycket större i Uppsalaområdet än i Skaraområdet. Antalet sugg- och slaktsvinsbesättningar har nått mycket låga nivåer i Uppsala län. Över hälften av de återstående slaktsvinsbesättningarna i Uppsala län har under 250 slaktsvin. Så små besättningar torde på sikt inte vara ekonomiskt hållbara.

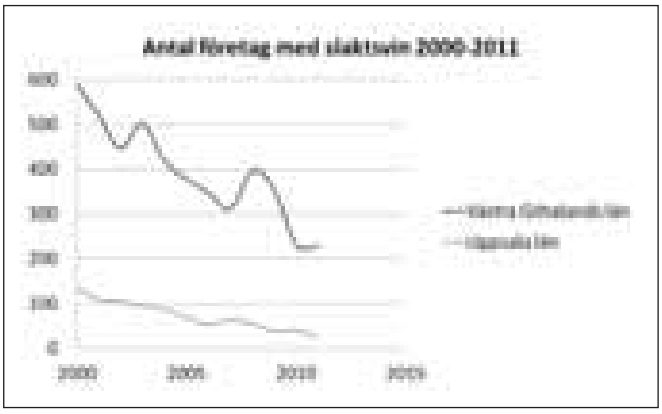

FIGUR 9. *Antal företag med slaktsvin 2000–2011 i Uppsala och Västra Götalands län.*

Enligt en enkät om lantbrukarnas framtidstro utförd på uppdrag av Jordbruksverket 2012 (1) är det troligt att 40 procent av Sveriges mjölkproducenter kommer att upphöra med sin produktion inom de närmaste fem till tio åren. Om minskningen i Uppland motsvarar den nationella blir det glest mellan mjölkbesättningarna där, såvida inte en snabb nyetablering av mjölkbesättningar sker. I Skararegionen är problemet med nedlagda mjölkbesättningar mindre då minskningen sker från ett mycket större befintligt antal besättningar.

Det kan tilläggas att djurhållningen i Västra Götaland inte bara är den mest diversifierade i Sverige genom att många olika typer av djurslag är vanligt förekommande där utan också att det inom de stora djurslagen (nöt, svin och fjäderfä) förekommer många olika typer av inhysningssystem. Västra Götalandsregionen torde därför väl lämpa sig för klinisk färdighetsträning och besättningsstudier såväl för utbildnings- som för forskningsändamål.

Betala medlemsavgiften via autogiro

Blanketten Autogiroanmälan fylls i. Den finns på vår hemsida www.svf.se, under BLANKETTER och Rörande SVF. Du kan också kontakta kansliet, så sänder vi blanketten till dig. När vi fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen att dras från ditt konto varje månad.

Referens

1. Svensson H. Jordbrukarnas planer är stabila. Jordbruksverket, Enkätsammanställning, 2013.

***BO ALGERS,** leg veterinär, VMD, professor, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, Box 234, 532 23 Skara.
KARL-IVAR KUMM, AgrD, forskningsledare, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, Box 234, 532 23 Skara.

Här är avdragen du inte får missa

Deklarationstips 2013

TEXT: ANDERS GRANELD

Den årliga inkomstdeklarationen börjar nu närma sig för de flesta, och SVT ger som vanligt tips om aktuella avdrag och regler speciellt för veterinärer.

INKOMSTSKATTESYSTEMET

Det finns tre inkomstslag: Inkomst av tjänst, kapital eller näringsverksamhet. Inkomster som inte kan hänföras till dessa är inte skattepliktiga.

Fysiska personer och dödsbon betalar både statlig och kommunal inkomstskatt. Juridiska personer utom handelsbolag och dödsbon betalar bara statlig inkomstskatt. Ett handelsbolags inkomster beskattas hos delägarna.

DEKLARATIONSFÖRFARANDET

Större delen av de skattskyldiga omfattas av ett förenklat deklarationsförfarande. Senast den 15 april får de en ifylld deklarationsblankett tillsänt sig för godkännande och undertecknande.

I den förtryckta blankett som sänds till alla berörda skattskyldiga senast den 15 april, har skattemyndigheten fyllt i samtliga uppgifter från de kontrolluppgifter som tidigare sänts in från olika uppgiftslämnare.

Felaktiga/ofullständiga uppgifter ändras/kompletteras av den skattskyldige. Blanketten undertecknas och ska vara Skatteverket tillhanda senast den 2 maj. Detta datum gäller även dem som deklarerar inkomst av näringsverksamhet, är delägare i fåmansföretag och närstående till dessa. För dem som inte varit bosatta i Sverige hela inkomståret är sista dag dock 31 maj.

Man kan också deklarera via Internet, app, sms eller telefon. Detta framgår av deklarationsblanketten och den medföljande broschyren ”Dags att deklarera”.

TAXERINGEN

När det gäller taxeringen, dvs vilka inkomster som ska tas upp i deklarationen och vilka avdrag man får göra, bör följande påpekas:

Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor. Avdragsbegränsningen gäller också för motsvarande resa vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet. För den som har inkomster både av tjänst och näringsverksamhet avser begränsningen de sammanlagda kostnaderna och i första hand ska avdraget i inkomstslaget tjänst minskas.

Övriga kostnader som täcktes av det tidigare schablonavdraget är avdragsgilla till den del som överstiger 5 000 kronor. Avdragsbegränsningen omfattar dock inte följande kostnader som alltså är avdragsgilla ”från första kronan”: ➤

Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forsknings

ÅRSMÖTE

Gamla, nya och blivande medlemmar hälsas hjärtligt välkomna till årsmöte för Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning

den 15 maj kl. 14.00 i VMFs kårhus

I anslutning till årsmötet hålls presentation av leg vet Axel Sannö

Vildsvin bland tallarna och på tallriken – risken för zoonotiska smittämnen

Kaffe och gofika serveras!

Se även Sällskapets hemsida: www.vetmedforsk.se

- Ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, dubbel bosättning och tillfällig anställning.
- Kostnader när den privata bilen använts i tjänsten och för annan färdkostnad för resa i tjänsten.
- Vissa hemresekostnader.

Man får inte göra avdrag för SVFs frivilliga grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkringen eller barnförsäkringen (kapitalförsäkringar).

Om avdragsrätten är tveksam måste man öppet redovisa vad kostnaderna avser så att Skatteverket har möjlighet att bedöma yrkandets skälighet. Gör man detta riskerar man inte att drabbas av skattetillägg om Skatteverket bedömer att avdragsrätt inte föreligger.

TRAKTAMENTEN M M

Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa medges bara om tjänsteresan varit förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten. Med vanlig verksamhetsort menas ett område, vars yttre gräns ligger på ett avstånd av 50 kilometer (närmaste färdväg) från såväl den anställdes tjänsteställe som bostad.

Betalas traktamente ut vid arbete inom det område som utgör vanlig verksamhetsort, betraktas ersättningen som lön.

Kostnadsersättningar, traktamenten, logiersättningar etc som överensstämmer med schablonbeloppen eller ersättningar som motsvarar gjorda utlägg behöver inte deklareras, förutsatt att de kryssats på kontrolluppgift.

När arbetsgivaren betalar ut dagtraktamente som överstiger schablonbeloppen 220 respektive 110 kronor eller nattraktamente över 110 kronor (se vidare Skatteverkets informationsmaterial) ska den överskjutande delen deklareras som lön.

Om arbetsgivaren inte har betalat ut något traktamente medges för dag avdrag med antingen styrkta merkostnader för måltider och småutgifter eller med schablon – 220 kronor per dag eller 110 kronor för halv dag.

För logikostnad medges bara avdrag med styrkt kostnad som man själv har betalat. Alternativt kan man göra ett schablonavdrag med 110 kr/natt.

Den ökning av levnadskostnaderna som kan uppstå på grund av att man har sitt arbete på annan ort än bostadsorten får normalt inte dras av. Avdrag kan emellertid erhållas om anställningen är tillfällig, dvs arbetet avser bara en kortare tid (upp till ca två år), eller arbetet visserligen inte är kortvarigt men tidsbegränsat eller sådant att en fast anknytning till den tidigare bostadsorten krävs, eller arbetet ska bedrivas på flera olika platser, eller det finns annan anledning att inte kräva permanent flytt.

Avdrag medges för styrkt logikostnad på arbetsorten och för måltider och småutgifter antingen med styrkta merkostnader eller med schablon. Det senare dock för första månaden på arbetsorten om det inte är fråga om tjänsteresa. Schablonavdraget är 66 kronor per dag under den första månaden på arbetsorten. Logikostnad är avdragsgill under längst två år, för gifta eller samboende längst fem år, om den dubbla bosättningen beror på makens eller sambons förvärvsverksamhet. Det går att få avdrag för bostadskostnader även om man inte haft dubbla hyror, dvs bostadskostnader på hemorten, enligt en dom i Regeringsrätten.

För den som under de första tre månaderna fått avdrag enligt reglerna för tjänsteresa som varar kortare tid än tre månader och som fortfarande efter denna tid får traktamente ändras reglerna för avdrag, se broschyren ”Traktamenten och andra kostnadsersättningar” (SKV 354).

För att visa eller styrka kostnader krävs att kvitton kan uppvisas.

HOTELLKOSTNADER FÖR VIKARIER

Ersättningen för hotellkostnader ska räknas som lön om vikarien själv betalat hotellräkningen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på hela denna ersättning. Vikarien får göra avdrag för den verkliga kostnaden i sin deklaration.

Om hotellet fakturerar kostnaden till arbetsgivaren direkt ska arbetsgivaren ta upp ett schablonvärde för hotellkostnaden i vikariens kontrolluppgift. Vikarien får göra avdrag för samma värde i deklarationen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på schablonvärdet. När det gäller dessa värden hänvisas till Skatteverkets informationsmaterial.

HEMRESOR

Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än hemorten kan få avdrag för kostnaden för en hemresa i veckan. Förutsättningen är att avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer.

Avdrag medges normalt för kostnaden för billigaste färdsätt. Denna regel har dock luckrats upp. Så är skälig kostnad för t ex flygresa eller resa med tåg i första klass också avdragsgill även om det inte skulle vara det billigaste färdmedlet.

Om det inte finns godtagbara allmänna kommunikationer, medges avdrag för bilresa enligt den schablon som gäller avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (18:50 kronor per mil). Det kan också finnas särskilda skäl för veterinärer att yrka avdrag för bilresa på grund av behovet av att medföra veterinärutrustning.

Ill: Claes Beck-Friis

Har man fått traktamente under vistelsen i hemmet, ska avdraget för hemresor reduceras med belopp som motsvarar erhållet dagtraktamente.

Hemresor betalda av arbetsgivaren är en förmån och finns därför i regel med på kontrolluppgiften. Avdrag får ske om förmånen redovisats som intäkt.

RESOR MELLAN BOSTAD OCH ARBETSPLATS

För att få avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats ska arbetsplatsen vara belägen minst två kilometer från bostaden. Avdrag godkänns normalt för en resa till och en resa från arbetsplatsen per arbetsdag. Kostnaderna är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor. Avdrag för resor för lunch eller middag medges däremot inte. I allmänhet medges avdrag bara för kostnaden för billigaste färdsätt.

För att få avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats krävs i regel dels att avståndet mellan bostad och arbetsplats är minst fem kilometer, dels att det klart framgår att man regelmässigt tjänar minst två timmar sammanlagt för fram- och återresan genom att använda bil istället för allmänt kommunikationsmedel.

Avdrag för bilkostnader vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 18:50 kronor per mil. Om man har fått ersättning utöver 18:50 kronor från arbetsgivaren ska denna tas upp som skattepliktig intäkt. Även utgift för vägbro- eller färjeavgift samt trängselskatt är avdragsgill.

Om tjänsteresan görs med förmånsbil, ska den del av ersättningen som är högre än 6:50 kronor per mil för kostnaden för diesel respektive 9:50 kronor per mil för kostnaden för övriga drivmedel, redovisas som lön. Om arbetsgivaren betalar utgifter för trängselskatt avseende privata resor med förmånsbil uppkommer en skattepliktig förmån med motsvarande belopp. Detta gäller även för eventuell trängselskatt på resor till och från arbetet med förmånsbilen.

KÖRJOURNAL

Många skattskyldiga måste föra körjournal för att styrka antalet körda mil i tjänsten respektive privat. För att körjournal ska ha något större bevisvärde måste man föra den löpande under beskattningsåret. Följande krav bör uppfyllas:

1. Mätarställningen vid årets början och slut.
2. Mätarställningen vid tjänsteresans början.
3. Var tjänsteresan börjar och slutar samt antalet körda kilometrar.
4. Vilken ort och vilket företag eller patient som besökts.
5. Namnet på den person på företaget eller patienten som besökts.
6. Uppgift om antal privat körda mil.

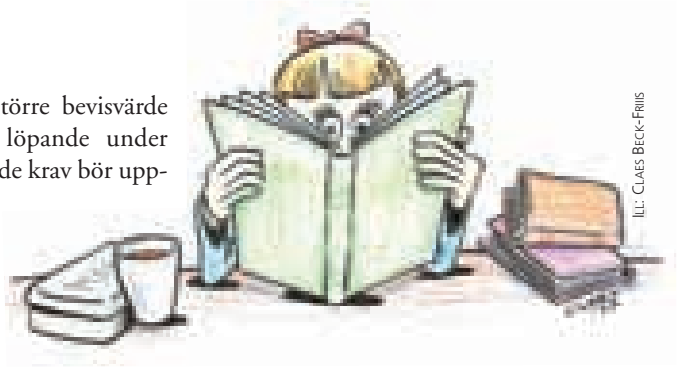

VETERINÄRUTRUSTNING M M

Arbetsredskap som inköpts under beskattningsåret är avdragsgilla om de varit nödvändiga för tjänsten.

En ytterligare förutsättning är att skattefri ersättning inte har lämnats för att täcka kostnaderna. Beträffande offentliganställda veterinärer brukar skattemyndigheten utgå från att huvudmannen tillhandahåller sådan utrustning.

Här följer en förteckning över sådana kostnader som kan vara avdragsgilla och vad som kan vara värt att tänka på.

Redskap

Kostnad för verktyg/redskap/instrument som man behöver i verksamheten. Här gäller att kostnad för dyrare redskap, över 22 000 kronor och med minst tre års livslängd, bör fördelas på flera år. Tre till fem års avskrivning är att rekommendera. Billigare redskap direktavskrivs. Kostnad ska kunna styrkas med specificerat kvitto.

Skyddskläder

Skyddskläder som behövs bland annat för att förhindra överföring av smittsamma sjukdomar är en avdragsgill post, dock inte om kostnaden avser arbetskläder.

Kontorsmateriel

Avdrag för kontorsmateriel beviljas om det är materiel som man behöver i sitt kontor. Telefonkostnaden är avdragsgill för den del som inte utgörs av privata samtal.

FACKLITTERATUR OCH REPRESENTATION

Kostnad för facklitteratur är avdragsgill om böckerna anskaffats för tjänsten och de krävs för att man ska upprätthålla sin veterinära kompetens på ett tillfredsställande sätt. Böckerna ska även finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Facktidskrifter är i regel avdragsgilla.

Kostnader för representation är avdragsgilla om de har ett omedelbart samband med verksamheten. För varje år ger Skatteverket ut rekommendationer för med vilket högsta belopp per person och gång man kan beviljas avdrag. För 2012 är det högsta avdraget 90 kr/person. Den som inte är skattskyldig till moms får öka avdragsramen med momsen. Avdragsramen gäller för såväl extern som intern representation.

För andra måltidsutgifter än lunch, middag och supé är avdraget högst 60 kronor plus moms per person och tillfälle.

Skälig avdragsgill kostnad för t ex teaterbiljett, eller vid extern representation för greenfee vid golfspel, får vara högst 180 kronor plus moms per person.

FÖRSÄKRINGSPREMIER

Särskilt avdrag får inte yrkas för premier som erlagts för frivillig grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkring och barnförsäkring (kapitalförsäkringar). Avdrag för pensionsförsäkringar får dock yrkas som tidigare, dock med maximalt 12 000 kronor.

Saknar man tjänstepension i sin anställning får man göra ett större avdrag. Avdraget blir här 12 000 kronor plus ett tillägg på 35 procent av anställningsinkomsten. Tillägget får uppgå till högst tio prisbasbelopp, 440 000 kronor.

För den som är näringsidkare hänvisas till ”Skatteregler för enskilda näringsidkare” (SKV 295). I korthet gäller följande: rätt till avdrag med 12 000 kronor ➤

➤ plus ett tillägg på 35 procent av näringsinkomsten, beräknad före avdrag för pensionssparande, särskild löneskatt på detta och före avsättning till egenavgifter och dylikt. Tillägget maximeras till tio prisbasbelopp, 440 000 kronor.

Veterinär, som varit ansluten till veterinärförbundets ansvarsförsäkring 2012, bör yrka avdrag med 529 respektive 841 kronor (för två respektive fem miljoner kronor) under den förvärvskälla där inkomsten redovisats (tjänst eller rörelse). Detsamma gäller veterinärutrustningsförsäkringen. Premien för denna försäkring för hela 2012 är 294 respektive 732 respektive 2 706 kronor (för tre respektive sju respektive 24 prisbasbelopp.

Premien för tjänstegrupplivförsäkring, som gäller för alla stats- och kommunaltjänstemän och för flertalet privatanställda, betalas av arbetsgivaren och något avdrag för den i deklarationen är inte aktuellt för den anställde.

ARBETSLÖSAS KOSTNADER

Om man är arbetslös och har fått ersättning från AEA har man rätt till avdrag för resor i samband med besök på arbetsförmedlingen. Man har också rätt till ersättning för resor och andra utgifter som man haft för att söka lämpliga arbeten i Sverige. Dessa kostnader ska dras av som ”övriga utgifter” i ruta 06 i inkomstdeklarationen. Skatteverket minskar automatiskt avdraget med 5 000 kronor.

UTBILDNINGSKOSTNADER

Till utbildningskostnad i vidsträckt mening kan hänföras kostnader för egentlig yrkesutbildning och fortbildning. Utbildningskostnader är i princip inte avdragsgilla vare sig de hänför sig till en kommande yrkesbana eller avser att ge meriter för en högre tjänst. Sådana kostnader likställs med kostnader för köp av förvärvskälla, dvs som en slags investering. Praxis beträffande kostnader för yrkesutbildning är helt klart – inget avdrag.

För fortbildningskostnader är läget annorlunda. Med fortbildningskostnader avses kostnader för sådan utbildning som en anställd genomgår i och för den tjänst denne redan innehar. Kostnaderna kan gälla deltagande i kurser, studieresor eller inköp av facklitteratur.

Om man ska beviljas avdrag eller inte för fortbildningskostnader verkar i praktiken bero på i vems huvudsakliga intresse studierna bedrivs. Har arbetsgivaren betalat full lön under studietiden medges som regel avdrag för uppkomna kostnader. I dessa fall anses den skattskyldige ha fullgjort sin arbetsprestation gentemot arbetsgivaren genom att delta i utbildningen. Det är i ”huvudsak i arbetsgivarens intresse” som den anställde genomgår utbildning. Om den anställde får reducerad lön har praxis visat att avdrag för kostnader inte har medgivits. Har deltagandet skett under semester eller under kompensationsledighet har arbetsgivaren inte möjlighet att visa intresse genom att utge lön. Avdragsrätten måste då bedömas utifrån andra kriterier. Ofta vägras avdrag därför att den skattskyldige har svårt att bevisa ”nödvändigheten” att delta i dessa utbildningar.

Studiekostnader är dock avdragsgilla om utbildningen varit nödvändig för att behålla arbete och inkomster.

När det gäller bedömningen av avdragsrätten för en kongressresa undersöker skattemyndigheten om arbetsgivaren fordrat deltagande i kongressen, dvs om deltagandet legat i arbetsgivarens intresse. Som regel krävs att deltagarna fått behålla sina löneförmåner från arbetsgivaren.

Det är också väsentligt att det finns ett organiserat program med i regel minst 30 veckotimmar, och där ämnena som behandlas har betydelse för det arbete man har under skatteåret.

Exklusiva resmål, rekreationsinslag under eller i tidsmässig anslutning till kongressen liksom anhörigs deltagande i resan är faktorer som försvårar att få avdrag.

De kostnader för vilka avdrag ifrågakommer är i huvudsak kongress/kursavgift, resekostnader, fördyrade levnadskostnader (observera att om traktamente inte utgått medges avdrag med hälften av normalbeloppet för aktuellt land om man inte kan visa en högre faktisk kostnad) samt förekommande litteratur- och materialkostnader. Resekostnadsbidrag, eventuella traktamenten och övriga kostnadsersättningar eller bidrag ska redovisas som intäkt eller öppet frånräknas kostnaderna.

Det är viktigt att försöka styrka nödvändigheten av kurs-/kongressdeltagandet genom intyg från arbetsgivare, redogörelse för den egna arbetssituationen, tjänsteställning osv.

Bra att veta inför deklarationen 2013

✔ Taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av privatbostad är 1 450 000 kronor.

✔ Schablonintäkt för uppskov beräknas på alla uppskovsbelopp med 1,67 procent av detta, oavsett om det finns en ersättningsbostad eller inte.

✔ Jobbskatteavdraget görs automatiskt.

✔ Taket för ROT- och RUT-avdrag är 50 000 kronor.

✔ Nytt för i år är skattereduktion för gåvor. Varje gåva ska uppgå till minst 200 kronor och lämnas för vissa ändamål. Gåvomottagaren ska vara godkänd innan gåvan ges. Möjlighet att bli godkänd gåvomottagare har svenska stiftelser, svenska ideella föreningar, svenska registrerade trossamfund samt utländska motsvarigheter till dessa som är hemmahörande i vissa andra stater.

Ill: Claes Beck-Friis

Spar alltid kvitton, program och dylikt för att styrka faktiska utgifter och omständigheter. I det fall Skatteverket bestämmer sig för att granska avdragen närmare krävs en omfattande och detaljerad argumentation för att få en kongresskostnad accepterad som avdrag.

STUDIEMEDELSAVGIFT

Studiemedelsavgift, dvs indexuppräkning av studiemedel, är enligt direkt författningsbestämmelse inte avdragsgill. Inte heller för räntor på studielån via CSN medges avdrag.

ARBETSRUM

Ett arbetsrum kan för många vara en stor utgiftspost. Trots det kan det ofta vara svårt att få igenom avdraget. Detta gäller i synnerhet om arbetsrummet ligger i den egna bostaden.

För att få avdrag under ”Inkomst av tjänst” bör samtliga av följande förutsättningar vara uppfyllda:

- Det finns ett klart behov av arbetsrum för att kunna utföra arbetet.
- Arbetsrummet är så möblerat att det inte kan användas som vanligt bostadsrum.
- Rummet är avskilt från den egna bostaden.
- Det blir en högre kostnad på grund av arbetsrummet än utan arbetsrum.
- Arbetsrum för arbetsuppgifterna som görs hemma saknas på arbetsplatsen.

Om avdrag beviljas för arbetsrummet får i regel också avdrag göras för möbler och andra inventarier i rummet. Avdragets storlek är ett belopp som motsvarar den faktiska merkostnaden för rummet på grund av el, värme, försäkring osv samt viss del av hyran om det rör sig om en hyreslägenhet.

Möjligheterna att få avdrag ökar om ett foto bifogas av arbetsrummet och ett intyg av arbetsgivaren som styrker att arbetsuppgifterna kräver ett rum i bostaden. Om nödvändigt bör sådant intyg införskaffas.

MOMS FÖR VETERINÄRTJÄNSTER

En skattskyldig med en skattepliktig omsättning som inte överstiger en miljon kronor ska normalt redovisa mom-

Ill: Claes Beck-Friis

sen i sin självdeklaration. De regler som gäller i inkomstredovisningen ska då i huvudsak även tillämpas avseende momsredovisningen. Är omsättningen högre är man tvungen att registrera sig för moms hos lokala skattemyndigheten. Fr o m inkomståret 2013 måste all redovisning av moms göras i en momsdeklaration.

KONTROLLUPPGIFT

Det är angeläget att noga kontrollera de uppgifter som lämnas på kontrolluppgiften och om nödvändigt ta kontakt med den/de som utfärdat denna om något skulle vara oklart eller felaktigt. Särskilt nödvändigt är det för vikarier att kontrollera att arbetsgivarna har angett riktiga belopp när det gäller lönetillägg och schablonbeskattning av boendekostnader.

KVARSKATT

Numera ska arbetsgivaren inte göra avdrag för eventuell kvarskatt. Det är den anställde/skattskyldige som själv ska göra inbetalningen. Se www.skatteverket.se.

TILL SIST

Om man som skattskyldig gjort något uppsåtligt fel i sin deklaration kan den ändras av Skatteverket i upp till fem år efter taxeringsåret. Dessutom kan det bli fråga om otrevliga konsekvenser såsom straffpåföljd och skattetillägg.

För ytterligare fördjupning rekommenderas att studera antingen Skatteverkets broschyr ”Dags att deklarera”” eller broschyren ”Skatteregler för privatpersoner”, SKV 330. ■

Boule Medical AB
Veterinärprodukter i världsklass

Spotchem™ EL

Spotchem™ EZ

Spotchem EL - Elekrolyter
Snabb och enkel elektrolytanalys.

Exigo

Spotchem EZ - Klinisk Kemi
Snabb och enkel analys av biokemiska parametrar.

Exigo - Hematologi
Exigo - komplett blodstatus från en droppe blod Färdiga profiler för 12 olika djurslag.

epoc - Blodgas, Elektrolyter, Klinisk kemi
Handburet analysinstrument för smådjurskliniker och hästpraktiker.

epoc

g-Pet - Glukos
Glukosmätare för veterinärt bruk.

g-Pet

Läs mer på vår hemsida: www.boulemedical.se

Boule Medical AB, Box 42056, 126 13 Stockholm
Telefon: 08 744 77 00, Telefax: 08 744 77 20
E-post: info@boule.se

Boule

Har vi råd att vara ojämställda?

Saco ordnade i mitten av mars ett seminarium om hur vi får fler kvinnor i näringslivets topp. SVFs ombudsman sammanfattar mötet och belyser jämställdhetsprocessen utifrån ett veterinärt perspektiv.

Jämställdhet är inte en rättvise- utan en affärsstrategisk fråga. Det var hela panelen – bestående av finansmannen Sven Hagströmer och representanter från bland annat konsultföretaget Accenture, Scandic Hotels och Michael Berglund Executive Search ledningar – och jämställdhetsminister Maria Arnholm eniga om på seminariet *Så får vi fler kvinnor i näringslivets topp*. Seminariet arrangerades av stiftelsen AllBright och Saco i Stockholm den 13 mars. Innan företag har förstått affärsnyttan kommer tyvärr inte mycket att hända inom jämställdhetsområdet, konstaterade Sacos ordförande Göran Arrius.

AllBright är en stiftelse som verkar för mer diversifierade ledningsgrupper och styrelser. På så vis vill man uppnå ett mer meritokratiskt näringsliv, att svenska bolag blir mer lönsamma och kan fungera som en förebild för resten av världen.

Innan företag har förstått affärsnyttan kommer tyvärr inte mycket att hända inom jämställdhetsområdet, konstaterade Sacos ordförande Göran Arrius.

KARTLÄGGNING AV KVINNOREPRESENTATION

AllBright gör varje år en kartläggning av kvinnorepresentationen i svenska börsbolags ledningar. Den rankar börsnoterade bolag för att visa vem som är bäst respektive sämst på att befordra kvinnor. Årets rapport visar att 40 procent av ➤

Foto: Zhang Bo

I Kina och i de baltiska staterna där utvecklingen är handelsdriven är andelen kvinnor i företagens högsta ledningar högre än i Sverige.

➤ bolagen inte har en enda kvinna i sina ledningsgrupper. Det framgår vidare att 75 procent av kvinnorna i ledningsgrupperna sitter på stabsfunktioner. Kvinnor befordrar kvinnor, av de tio bolag med flest kvinnor i ledningsgruppen har fem kvinnliga VDar. Antalet kvinnor i styrelsen påverkar däremot inte hur många kvinnor som sitter i ledningsgruppen. Hälsovårdsbranschen är bäst på att tillvarata kvinnors kompetens, enligt All-Brights rapport.

FLER KVINNOR I TILLVÄXTLÄNDER

Att rätt man på rätt plats ofta är en kvinna stämmer bättre om man får tro de snabbväxande ekonomierna. I Sverige utgår manliga chefer ofta från sina manliga kontaktnät då de rekryterar. I Kina och i de baltiska staterna där utvecklingen är handelsdriven är andelen kvinnor i företagens högsta ledningar högre än i Sverige. Det framgår av en omfattande internationell undersökning gjord av revisionsfirman Grant Thornton.

Karriär är inte bara kopplat till position utan även till makt och lön. Enligt Anita Göransson, forskare på Linköping Universitet, finns kvinnor i högre grad representerade på maktpositioner inom media och offentlig sektor. Men det gäller främst positioner som ”syns”, på regional och lokal nivå ser det dystrare ut. Sämst är kvinnors representation på maktpositioner inom näringslivet och på positioner som innebär makt över värderingar, t ex Nobelpriset.

STORA LÖNESKILLNADER MELLAN KÖNEN

Under en livstid tjänar en man i genomsnitt 3,6 miljoner kronor mer än en kvinna. I den färska Saco-rapporten Chefens lön framgår att ju högre utbildning och/eller position, desto större löneskillnader mellan kvinnor och män. Mönstret stämmer i sin tur väl med SVFs analyser av veterinärlönerna.

Detta var en av anledningarna till att förbundet innan jul skickade ut en begäran om lönekartläggningar till ett antal företag inom djursjukhus och djursjukvård. Lönekartläggningar har visat sig vara ett effektivt medel för att utjämna osakliga löneskillnader mellan könen. Jämos ”miljongranskning” visade t ex att 44 procent av de 586 arbetsgivare som gjort lönekartläggning identifierade löneskillnader och därefter vidtog lönejusteringar som uppgick till 72 miljoner kronor/år.

Resultatet inom veterinärbranschen var dessvärre nedslående. Endast hälften svarade på den första begäran och inget av företagen redovisade en kvalitetsmässigt acceptabel analys. Många veterinära företag är små och motiverar både avsaknad av lönekartläggning och analys med att man bara har ett fåtal anställda och framför allt få män (som ofta innehar specialist- eller chefsposition). Detta är inte någon godkänd förklaring för att undgå lagen. Avfärdar dessa företag även redovisnings- och skattelagstiftning med motsvarande motivering?

VETERINÄRLÖNERNA SKILJER SIG MER

Veterinärlönerna skiljer sig mer mellan könen än på arbetsmarknaden i stort, men några osakliga löneskillnader anser sig företagen inte ha. När denna artikel kommit i tryck har ny lönestatistik lagts in i Saco lönesök. Återstår att se om skillnaderna minskat eller ökat ytterligare.

Som fackförbund har SVF rättslig möjlighet att driva ett ärende till Nämnden för diskriminering. I dagsläget har förbundet bestämt sig för att inte gå längre än att följa upp om arbetsgivarna följer bestämmelserna om lönekartläggning i diskrimineringslagstiftningen. Istället ska förtroendevalda stöttas i att

EXEMPEL PÅ HUR DU KAN PÅVERKA JÄMSTÄLLDHETEN PÅ JOBBET

SOM MEDARBETARE OCH KVINNA

- Var tuffare i förhandlingar om ingångslön och prata på arbetsplatsen om din prestation.
- Sitt inte och vänta på att bli tillfrågad. Våga ta för dig och sök jobb på högre positioner även om du inte på förhand vet exakt hur tjänsten ska utformas.
- Skaffa dig en jämställd man.

SOM MEDARBETARE OCH MAN

- Peppa dina kvinnliga kolleger att våga ta för sig och prova nytt.
- Dela på föräldraledigheten och jobba deltid i samma grad som din partner.
- Släpp illusionen om mannen som ska släpa hem köttstycket till grottan. Inse att i framtiden kommer hälften av alla män att vara tillsammans med en kvinna som tjänar mest.

SOM ARBETSGIVARE/CHEF

- Ha transparenta och sakliga processer för t ex rekrytering och lönesättning.
- Vidga vyerna och våga titta efter kandidater till framför allt högre positioner lite längre bort än inom det egna nätverket. Det är t ex inte vattentäta skott mellan privat och offentlig sektor. Tillfråga aktivt kvinnliga kandidater.
- Se det som en framgångsfaktor att våga vara självkritisk och vara öppen för förbättringsområden. Då blir du bäst – på riktigt.

Veterinärlönerna skiljer sig mer mellan könen än på arbetsmarknaden i stort, men några osakliga löneskillnader anser sig företagen inte ha.

fortsätta arbeta lokalt för saklig och jämställd lönesättning. Arbetsgivarna diskriminerar troligtvis inte medvetet, men om man vågar släppa på prestigen och tar sig tid att vara självkritisk och ifrågasätta ”självklarheter”, hittar man inte sällan stora skillnader mellan hur man värderar män och kvinnor. Om man tittar på lönekriterier kan man se att t ex ålder ofta är en motivering till mäns högre löner, men väldigt sällan till kvinnors. Ålder är ett osakligt lönekriterium eftersom det är diffust och strider mot en diskrimineringsgrund. Är det erfarenhet man menar så bör man partsgemensamt definiera vad som ligger i ordet.

URVALSPROCESSEN GYNNAR MÄN

På konsultföretaget Accenture hade man som jämställdhetsmål att plocka ut lika många kvinnliga som manliga kandidater vid rekrytering, men det var ändå mest män som klarade sig igenom utvärderingarna. Istället för att luta sig tillbaka och ta till den enklaste förklaringen – att kvinnorna var sämre – fortsatte man att kritiskt utvärdera processerna. När man började klocka tiden man lade på att diskutera kandidaterna fann man att cheferna lade ner 32 minuter mer på de manliga än på de kvinnliga kandidaterna. I sin prestationsbedömning inför lönesättning fann man dessutom att trots 40 kriterier och sju sakliga bedömningsnivåer för prestation beskrevs kvinnor och män ofta med godtyckliga värdeord som ”produktionsmaskin” eller ”han är bara wow”.

Jämställda arbetsplatser är både mer trivsamma och mer lönsamma, bland annat eftersom graden av konflikter, trakasserier och personalomsättning är lägre, kompetensen utnyttjas bättre och omvärldsbevakningen maximeras. Inom veterinärbranschen råder över lag kvinnodominans på grund av majoriteten kvinnor som kommer ut från veterinärutbildningen. Variationerna är dock stora både hierarkiskt och mellan olika områden, t ex mellan stordjur och smådjur. Arbetsgivarna borde jobba stenhårt med representativiteten på styrelse- och ledningsnivå för att kunna analysera och möta omvärlden optimalt. Det gäller inte bara representativitet mellan könen utan mångfald i stort.

JENNY FLORDAL
ombudsman/förhandlare, SVF

Ordinarie fullmäktigemöte

i Sveriges Veterinärförbund

onsdagen och torsdagen den 29–30 maj i Stockholm

Ni som är valda fullmäktigeledamöter för 2013 – boka in dagarna i era almanackor redan nu!

Motioner senast 17 april

Enligt förbundsstadgarna ska motion, som väcks av förening, sektion eller förbundsmedlem, ha inkommit till Förbundsstyrelsen, Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm *senast sex veckor före mötet*, dvs **senast onsdagen den 17 april 2013.** Motion inkommen därefter tas inte upp för beslut av fullmäktige.

KESIUM® VET.

Amoxicillin och klavulansyra

Kesium® vet. till katt och hund Rx
40 mg/10 mg, 10 st tuggtabletter

Kesium® vet. till hund Rx
200 mg/50 mg, 8 st tuggtabletter
400 mg/100 mg, 6 st tuggtabletter

För behandling av infektioner i hud, urinvägar, luftvägar, tarm och munhåla orsakade av betalaktamas-producerande bakteriestammar som är känsliga för amoxicillin i kombination med klavulansyra.

Ceva Animal Health AB
Annedalsvägen 9, 227 64 Lund
Tel: 046 - 12 81 00 Fax: 046 - 14 65 55

För mer info se www.fass.se
kontakt@ceva.com
www.ceva.nu

SPC text godkänd 2012-10-04: Kesium® vet., amoxicillin/klavulansyra, 40 mg/10 mg tuggtabletter till katt och hund, 200 mg/50 mg tuggtabletter till hund, 400 mg/100 mg tuggtabletter till hund, Rx QJ01CR02. Behandling av följande infektioner orsakade av betalaktamasproducerande bakteriestammar som är känsliga för amoxicillin i kombination med klavulansyra, för vilka klinisk erfarenhet och/eller känslighetstest indikerar känslighet mot det veterinärmedicinska läkemedlet: Hudinfektioner (inkluderande ytlig och djup pyoderm) orsakade av Stafylococcus spp. Urinvägsinfektioner orsakade av Stafylococcus spp., Streptococcus spp., Escherichia coli eller Proteus mirabilis. Luftvägsinfektioner orsakade av Stafylococcus spp, Streptococcus spp. eller Pasteurella spp. Tarminfektioner orsakade av Escherichia coli. Munhåleinfektioner (mukösa membran) orsakade av Pasteurella spp., Streptococcus spp. eller Escherichia coli. Kontraindikationer: överkänslighet mot substanser i betalaktamgruppen, kraftigt nedsatt njurfunktion samt när resistens mot läkemedlet kan förväntas. Skall inte användas på ökenråttor, marsvin, hamstrar, kaniner, chinchillor, hästar eller idisslare. Biverkningar: milda gastrointestinala symtom, allergiska reaktioner. Det rekommenderas att ett känslighetstest utförs innan behandlingen påbörjas. Användning av det veterinärmedicinska läkemedlet på ett sätt som inte överensstämmer med informationen i produktresumen kan öka förekomsten av bakterier som är resistenta mot kombinationen amoxicillin/klavulansyra samt minska effekten av behandling med betalaktamantibiotika.

Några frågor kring semestern

Sommaren närmar sig sakta men säkert, och med den planeringen av semestern. Som anställd har man dock både rättigheter och skyldigheter i samband med uttag av semester.

FRÅGA

Jag har några frågor kring semester. Semester är en diskussionsfråga på min arbetsplats och jag vill veta vad som gäller.

Fråga 1: Jag vill gärna ha semester vecka 26–29 och vecka 33. Min arbetsgivare säger att jag kan få vecka 33 men vecka 26–29 kan jag inte få ledigt. Arbetsgivaren ger mig istället semester vecka 30–34. Får en arbetsgivare verkligen göra så? Förskolan stänger och min man har fått semester vecka 27–30.

Fråga 2: Min arbetsplats stänger tre veckor i juli men jag vill inte ha semester då. Måste jag ta min semester under dessa veckor? Jag vill spara och göra en långresa i höst.

Fråga 3: Min kollega har sagt upp sig och hon har mycket sparad semester. Har hon rätt att ta ut den under sin uppsägningstid?

Fråga 4: Kan jag spara all min sommarsemester och ta ut den i september–oktober? Kan man få någon form av ersättning för att man inte belastar sommaren med vikarier?

SVAR

Fråga 1: Ja, enligt semesterlagen bestämmer arbetsgivaren hur semestern ska förläggas om det inte går att komma överens. Du har då rätt att få fyra sammanhängande veckor under perioden juni–augusti. Givetvis är det önskvärt att ni försöker enas om något som passar er båda men i slutändan är det ändå arbetsgivaren som bestämmer. Arbetsgivaren ska se till att verksamheten kan bedrivas på ett vettigt sätt även över sommaren.

Enligt semesterlagen bestämmer arbetsgivaren hur semestern ska förläggas om det inte går att komma överens.

Fråga 2: Om den stängda perioden är något som funnits när du tog anställning eller har MBL-förhandlats senare får du finna dig i att ta din (betalda) semester under de veckorna. Obetald semester kan man aldrig tvingas att ta. De tre veckorna infaller dessutom under perioden juni–augusti. Om du har möjlighet att semestervikariera på annat ställe kan du kanske komma överens med din arbetsgivare om tre veckors tjänstledighet (utan lön) under hösten till din långresa?

Fråga 3: Nej, hon har ingen rätt enligt lag eller avtal att ta ut semester under uppsägningstiden om den inte beviljats innan hon sade upp sig. Arbetsgivaren å sin sida kan inte heller kräva att arbetstagaren tar ut semester under uppsägningstiden. All intjänad och sparad semester betalas då ut i pengar med slutlönen så hon förlorar ingenting ekonomiskt.

Fråga 4: Du kan spara din semester och ta ut den i september och oktober om du och din arbetsgivare kommer överens om det. Grundförutsättningen är dock att fyra veckors semester under sommarmånaderna är såväl en rättighet som en skyldighet. Din arbetsgivare kan alltså i princip tvinga dig att ta semester under perioden juni–augusti.

Om du avstår från din rättighet till semester under sommaren är det rimligt att du kompenseras för detta på ett eller annat sätt. Det har funnits lokala avtal som tillförsäkrat en summa för att man skjuter på sin semester. Du får fråga din arbetsgivare eller ditt fackliga ombud om det finns något sådant på din arbetsplats.

FREDRIKE RITTER
ordförande, AVF

Sugen på nytt jobb?

På veterinärförbundets hemsida www.svf.se hittar du såväl fasta tjänster som kortare vikariat under rubriken "Jobbtorget". Gå dit och titta redan idag!

DECHRA DERMATOLOGY BEST PRACTICE WEBINARS

Missa inte chansen att via våra populära webinars helt kostnadsfritt bli uppdaterad inom tre dermatologiska områden med hög klinisk relevans:

It's time to change

dechra.com/timetochange

8 Maj, kl 20.00, Susan Paterson

INVESTIGATION OF THE PRURITIC DOG

15 Maj, kl 20.00, Tim Nuttall

CHOOSING THE RIGHT MICROBIAL FOR THE JOB

22 Maj, kl 20.00, Susan Paterson

USE AND ABUSE OF TOPICAL STEROIDS

REGISTRERA OCH ANMÄL DIG VIA:
dechra.com/timetochange
Alla webinars kommer att pågå cirka 60 minuter.

FÖRELÄSARE

Susan Paterson
MA, VetMB ,DVD,
DipECVD, MRCVS, RCVS

Tim Nuttall
BSc, BVSc, CertVD,
PhD, CBiol, MSB, RCVS

Malaseb® vet. | Fuciderm® vet. | DermAllay™ | TrizChlor 4 | SPECIFIC™

Malaseb® vet. 20 mg/ml + 20 mg/ml, schampo, 250 ml flaska, receptbelagt läkemedel. ATC-kod: QD08AC52.
Aktiva substanser: Klorhexidindiglukonat 20 mg, mikonazolnitrat 20 mg. Indikation: Hund: För behandling och kontroll av seborroisk dermatit relaterad till Malassezia pachydermatis och Staphylococcus intermedius. Katt: Som hjälpmedel för att behandla ringorm orsakad av Microsporum canis i kombination med griseofulvin.
Texten är baserad på veterinär produktresumé: 2010-08-27. För ytterligare information gällande kontraindikationer, dosering etc. se www.fass.se
Fuciderm® vet. Gel (vit),15 g tub, 10 x 15 g tub, 30 g tub, receptbelagt läkemedel. ATC-kod: QD07CC01.
Aktiva substanser: Betametason, Fusidinsyra. Indikation: Lokal behandling av mild till måttlig akut vätskande dermatit ("hot spots"). Hänsyn bör tas till officiella riktlinjer angående korrekt användning av antibakteriella medel.
Texten är baserad på produktresumé: 2010-08-24. För ytterligare information gällande kontraindikationer, dosering etc. se www.fass.se

Dechra Veterinary Products

Dechra Veterinary Products AB, Stora Wäsby Orangeriet 3, 194 37 Upplands Väsby, Telefon: +46 8 32 53 55

Tidsbegränsade anställningsformer – omdiskuterade LAS-regler

Allmän visstidsanställning kan användas oavsett skäl till att anställningen ska vara tidsbegränsad. Visstidsanställning i mer än 24 månader ska automatiskt övergå till en tillsvidareanställning, men den svenska lagen kritiseras för möjligheten att stapla tillfälliga anställningar på varandra.

Huvudregeln i den svenska arbetsrätten är att ”alla” anställningar är att betrakta som tillsvidareanställningar (”fasta anställningar”). Lagen om anställningsskydd (LAS) föreskriver därutöver att avtal om tidsbegränsad anställning får träffas för allmän visstidsanställning, vikariat, säsong och när arbetstagaren fyllt 67 år. Avtal om tidsbegränsad provanställning får också träffas.

ALLMÄN VISSTIDSANSTÄLLNING

Allmän visstidsanställning kan användas oavsett skäl till att anställningen ska vara tidsbegränsad. Arbetsgivaren behöver inte heller särskilt motivera varför anställningen ska vara tidsbegränsad. Det föreligger inget krav om att en allmän visstidsanställning ska vara av viss längd, men en allmän visstidsanställning kan inte föregås av en provanställning om det avser samma arbetsuppgifter eller befattning för vilken arbetstagaren varit provanställd.

Allmän visstidsanställning i mer än 24 månader under en femårsperiod innebär att anställningen övergår till en tillsvidareanställning per automatik. Endast anställningstid med allmän visstidsanställning räknas i de 24 månaderna enligt huvudregeln. Notera att avvikande regler kan förekomma i kollektivavtal.

En allmän visstidsanställning upphör utan uppsägning i enligt med vad som avtalats. En arbetstagare som är anställd för begränsad tid, och som inte kommer att få fortsatt anställning när anställningen upphör, ska normalt sett få besked av arbetsgivaren om detta minst en månad före anställningstidens utgång. Arbetsgivaren ska samtidigt varsla den fackliga organisation som arbetstagaren tillhör.

EU-kommissionen har tagit det första steget i en process som kan sluta med att Sverige dras inför EUs domstol.

KRITIK MOT SVENSKA REGLER

Redan 2007 anmälde TCO regeringen till EU-kommissionen, eftersom organisationen anser att föreskrifterna bryter mot EU-reglerna. Kommissionen har därefter tagit första steget i en process som kan sluta med att Sverige dras inför EUs domstol. TCO anser att den svenska lagen ger arbetsgivare möjlighet att stapla olika tillfälliga anställningar på varandra. Tid i allmän visstidsanställning kan läggas på vikariat, och tid i prov- eller säsongsanställning räknas inte alls. Enligt organisationen kan arbetsgivare som vill undvika att tillsvidareanställa därför kringgå tidsgränserna.

Oavsett TCOs kritik och med beaktande av rådande konjunkturläge är många mindre företag beroende av att kunna ta in medarbetare på visstidsavtal. Alternativet är många gånger inte tillsvidareanställningar, utan snarare utnyttjande av de anställda man redan har med ett större övertidsuttag. Erfarenhetsmässigt konstateras dessutom att något missbruk inte förekommer bland företagen. Kort och gott: Allmän visstidsanställning är en bra anställningsform på en modern arbetsmarknad.

LARS NORDFORS
chef Företagarnas juridiska rådgivning
Företagarna

Molekylär karaktärisering av infektiöst bronkitvirus

Veterinär Shahid Abro, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, SLU, försvarade fredagen den 11 januari sin avhandling för veterinärmedicine doktorsexamen med titeln "Molecular characterization and detection of infectious bronchitis virus". Opponent var dr Gábor Kulcsár, National Food Chain Safety Office, Directorate of Veterinary Medicinal Products, Budapest, Ungern.

disputationer

Infektiöst bronkitvirus (IBV) drabbar höns men även andra fågelarter som lever i nära anslutning till tamhöns. Det har påvisats hos fasaner, pärlhöns, kricka och påfågel. Sjukdomen infektiös bronkit (IB) är en för slaktkyckling- och äggproduktion ekonomiskt viktig sjukdom över hela världen, förutom att den negativt påverkar fåglarnas välbefinnande.

Virushöljets glykoprotein (spike, S) binder viruspartikeln till värdcellen, är målstruktur vid neutralisation av virus och har betydelse för induktion av skyddande immunsvar. Ett antal studier har fokuserat på att karaktärisera en del av gensekvensen för spike-genen, S1. Vilka andra regioner i genomet som har betydelse för den genetiska diversiteten och variationen är relativt outforskade, inte identifierade eller differentierade.

Av virusets egenskap att förändras och utvecklas för att undgå värdcellens försvar följer att det ständigt uppstår nya IBV-stammar genom mutationer i och rekombination av arvsmassan. I synnerhet rekombinationer kan inte påvisas om endast en kort sekvens av S1 analyseras. Den genetiska variationen hos IBV innebär utmaningar för molekylär epidemiologi, diagnostik och sjukdomskontroll genom vaccination. Därför behövs lämpliga verktyg för att ställa en snabb diagnos och samtidigt typa det påvisade viruset för epidemiologiska studier.

Avhandlingens syfte var att förstå den funktionella genetiska variationen hos IBV och att hitta de specifika sekvenserna (sekvensmotiven) bakom denna variation. Dessutom har en metod för molekylär detektion och typning av IBV-varianter som nu cirkulerar i Europa utvecklats.

De inledande studierna påvisade förekomst av sekvensmotiv i spike-genen såväl som andra faktorer bakom bildandet av nya IBV-stammar. För att ytterligare utforska de molekylära särdragen hos de nya virus som nu förekommer i många europeiska länder helgenomsekvenserades ett svenskt isolat av typen QX-liknande. Studien visar att detta genom har uppstått genom mutationer och selektionstryck som även omfattar N-genen, som antagits vara konserverad.

Det är det första IBV QX-liknande virus från Europa som helgenomsekvenserats, och det är nära besläktat med de virus som har orsakat IB i flera europeiska länder. IBV har inte tidigare karaktäriserats med avseende på förändringar i funktionella sekvensmotiv som kan relateras till virusets biologiska funktioner. Avhandlingen jämför sekvensmotiv i spike-genen mellan olika stammar och visar att avgörande sekvensmotiv skiljer sig mellan stammarna. Den genetiska diversiteten hos stammar av coronavirus som infekterar fåglar, människor, fladdermöss och andra djurarter kan vara associerad med specificitet för värddjuret. För att förbättra en molekylär detektion av de olika IBV-stammar som cirkulerar i Västeuropa utvecklades en multiplex PCR-baserad analys. Den har genom att vara både multipel och tolerant mot genetisk variabilitet möjlighet att påvisa olika varierande sekvenser och är ett värdefullt verktyg för både övervakning av IBV-infektioner och för storskaliga epidemiologiska studier. ■

The BackBone-Academy

Veterinary Chiropractic – It Is About The Backbone
A New Perspective – On Functional Neurology
The Training – Practical + Individual
The Spirit – Open Minded

Course language: English
Location: Buxtehude, Germany

More info: BackBone-Academy
www.BackBone-Academy.com

Tack till Jalal Ramish

I veterinärtidningen nummer 3/13 gjorde Jalal Ramish en utvärdering av fysiologiska och djurskyddsmässiga aspekter på religiös slakt. Följande insändare blev inspirerad av artikeln och vill dela med sig av sina reflektioner i ämnet.

insänt

Tack Jalal Ramish för din artikel i SVT nummer 3/13, det är den i särklass bästa som jag någonsin har läst inom området religiös slakt. Du förmedlar så starkt, i din saklighet och val av bilder, vad det rör sig om. Jag hoppas att det ska leda till att många börjar inse hur vi behandlar slaktdjur och som följd av detta ifrågasätta om den destruktiva delen i religionen och människan verkligen har plats i världen fortfarande.

Hur kan religioner som kräver offerdjur med gott samvete anammas av människor? Vad är det som gör människor lyckligare av att döda djur? Egen autostrada till Skaparen?

Uppenbarligen har människan inte kommit så långt i sin utveckling.

BÄSTA VÄNLIGHETEN ATT FÅ LEVA

Förutom att djuren förorsakas fysisk smärta måste också ångest, obeskrivbar sådan, finnas innan allt är över, efter varierande tidsrymder. Men detta kompenseras av det faktum att slakten är medlet för att nå sällheten, Elysion, den eviga vårens land. Dock ska många regler vara uppfyllda under slakten för att Skaparen, vilket namn han nu än kallas vid, ska vara nöjd.

En tröst är att, citat från Faktaruta 2 i artikeln: ”djuret ska behandlas med medlidande och vänlighet”, slut citat. Men, tror inte vederbörande som formulerat reglerna för halalslakt, att djuret skulle se det som bästa vänlighet att få leva, att slippa få halsen avskuren?

ALL SLAKT MEDFÖR LIDANDE

Självfallet är det också ångest vid ”vanlig” slakt. Denna stress och hjälplöshet hos djuren ignoreras av alla dem som påstår sig värna om desamma. Jag hör i radions Ring P1 uppfödare av slaktdjur säga att de vill att deras djur ska ”ha det bra, vara harmoniska” under de sista timmarna i transportbilen och slakteriet. Dessa uppfödare påstår att de tycker om att se lyckliga djur gå på ängarna, äta och må bra, och att djuren då ger bilden av ett fint, levande landskap. Det är den ultimata råheten. Djuren som känner förtroende för sina skötare blir förrådda i nästa sekund när transportbilen kommer.

Vill dessa uppfödare bli trovärdiga, samtidigt som det levande landskapet finns, kan de övergå t ex till mjölkkor. Som visserligen också måste slaktas, men vid en högre ålder och av andra orsaker. Slutsats: all typ av slakt medför lidande för djuren, men slakt utan bedövning är mycket värre – om man nu kan gradera lidande – enligt mitt förmenande.

Tack Jalal för din artikel, som gav mig incitament till att skriv(k)a ut min frustration efter alla dessa år.

Tord Wilhelmsson
leg veterinär,
Örgryte Veterinärpraktik

noterat

Slakterier slutar med häst

Skövde slakteri och Scan i Linköping har upphört med hästslakten, rapporterade tidningen ATL den 5 mars. Orsaken uppges vara brist på köpare men i takt med att hästkött upptäckts i produkter som inte ska innehålla hästkött har slakterierna dragit öronen åt sig. Förutom Skövde slakteri och Scan i Linköping slutade även Slakteriet i Lammhult att slakta hästar under första veckan i mars.

Enligt Scans kommunikationschef Sara Hoff beror det på att Scans enda kund på hästkött, Kvalitetskött på Slakthusområdet i Stockholm, inte längre vill köpa helfallen. Företaget Kvalitetskött har sedan starten 1970 nischat sig mot hästkött. Kvalitetskött köper in helfall från alla godkända hästslakterier i Sverige, däremot importerar man inget hästkött. Jörgen Gillsdorff, affärsutvecklare på Kvalitetskött, ger en annan bild av efterfrågan på hästkött än den som kommer från Scan.

– Vi har märkt ett ökat intresse från både konsumenter och butiker sedan mediebruset började. Folk vill pröva och vi köper in häst som tidigare. Vi är jättestolta över det vi gör.

Att hästslakten vid Scans anläggning i Linköping ligger nere betyder inte att den inte kommer att återupptas.

– Det beror på efterfrågan, säger Sara Hoff till ATL.

INBJUDAN

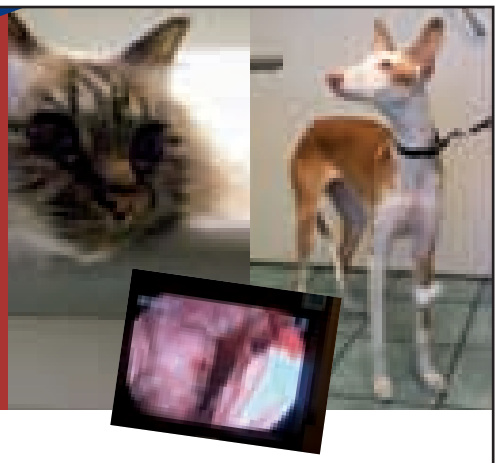

Regiondjursjukhuset Helsingborg har glädjen att bjuda in till följande kurs för veterinärer:

Gastroenterologi

SJV specialistgodkänd kurs, Dnr 32-2123/12

Kursen hålls på Regiondjursjukhuset Helsingborg den 3-4 oktober 2013. Kursen, en upprepning av förra årets populära och snabbt fulltecknade kurs, riktar sig till såväl aspiranter inom specialistprogrammet för hundens och kattens sjukdomar som till veterinärer med intresse för gastroenterologi, som vill uppdatera sig inom området.

Föreläsare:

Joerg Steiner, PhD, DACVIM, DECVIM-CA , Associate Professor, Department of Small Animal Medicine and Surgery , Texas A&M University

Linda Toresson, specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, specialist i internmedicin, chefveterinär Regiondjursjukhuset Helsingborg

Nanna Åkerlund Denneberg, specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, specialist i onkologi, chefveterinär Djursjukhuset Jönköping

Ur kursinnehållet:

- Normal GI-funktion och akut gastroenterit
- Utredningsgång
- Foderallergi/-intolerans
- Intestinal mikrobiota
- Antibiotikaresponsiv diarré/ Small Intestinal Overgrowth (SIBO)
- Inflammatory Bowel Disease (IBD)
- Pankreatit
- Exokrin pankreasinduffisciens
- Triadit hos katt
- Intestinalt lymfom hos katt

Anmälan och kursavgift

Registrering startar kl. 08.30 den 3/10. Föreläsningarna börjar kl. 09.00 och kursen avslutas ca kl. 16.30 den 4/10.

För anmälan eller mer information, kontakta Gunilla Bylander på anmalan@djursjukhus.com eller telefon 0765-34 80 29. Sista anmälningsdag är den 2 september.

Kursavgiften inklusive luncher, middag, kaffe och kursmaterial är 8900:- exkl. moms. Om ni behöver logi hjälper vi er gärna med bokning!

Varmt välkommen!

REGIONDJURSJUKHUSET • HELSINGBORG
EVIDENSIA

EVIDENSIA Academy

noterat

Första veterinära hygienpriset till Norrbotten

Svenska hygienpriset delas ut varje år av Svensk förening för vårdhygien till en organisation, företag, arbetsplats eller enskild person som genomfört åtgärder som medfört förbättringar inom hygienområdet. Sedan tidigare har priset gått till hälso- och sjukvård, tandvård och äldreomsorg, men i år är första året som priset delas ut även för veterinärmedicin.

Chefveterinären Maria Karlsson på djursjukhuset i Gammelstad blev den första att ta emot Svenska hygienpriset för veterinärmedicin den 21 mars. Motiveringen till vinsten var att hon ”med brinnande engagemang och kunskap har lyft antibiotika- och vårdhygienfrågorna till en patientsäkerhetsfråga inom veterinärmedicin”. Maria Karlsson driver frågorna med tydliga mål och sprider med sin entusiasm kunskapen vidare, enligt juryn.

Syftet med priset är att öka medvetenheten om vikten av att tillämpa goda hygienrutiner i vården. Maria Karlsson ser det som ett lyft för verksamheten att veterinärvården nu uppmärksammas i hygienarbetet, skrev Norrbottenskuriren den 22 mars.

Granskning av artiklar

Artiklar med vetenskapligt faktainnehåll som inkommer till Svensk Veterinärtidning granskas normalt före publiceringen. Granskningen avser artikelns saklighet och vetenskapliga uppläggning. Som regel anlitas ämnesföreträdare från Sveriges Lantbruksuniversitet eller SVA men även andra personer kan komma ifråga för olika specialområden. Redaktionen använder sig som regel inte av utländska granskare. Artiklar skrivna av svenska ämnesföreträdare utsätts endast för granskning av den vetenskapliga uppläggningen.

Redaktionen

Drog ut tänder på hund utan ägarens tillstånd

En hundägare anmälde veterinären XX för felbehandling av hund i samband med en tandstensbehandling, men XX bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Djurägaren åkte till veterinär XX för att ta bort lite tandsten längst bak i munnen på sin tibetanska terrier. Efter behandlingen kom en ung assistent ut från rummet och sa att han var klar och hade dragit ut två tänder på hunden. Hunden hade inga lösa tänder vad djurägaren vet och absolut inga incisiver som behövde dras ut. Framtänderna i överkäken på höger och vänster sida hade dragits ut. Djurägaren är uppfödare på rasen sedan 1980-talet och är väldigt noga med alla sina hundars kondition, hälsa, päls och tänder.

Nu har hon en multichampion för vilken XX har förstört hennes och hundens fortsatta utställningskarriär för all framtid. Korrekt bett med alla tänder är en mycket viktig del på en tibetansk terrier. Som utställare vet ägaren att en domare aldrig tar fram en hund som saknar tänder till en vinstplacering, hur underbar och vacker den än är.

Veterinär XX skrev ett veterinärintyg/skada hos hund. Vad djurägaren vet var XX inte närvarande vid tandstensbehandlingen eftersom ägaren samtidigt ➤

Vårt fokus har varit att göra ett smalt sortiment bredare än du kan tänka dig....

...och det täcker alla foderresponsiva tillstånd

- Ett sortiment som är effektivt och kliniskt beprövat
- Mindre komplext och lättare att rekommendera till dina kunder

PURINA VETERINARY DIETS®

PURINA VETERINARY DIETS® : KOMPLETT, KONCIST OCH KLINISKT EFFEKTIVT

Kontakta Nestlé Purina för ytterligare information: purina.vetdiets@purina.nestle.com

PURINA® Your Pet, Our Passion.®

var där med en valpkull för besiktning, vilken genomfördes av XX medan hundens tandsten togs. Kliniken kunde ha tillfrågat djurägaren innan tänderna drogs ut. Att göra något sådant grovt och definitivt ingrepp som aldrig går att åtgärda utan att tillfråga ägaren först anser djurägaren inte vara ett acceptabelt beslut. Hon fanns ju i rummet bredvid.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

Djurägaren hade beställt tid hos XX för tandstensborttagning på en hund samt tre valpvaccinationer. Djurägaren ville också ha hörseltest på de tre valparna, något som kliniken normalt inte utför. XX hade informerat djurägaren om detta på telefonsvararen i enlighet med dennas begäran. Då djurägaren anlände sa hon att hon inte hade lyssnat på eventuella meddelanden.

Efter att ha auskulterat hjärtat på hunden lugnade XX den och delegerade tandstensborttagningen till en djurvårdare. Därefter började XX undersöka valparna med tanke på eventuell hörselnedsättning. Valparna undersöktes en och en i annat rum som ligger i samband med ”tandstensrummet”. I samband med detta frågade XX djursjukvårdaren om det fungerade med tandstenshunden och svaret var ja. Hundens två framtänder i överkäken var så lösa att de knappt satt fast, de bara ”vispade runt” vid beröring med tandstensborttagaren, Amdent. De satt fast med kanske två millimeter av rotspetsarna. Självklart skulle dessa tänder dras ut, allt annat hade varit djurplågeri.

XXs kollega tittade på tänderna och enligt honom var den tredje incisiven i höger överkäke också lös. Han bedömde det som möjligt, men inte troligt, att den kunde fastna efter tandstensborttagningen. XX anser det häpnadsväckande att djurägaren inte hade bättre koll på sin champions tandhälsa.

XX beklagar den bristfälliga kommunikationen, men hade kliniken inte avlägsnat de två tänderna hade man utsatt hunden för ytterligare lidande. Tänderna blev avlägsnade av en sköterska utan annan bedövning än domitor och butorfanol som lugnande. Ytterligare bedövning hade naturligtvis behövts om inte tänderna var så lösa som framförts. Djurägaren fick ett intyg på att tänderna var avlägsnade och att det var på grund av förvärvade och sannolikt inte ärftliga faktorer. XX hoppas att en domare som ser hennes intyg kan förstå det och inte dömer ut hunden på grund av en förvärvad omständighet.

XX har tagit tandsten på sin klinik i många år och aldrig har en motsvarande situation uppstått. De har ändå ändrat sina kommunikationsrutiner med djurägarna, som i regel vill sina hundars bästa.

JORDBRUKSVERKETS YTTRANDE

Jordbruksverket överlåter den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden avseende veterinären XX.

Verket vill dock påpeka att det av 3 kap 1 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:85) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård, framgår att delegering endast är tillåten inom djurhälsopersonalen. Att avlägsna tänder är ett operativt ingrepp som av veterinär kan delegeras till annan djurhälsopersonal med reell kompetens för ingreppet. Endast legitimerad djursjukskötare och djurvårdare med utbildning och erfarenhet får enligt föreskriften arbeta på djur under lokal och allmän bedövning. Av de bifogade handlingarna framgår inte vilken formell kompetens den person som benämns djurvårdare, respektive sköterska har och om hon i så fall tillhör djurhälsopersonalen.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Ansvarsnämnden konstaterar att det brustit i kommunikationen mellan djurägaren och veterinären och att det är beklagligt att djurägaren inte fick information om att tänderna behövde dras ut. Ansvarsnämnden anser dock att det från djurskyddssynpunkt var riktigt att ta bort de aktuella tänderna.

Veterinär XX delegerade tandstensborttagning till djurvårdaren. Det är emellertid oklart vem som bestämde att de aktuella tänderna skulle avlägsnas och vilken veterinär som, i så fall, delegerade ingreppet till djurvårdaren. En delegering av ett operativt ingrepp ska ske till behörig djurhälsopersonal. Någon kritik kan i detta fall inte riktas mot XX.

Anmälan mot veterinär XX ledde inte till någon disciplinpåföljd.

JOHAN BECK-FRIIS

Kåsörer sökes

Veterinärtidningens kåserier är uppskattade inslag för många läsare. Redaktionen behöver dock ständigt nya texter från såväl äldre som yngre veterinärer. Alla har upplevt något utöver det vanliga, som kan sprida glädje bland kollegerna. Sätt det på pränt och hör av er!

SVT-redaktionen

noterat

Mindre antibiotika till danska kor

Mängden antibiotika som ges till danska kor och kalvar har minskat för andra året i rad, skriver Landbrugsavisen.dk den 11 mars, som citerar siffror från Vetstat. Minskningen i antibiotikaanvändningen under 2012 är på sex procent. Några absoluta tal nämns dock inte i nättidningens artikel.

Jørgen Katholm, veterinär på Videncentret for Landbrug, säger till Landbrugsavisen.dk att den minskande användningen av antibiotika speglar en attitydförändring hos danska lantbrukare och veterinärer, ett resultat av kampanjen ”Vores mælk, en ren fornøjelse” som inleddes 2010.

Videncentret for Landbrug kommer i maj att erbjuda mjölkbönderna en ny datatjänst som ska göra det mycket enkelt för besättningarna att identifiera de områden av juverhälsan som kan förbättras genom förebyggande åtgärder.

Mögelgifter riskfaktor inom grisproduktionen

SVA har tillsammans med Svenska Djurhälsovården under två år genomfört en kartläggning av mögeltoxinerna deoxynivalenol (DON) och zearalenon (ZON) i spannmål och halm från svenska grisgårdar. Resultaten visar att halterna mögelgifter i vissa fall ligger långt över de riktvärden som tillämpas inom EU. Grisar har visat sig vara särskilt känsliga för DON-exponering, men även för ZON, två mögelgifter som ofta förekommer tillsammans.

Höga halter av DON leder till försämrat immunförsvar, matvägran och nedsatt tillväxt medan ZON påverkar fertiliteten. Grisars exponering för dessa mögelgifter har tidigare bedömts komma från spannmål, men nyare data från bland andra SVA visar att gifterna förekommer i höga halter även i halm och att grisarna påverkas negativt oavsett vilken källan är. Det finns därför skäl att även inkludera halm när den totala exponeringen för djuren bedöms.

Källa: pressmeddelande från SVA den 11 mars.

Nominera delegater till AVFs Representantskapsmöte

senast 24 maj

Du som är medlem i Anställda Veterinärers Förening (AVF) – ta chansen att påverka din förening! Nominera dig själv eller någon annan du litar på till AVFs åttonde Representantskapsmöte!

Representantskapsmöte (RM) den 10–11 oktober 2013

Representatskapsmötet består av 20 delegater. Varje år nomineras och väljs ca hälften av dessa samt deras reserver genom elektroniskt direktval. Mandattiden är två år både för ordinarie och reserver. Sedan är det RM som väljer ny styrelse, bestämmer om verksamheten, drar upp riktlinjer för förhandlingsarbetet m m. Logga in på AVFs hemsida via *www.svf.se* och titta under *Allmänt AVF* och *Representatskapsmöte,* så ser du vilka som är valda t o m 2013.

Representantskapsmötet är indelat i 5 Valkorporationer – VK 1 till VK 5, där antalet anställda inom respektive grupp styr antalet delegater. Inom de olika valkorporationerna ska i år delegater och reserver väljas enligt nedanstående:

VK 1	Anställda vid djursjukhus och -kliniker	4 st (3 ordinarie + 1 reserv)
VK 2	Statligt anställda distriktsveterinärer inom DVO	2 st (1 ordinarie + 1 reserv)
VK 3	Statligt anställda officiella veterinärer inom Livsmedelsverkets kontrollavdelning	1 st (1 reserv)
VK 4	Övriga offentligt anställda i stat, kommun, länsstyrelser m m (SJV, SLV, Lst, SLU, SVA, Läkemedelsverket, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna, m m)	4 st (3 ordinarie + 1 reserv)
VK 5	Enskilt anställda (läkemedelsföretag, husdjursföreningar m m)	2 st (1 ordinarie + 1 reserv)

Nomineringar sker fram till den 24 maj 2013

Lämna dina förslag på delegater, med fullständigt namn och adress, skriftligt eller via e-post till ***Valberedningens ordförande Inger Lilliehöök, inger.lilliehook@uds.slu.se***, telefon 018-67 16 16 (dagtid), 018-37 06 75 (kvällstid). Vi måste också få ett yttrande, t ex via e-post, från dem du nominerar, att de har accepterat och kan komma den 10–11 oktober, annars gäller inte nomineringen. Vi vill självklart också veta namnet på dig som nominerar.

Valet sker den 10–30 juni 2013 fram till kl 24:00

När nomineringsperioden är slut kommer vi att skicka ut ett mail till alla med information och möjlighet att välja delegater via det elektroniska direktvalssystemet.

AVFs styrelse

Vilken är din diagnos? – Svar

RÖNTGENUTLÅTANDE

Den mediolaterala projektionen är något roterad men har i övrigt godtagbar teknik.

På den kaudokraniala projektionen kan en subtil indistinkt vertikal linje med nedsatt röntgentäthet skönjas strax medialt om mittlinjen mellan humeruskondylerna. Linjen sträcker sig från armbågsledens plan i proximal riktning till foramen supratrochleare. En lindrig trappstegsformation ses mellan humeruskondylerna i ledens plan (Figur 3). Mediala processus coronoideus har en nedsatt täthet men normal form.

På den mediolaterala projektionen ses en lindrig osteofytformation på processus anconeus (Figur 4).

RADIOLOGISK DIAGNOS

Linjen med nedsatt röntgentäthet kan representera en frakturlinje alternativt vara tecken på så kallad inkomplett ossifiering av humeruskondylerna (incomplete ossification of the humeral condyles, IOHC). I övrigt uppvisar leden tecken på lindrig osteoartros. Förändringarna i mediala processus coronoideus kan indikera patologi.

DISKUSSION OCH UTGÅNG AV FALLET

Initialt utfördes artroskopi av armbågsleden. Mellan humeruskondylerna sågs en tydlig vertikal linje, som bedömdes som en broskdefekt liknande den som kan ses vid IOHC. Mediala processus coronoideus uppvisade förändringar med dött ben som avlägsnades.

Då även vänster armbågsled uppvisade radiologiska tecken på lindrig osteoartros beslutades att artroskopi av denna skulle utföras efter en månads rehabilitering av höger armbågsled. I samband med artroskopin av vänster armbågsled utfördes en datortomografi (DT) av båda armbågslederna.

Vid DT-undersökningen av höger armbågsled sågs en vertikal sågtandad linje med nedsatt attenuering mellan humeruskondylerna, omgiven av skleros. Linjen sträckte sig från armbågsledens plan till foramen supratrochleare. I vänster armbågsled på motsvarande lokalisation sågs en mer indistinkt linje med nedsatt attenuering, även denna omgiven av skleros (Figur 5). Artroskopi av vänster armbågsled utfördes efter DT-undersökningen och visade tecken på IOHC och en lindrig synovit, men i övrigt inga förändringar.

Efter omfattande rehabilitering friskförklarades hunden 14 månader efter första besöket och har fungerat som jakthund.

De röntgenförändringar som sågs i höger armbågsled är subtila och kan lätt förbises. Det här fallet skulle initialt kunnat kompletteras med sneda projektioner av armbågsleden, exempelvis Cr15°M-CaLO-projektion för att bättre kunna upptäcka förändringen. DT ger dock en betydligt bättre bild av de förändringar som ses vid IOHC jämfört med röntgen.

IOHC orsakas av en störning i ossifieringen av broskplattan mellan humerus kondyler, som normalt ska vara avslutad vid 2–3 månaders ålder. Sjukdomen ses framför allt inom spanielraser men förekommer också hos andra raser (1).

Referens

Kirberger RM. The elbow joint. BSAVA Manual of Canine and Feline Musculoskeletal Imaging, 2006, 116–117.

FIGUR 3. *Mediolateral projektion höger armbågsled, beskuren. Röda pilar utlinjerar mediala processus coronoideus. Gula pilar visar lindrig osteofytformation på processus anconeus.*

FIGUR 4. *Kaudokranial projektion höger armbågsled, beskuren. Gula pilar visar vertikal linje med nedsatt röntgentäthet mellan humeruskondylerna. Röd pil visar trappstegsformation mellan humeruskondylerna.*

FIGUR 5. *Datortomografi av armbågar, benfönster. Multiplanar dorsal rekonstruktion. Röda pilar visar linjer med nedsatt attenuering mellan humeruskondylerna omgivna av skleros.*

noterat

Djursjukhusgruppen rekryterar Mia Runnérus

Djursjukhusgruppen meddelade den 8 mars att man till koncernen rekryterat Mia Runnérus, sedan 2007 direktör vid Universitetsdjursjukhuset (UDS), SLU i Uppsala. Innan UDS arbetade Mia Runnérus drygt tre år som VD för Regiondjursjukhuset i Helsingborg och dessförinnan på Strömsholms Regiondjursjukhus där hon var verksam i olika befattningar under närmare 19 år.

– Med Mia i teamet är jag övertygad om att vi kan växla upp våra ambitioner vad gäller att utveckla och förädla koncerngemensamma initiativ inom veterinärmedicinsk utbildning, kvalitet och förbättring, säger Peter Dahlberg, VD och koncernchef för Djursjukhusgruppen.

– Djursjukhusgruppens satsningar på utbildning, kvalitet och kontinuerlig utveckling tillsammans med hög trivsel och nöjda medarbetare ligger mig varmt om hjärtat, säger Mia Runnérus. Hon tillträder tjänsten på Djursjukhusgruppen den 1 juni 2013 men kommer att delvis stå till UDS förfogande året ut.

Veterinärhuset i Ängelholm AB söker

Smådjursveterinär med specialistkompetens fr o m 1 september 2013 eller tidigare för tillsvidareanställning. Tjänstgöringsgraden kan diskuteras, dock minst 80 %. Vi söker dig som har specialisering i ultraljud och internmedicin. Ingen obekväm arbetstid. Kliniken är väl inarbetad, lokalerna är nybyggda och välutrustade. Stor vikt läggs vid vidareutbildning.

Vikarierande klinikveterinär under tiden 1 maj t o m 31 augusti. Vi söker dig som vill arbeta som sommarvikarie hos oss! Du ska vara legitimerad veterinär och villig att arbeta 80–100 % under denna tid. Du arbetar tillsammans med erfarna kollegor i en välutrustad smådjursklinik!

Ansökan skickas till chefsveterinär Jens-Ulrik Hoelgaard på adress nedan. Välkommen att ringa honom om du har frågor!

Veterinärhuset Ängelholm
Kristianstadgatan 1
262 71 Ängelholm

www.veterinarhuset.se

Nominera kandidater senast 1 juli

Veterinärförbundets medlemmar direktväljer ledamöter till förtroendeposter inom SVF och SVS. Nedan anges vilka förtroendeposter som är aktuella för i år.

Valet sker under hösten men kandidater till posterna ska nomineras senast den 1 juli 2013.

Utnyttja möjligheten att nominera kandidater!

Nominering – hur gör man?

- **Valet 2013 avser:**
  - Ordförande och tre övriga ledamöter i förbundsstyrelsen
  - Ordförande i SVS
  - Vice ordförande i SVS (fyllnadsval för en period på ett år)
  - Ledamöter samt ersättare i fullmäktige
- **Alla förbundsmedlemmar** som är röstberättigade kan nominera kandidater till förtroendeposterna och är också valbara. Mandatperioderna kommer under en övergångsfas att förlängas men är fortfarande två år i valet 2013 med tillträde den 1 januari 2014.
- **Nominering ska vara skriftlig** (kan även ske via e-post) och innehålla följande uppgifter för att vara giltig:
  - Namn på den nominerade kandidaten, personnummer och alla kontakt- och adressuppgifter.
  - Vilken av ovanstående förtroendeposter som avses.
  - Skriftlig bekräftelse av den som nominerats att hon/han accepterar att kandidera till den aktuella posten för den gällande mandatperioden.
  - Kontaktadresser till den person som står bakom nomineringen.

  Det finns en särskild nomineringsblankett på veterinärförbundets hemsida www.svf.se, Förbundet/Blanketter/Övriga blanketter. Den går även att beställa via e-post, office@svf.se alternativt genom att ringa kansliet, 08-545 558 20.
- **Nuvarande innehavare** av posterna som valet avser kan nomineras för omval om de accepterar det.
- **Samtliga ledamöter** i förbundsstyrelse respektive SVS kollegium finns publicerade i varje nummer av SVT. Listan på nuvarande fullmäktiges ledamöter finns på den lösenordsskyddade delen på förbundets hemsida www.svf.se, under fliken *Förbundet* och *Fullmäktige*. Medlemmar kan även få den informationen från förbundskansliet.
- **Nomineringen ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 juli 2013.**

KONGRESSER & KURSER

Svenska

v 16

15–16/4 -13. Näringslära för hund & katt, del 1, Knivsta. Arr: Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB. Info: www.sallanderconsulting.com

18–19/4 -13. Kurs Challenging medical cases, Malmö. Arr: SweVet Piab AB, SPUV. Info: www.swevet.se

19–20/4 -13. Kurs Oftalmologi (av SVS rekommenderad kurs), Sigtuna. Arr: Jamaren. Info: www.jamaren.se

19–21/4 -13. VeTA-dagarna, Helsingborg. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

v 17

NY 23/4 -13. Dechra Academy – Nutrition, Stockholm. Arr: Dechra Veterinary Products. Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

24/4 -13. Cardio Workshop, Upplands Väsby. Arr: Kruuse. Info: Anders Hildebrand, anders.hildebrand@kruuse.com, 070-101 67 17, www.kruuse.com, www.kruuse.com/kurser

25–26/4 -13. Grundläggande ultraljudskurs, Kungens Kurva. Arr: Kruuse. Info: Anders Hildebrand, anders.hildebrand@kruuse.com, 070-101 67 17, www.kruuse/com, www.kruuse.com/kurser

v 18

NY 3/5 -13. Kurs How to make the diagnosis of cutaneous adverse food reaction in dogs and cats?, Stockholm. Arr: Dr. Baddaky Europe AB. Info: carina.hermansson@drbaddaky.com, www.drbaddaky.com

3–4/5 -13. Kurs Neurokirurgi-diagnostik och behandling, Rånäs slott. Arr: Skalpellen. Info: www.skalpellen.se

v 19

6–7/5 -13. Näringslära för hund & katt, del 2, Knivsta. Arr: Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB. Info: www.sallanderconsulting.com

7–8/5 -13. Ny kalibreringsutbildning gällande får, Linköping.
Arr: Jordbruksverket. Info: www.jordbruksverket.se/kurserochseminarier

7–8/5 -13. External skeletal fixation – practical course, Stockholm.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 8/5 -13. Kurs Investigation of the pruritic dog, WEBINAR.
Arr: Dechra Veterinary Products.
Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55
(se annons i denna tidning)

v 20

13–17/5 -13. Kurs i artificiell insemination av hund, Arbrå. Arr: CaniRep HB.
Info: Catharina Linde Forsberg, canirephg@gmail.com, 0708-36 36 23

NY 14/5 -13. Kurs Epilepsi hos hund, Göteborg. Arr: Dechra Veterinary Products. Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

NY 15/5 -13. Kurs Choosing the right microbial for the job, WEBINAR.
Arr: Dechra Veterinary Products.
Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55
(se annons i denna tidning)

NY 15/5 -13. Föreläsning Vildsvin bland tallarna och på tallriken – risken för zoonotiska smittämnen + årsmöte, VMFs kårhus i Uppsala. Arr: Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning.
Info: www.vetmedforsk.se
(se annons i denna tidning)

NY 16/5 -13. Kurs Epilepsi hos hund, Stockholm. Arr: Dechra Veterinary Products. Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

16/5 -13. Diagnostisering och behandling av allergisk hudsjukdom hos hund och katt, Täby. Arr: Novartis Animal Health.
Info: annakarin.lindberg@novartis.com, 070-8893281

v 21

NY 21/5 -13. Dechra Academy – Nutrition, Stockholm. Arr: Dechra Veterinary Products. Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

NY 22/5 -13. Kurs Use and abuse of topical steroids, WEBINAR.
Arr: Dechra Veterinary Products.
Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55
(se annons i denna tidning)

NY 25/5 -13. Kurs Extreme skin, Malmö.
Arr: Dechra Veterinary Products i samarbete med Malmö Djursjukhus.
Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

NY 25/5 -13. Kurs i kardiologisk diagnostik med auskultation, Långhundra/Knivsta. Arr: Clarence Kvart. Info: clarence@kvart.com, 0705-925352
(se annons i denna tidning)

v 24

NY 13/6 -13. Kurs Equine Dermatology, Skåne. Arr: Dechra Veterinary Products i samarbete med Malmö Djursjukhus.
Info: info.se@dechra.com, 08-32 53 55

NY 13–14/6 -13. Kurs i endokrinologi, Hasselfors. Arr: Jan F. Andersen AB.
Info: www.jfa-as.no,
Heidi +4761314949, post@jfa-as.no
(se annons i denna tidning)

v 25

17–20/6 -13. IX European symposium on poultry welfare, Uppsala. Info: www-conference.slu.se/poultrywelfare2013

v 36

6–7/9 -13. Kurs Colic in the horse (SJV/SVS specialistgodkänd kurs), Strömsholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 37

11–14/9 -13. 11th International conference by EurSafe (European society for food and agricultural ethics), Uppsala.
Info: www.slu.se/eursafe2013

v 39

26–27/9 -13. Kurs Grundläggande mjukdelskirurgi, smådjur del 1 (SJV/SVS specialistgodkänd kurs), Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 40

NY 3–4/10 -13. Kurs Gastroenterologi, (SJV specialistgodkänd kurs), Helsingborg. Arr: Regiondjursjukhuset Helsingborg. Info: Gunilla Bylander, anmälan@djursjukhus.com, 0765-34 80 29
(se annons i denna tidning)

v 41

NY 11–12/10 -13. Kurs Röntgenteknik, -anatomi hund och katt, grund, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 11–12/10 -13. Kurs Ultraljud häst, grund, Hudiksvall. Arr: VeTA-bolaget. ➤

Erfaren smådjursveterinär med ortopedi som specialinriktning

Vi söker dig som är smådjursveterinär och som behärskar bredden inom smådjurssjukvård, men som också har gedigen erfarenhet av kirurgi och framför allt ortopedi. Din specialuppgift blir att utveckla den ortopediska verksamheten. Vi har en väl fungerande rehab-avdelning och tillgång till en duktig legitimerad sjukgymnast och diplomerad hundmassör.

Kan du hjälpa oss att bli ännu bättre? Du kan vara konsult eller medarbetare, på hel- eller deltid. Kom med förslag och kontakta Ulf Ytterberg för vidare information.

www.animalen.se, tel 08-550 88 666, ulf@animalen.se

➤ Info: www.vetabolaget.se
(se annons i denna tidning)

v 42

18–19/10 -13. Kurs Ultraljud smådjur, grundläggande buk (SJV/SVS specialistgodkänd kurs), Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 43

24–25/10 -13. Kurs Röntgendiagnostik för smådjurspraktiker (SJV/SVS specialistgodkänd kurs), Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 45

7–8/11 -13. Veterinärkongressen,
Uppsala. Arr: SVS och SVF.
Info: Marianne Lundquist, SVF,
08-545 558 27,
marianne.lundquist@svf.se, www.svf.se

8–9/11 13. Kurs Kundservice & kommunikation, fördjupning, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 46

11–12/11 -13. Näringslära för hund & katt, del 3, Knivsta. Arr: Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB.
Info: www.sallanderconsulting.com

13–15/11 -13. Kurs Anestesiologi steg 2,
Knivsta. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 47

21–22/11 -13. Kurs Grundläggande mjukdelskirurgi, smådjur del 2, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 49

4–6/12 -13. Kurs Anestesiologi steg 3,
Göteborg. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

Internationella

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

v 16–17

19–20/4 -13. International investigation & treatment of neurologic, neuromuscular & muscular conditions – a 2-day course,
Oslo, Norge. Arr: vetPD.
Info: www.vetpd.com

20–26/4 -13. First international conference on avian, herpetological and exotic mammal medicine (ICARE 2013), Wiesbaden, Tyskland. Info: www.icare2013.eu, info@icare2013.eu

v 18–19

1–5/5 -13. Veterinary chiropractic course Thoracolumbar (module II), Sittensen, Tyskland. Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

2–4/5 -13. World conferece on veterinary education, Bangkok, Thailand. Arr: World Veterinary Association (WVA).
Info: www.worldvet.org

4–6/5 -13. Reining horses orthopaedic case days, Weilerswist-Müggenhausen, Tyskland. Arr: AG Pferd.
Info: Arno Lindner,
Tel: 0049 2461 340 430,
arnolindner@t-online.de,
www.agpferd.com

8–11/5 -13. International conference on diseases of zoo and wild animals 2013,
Wien, Österrike. Arr: IZW, Tiergarten Schönbrunn, EAZWV.
Info: www.zoovet-conference.org

v 20

13–14/5 -13. 29th NKVet symposium: Mastitis – new knowledge on diagnostics and control on modern dairy farms,
Reykjavik, Island.
Info: www.nkvet.org

v 21

23–24/5 -13. Kurs Reproduktion hos katt,
Montpellier, Frankrike.
Arr: Sällskapet för Smådjursreproduktion i samarbete med Royal Canin.
Info: www.reproduktionssallskapet.se

23–26/5 -13. World veterinary dental congress, Prag, Tjeckien.
Info: http://2013.ecvd.info/

25–26/5 (samling 1) + 14–15/9 (samling 2) -13. Kurs i atferdsproblemer hos hund og katt – kliniske kasus, nära Oslo, Norge.
Arr: Universitetet for miljø- og biovitenskap. Info: www.umb.no/sevu

v 22

NY 27–29/5 -13. International symposium of salmonella and salmonellosis,
Saint-Malo, Frankrike.
Info: www.i3s2013.com

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

UNIVERSITETSLEKTOR I HÄLSOVÅRD I NÖTKREATURSBESÄTTNINGAR

Sista ansökningsdag: **2 maj 2013**
Fullständig annons: **www.slu.se/lediga-jobb**

v 23

5–7/6 -13. Etterutdanning – Kurs i kardiologi, Oslo, Norge.
Arr: Norges veterinærhøgskole.
Info: www.nvh.no/Utdanning

8–9/6 -13. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session Exams, Helsingfors, Finland. (SVT 3/12)

v 24

NY 10–11/6 -13. Kurs i endokrinologi, Hönefoss, Norge.
Arr: Jan F. Andersen AB.
Info: www.jfa-as.no, Heidi +4761314949, post@jfa-as.no
(se annons i denna tidning)

v 25

19–23/6 -13. Veterinary chiropractic course Cervical (module III), Sittensen, Tyskland. Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

v 27–28

5–8/7 -13. Equine soreness and acupuncture days, Bonn och Weilerswist-Müggenhausen, Tyskland.
Arr: AG Pferd. Info: Arno Lindner, Tel: 0049 2461 340 430, arnolindner@t-online.de, www.agpferd.com

v 32

7–11/8 -13. Veterinary chiropractic course Extremities (module IV), Sittensen, Tyskland. Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

v 34

19–23/8 -13. Congress 2013 WVPA (World veterinary poultry association), Nantes, Frankrike.
Info: www.wvpac2013.org, wvpac2013@zoopole.asso.fr

v 37–38

11–15/9 -13. Veterinary chiropractic course Integrated (module V), Sittensen, Tyskland. Arr: IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

12–14/9 -13. 17th annual conference of the European society for domestic animal reproduction (ESDAR), Bologna, Italien.
Info: www.mvcongressi.com/dati/calendarioeventipdf/1424_0.pdf

14–15/9 -13 (samling 2). Kurs i atferdsproblemer hos hund og katt – kliniske kasus, nära Oslo, Norge. Arr: Universitetet for miljø- og biovitenskap.
Info: www.umb.no/sevu

14–17/9 -13. 1st world veterinary golf championship, Prag Tjeckien.
Info: www.vetgolf.eu

17–20/9 -13. World veterinary congress, Prag, Tjeckien.
Info: www.wvc2013.com/en/home

NY 21–23/9 -13. Equine orthopaedic case days, Weilerswist- Müggenhausen, Tyskland. Arr: AgPferd.
Info: www.agpferd.com

v 40

NY 2/10 -13. Equine ophthalmology pre-congress Course, 1-Day Practical Course, Large Animal Clinic, Üllö, Dora major, Ungern. Arr: WEVA.
Info: www.weva2013budapest.com

3–5/10 -13. 13th congress of the world equine veterinary association (WEVA) in 2013, Budapest, Ungern.
Info: www.weva2013budapest.com, weva2013@blaguss-congress.hu

v 42

NY 16–20/10 -13. Veterinary Chiropractic course, cervical (modul I), Buxtehude, Tyskland. Arr: BackBone-Academy.
Info: www.backbone-academy.com

NY 18–20/10 -13. Equine orthopaedic case days, Weilerswist-Müggenhausen, Tyskland. Arr: AgPferd.
Info: www.agpferd.com

v 43

NY 24–26/10 -13. 2nd Veterinary orthopaedics and traumatology congress, Kusadasi, Turkiet. Info: www.votder.org

v 44

1–3/11 -13. Second international symposium of veterinary ethology, Lyon-VetAgroSup, Frankrike. Arr: SEEVAD.
Info: www.seevad.fr/formations-congres.php

v 45

8–9/11 -13. International practical equine endocrinology – a 2-day practical & case-based course, Oslo, Norge.
Arr: vetPD. Info: www.vetpd.com

NY 20–24/11 -13. Veterinary Chiropractic course, thoracolumbar (modul II), Buxtehude, Tyskland.
Arr: BackBone-Academy.
Info: www.backbone-academy.com

v 2, 2014

NY 8–12/1 -14. Veterinary Chiropractic course, sacropelvic (modul III), Buxtehude, Tyskland.
Arr: BackBone-Academy.
Info: www.backbone-academy.com

v 7, 2014

NY 12–16/2 -14. Veterinary Chiropractic course, extremities (modul IV), Buxtehude, Tyskland.
Arr: BackBone-Academy.
Info: www.backbone-academy.com

v 12, 2014

NY 19–23/3 -14. Veterinary Chiropractic course, integrated (modul V), Buxtehude, Tyskland.
Arr: BackBone-Academy.
Info: www.backbone-academy.com

Apovet växer och söker nu en **veterinär** som

Sortimentschef

Vill du utveckla och förbättra tillgängligheten av läkemedel till djursjukvården? Vill du arbeta i team och i nära dialog med veterinära kliniker i hela Sverige?

Tjänsten tillhör vår inköpsavdelning och är placerad i Stockholm.

För mer information och ansökan se www.apovet.se

Apovet DJURAPOTEKET

Apovet är ett rikstäckande apoteksbolag med specialisering på läkemedelsförsörjning till djursjukvården. Apovet erbjuder säkra och rationella lösningar som förenklar och sparar tid. Våra kunder är veterinära företag och djurägare i hela Sverige. Verksamheten präglas av hög tillgänglighet, service och kompetens.

SVENSK VETERINÄRLEGITIMATION

Jordbruksverket har fr o m den 1 januari till den 14 mars 2013 utfärdat svensk veterinärlegitimation för nedanstående personer:

- Catja Adestam
- Pia Andersen
- Johanna Appelgren
- Fredrik Backlund
- Georgios Baltas
- Magnus Beckman
- Malin Bengtsson
- Sebastian Bergenwall
- Sandra Boman
- Marjolein Bultena
- Kerstin Bäcklund
- Martin Claesson
- Mirjam Dagis-Boström
- Camilla Eklund
- Charlotta Eriksson
- André Furekull
- Emma Fuxin
- Amina Ghorbel
- Karin Haapala Kriström
- Sophie Hedberg
- Jenny Hedenby
- Silje Heggebakk
- Daniel Holm
- Samuel Jakobsson
- Mona Johanson
- Hanna Johansson
- Petra Johansson
- Linnea Jonsson
- Åsa Järnberg
- Ellen Jönsson
- Masabo Salvator Karibushi
- Per Karlsson
- Kerstin Kjell
- Emil Ferdinandov Krastev
- Linda Larsson
- Linn Lernfelt
- Elin Lindberg
- Isabel Ljung
- Emelie Lundberg
- Therese Lundberg
- Emma Lövenhamn
- Elin Manell
- Alexander Merz
- Måns Michanek
- Abtin Mojarradi
- Johan Mouantri
- Lovisa Nalin
- Pia Nielsen
- Lina Nilsson
- Johanna Nygren
- Marie Nykvist
- Maria Olsson
- Malin Parming
- Isabel Paz Meilan
- Malin Rasmusson
- Maria Rizzo
- Inmaculada Roquet Carne
- Pekka Salminen
- Sandra Salomonsson
- Ellika Selfjord
- Annie Sidsten
- Lina Sjödén
- Linda Stener
- Pia Svedberg
- Emeli Torsson
- Maria Törner
- Andreas Wahl
- Charlotta Wahldén
- Anna Wallwork
- Mathilda Wickman
- Alexandra Wilby
- Lisa Zervens
- Li Ågårdh

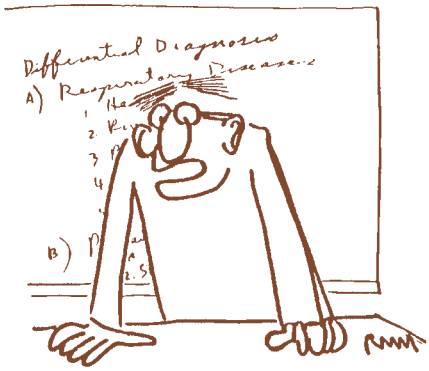

Today, students, we will discuss lameness in fish.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon*
TORSTEN JAKOBSSON	070-372 95 10
Vice ordförande	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
PER JONSSON	0155-28 33 18
JK LARSSON	0920-25 36 50
KARIN LUNDBORG	0512-229 19
LOTTA MÖLLER	073-964 20 78
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78
LOTTA TERNSTRÖM HOFVERBERG	073-151 22 50
MARJA TULLBERG	070-627 77 36

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
Vice ordförande	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
Sekreterare	
TONE LINDVÅG	070-260 90 10
Kassör	
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
Ledamöter	
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
LARS-GÖSTA LARSSON	070-851 98 42
MARIA LECLERCQ	076-770 62 62

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
JOHANNA HABBE	070-522 04 90
Sekreterare	
RITVA KROKFORS WRETEMARK	070-397 35 17
Kassör	
ANNA WALDENSTEN PAMUK	076-109 91 88
Ledamot	
ANDREAS SANDIN	0730-68 15 94
Suppleant	
SUSANNA HULTBERG	0524-233 75

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
TORKEL EKMAN, ADJUNGERAD

ERIKA CHENAIS
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
VERONICA RONDAHL
ULRIKA WINDAHL

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
VERONICA RONDAHL

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN

Sekreterare
ANNA OHLSON

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
JAN SKIDELL

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS

Sekreterare
CATRIN VESTERLUND-CARLSON

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
ULRIKA WINDAHL

Sekreterare
ANNE-LI LJUNGGREN

Alternativ antibiotikapolicy

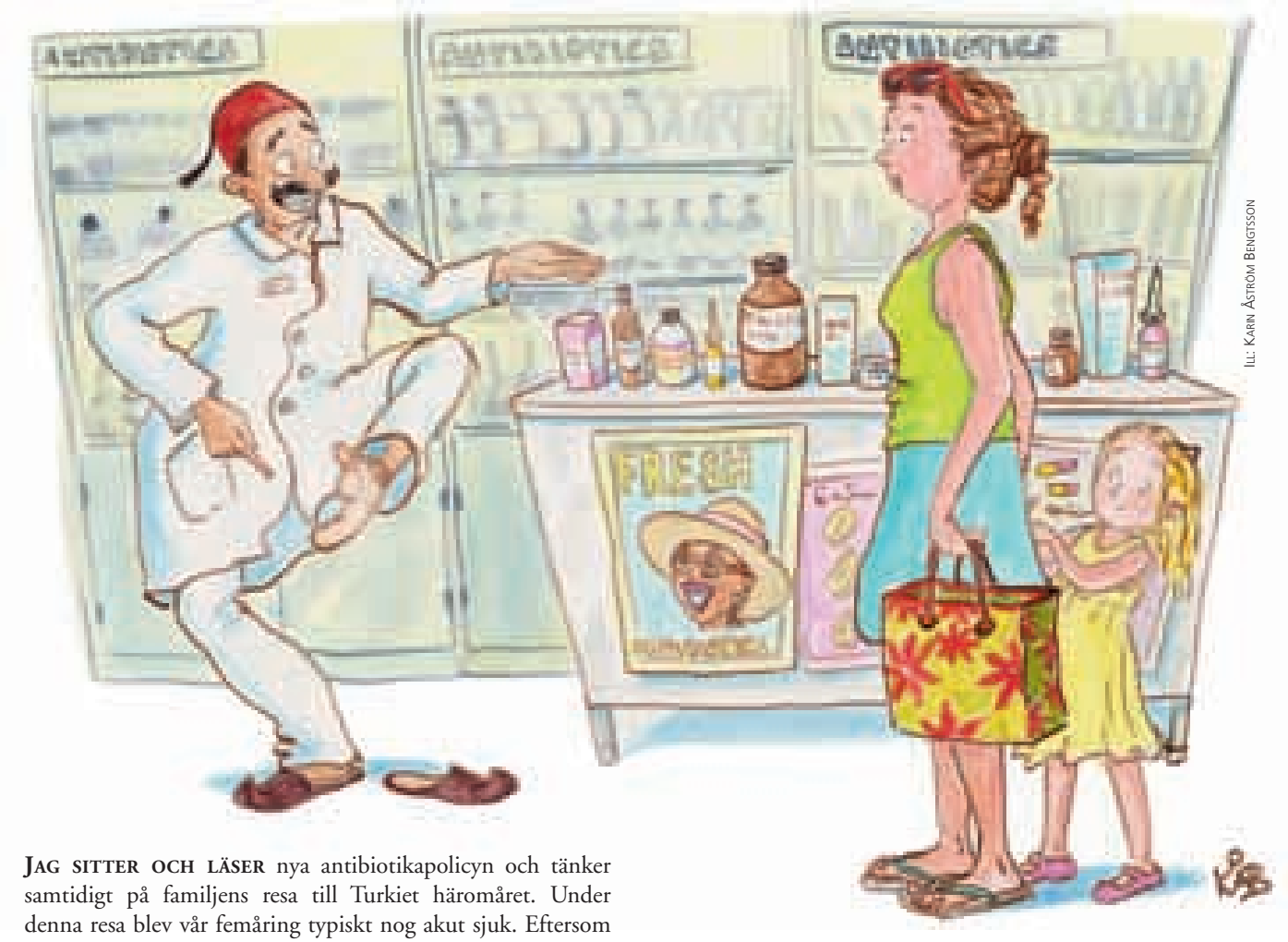

Ill: Karin Åström Bengtsson

Jag sitter och läser nya antibiotikapolicyn och tänker samtidigt på familjens resa till Turkiet häromåret. Under denna resa blev vår femåring typiskt nog akut sjuk. Eftersom det här var den första utlandsresa vi gjorde med barnen hade den nervösa mamman tagit med ett digert reseapotek. Där fanns bland annat en skvätt Bactrim som blivit över efter barnets senaste infektionsbehandling.

På allra bästa/värsta djurägarmanér började jag att behandla henne med detta (det var ju samma symtom, och jag hade ju medicin kvar). Hon piggade på sig direkt, men kan ni tänka er, det visade sig inte räcka till en hel behandling. Innan jag kontaktade den lokala veterinären, jag menar pediatrikern, tänkte jag att jag först skulle kolla läget på det lokala apoteket. Sålunda klev jag in i lokalen (där det för övrigt låg hundratals paket Viagra i skyltfönstret) och frågade ”Do I need a prescription for antibiotics?”. Killen i vit rock såg ut som om han aldrig tidigare i hela livet fått en mer totalgalen fråga och svarade med höjda ögonbryn och eftertryck ”No!”.

Sedan frågade han ”Is it for you? For child? Where sick? Here or here or here?” Han pekade på olika ställen av kroppen. Jag pekade ut svar. ”Yes, yes”, sa han glatt, ”Here amoxicillin, here penicillin, here tetracycline”, ”here – allt möjligt annat”.

Den ena flaskan efter den andra radades upp på disken. ”Trimetoprimsulfa?” frågade jag. ”Oh, no, sorry, Bactrim finish”, sa han bedrövat, men så lös han upp, ”Come come!” sa han, tog min arm, drog med mig ut från apoteket och in i affären bredvid, en klädbutik.

Han såg mycket nöjd ut. ”But I give you good price on shirt!!!”. Sambon köpte en Tommy Hilfigerkopia. Sedan gick vi till nästa apotek. ”A bottle of Bactrim for child please”. Yes yes, 100 ml varsågod, 3 euro, tack-å-tack-å-hej.

En knapp minut senare står jag lite paff utanför apoteket med flaskan och tänker att man kanske borde passa på att bunkra lite annat som kan vara bra att ha i framtiden. Lite Viagra, kanske?

Ulrika Sjösten

SPECIALISTKOMPETENS

Efter genomgången specialistutbildning och godkänd examination enligt SJVFS 2009:83 har Jordbruksverket utfärdat specialistkompetens enligt nedan:

I sjukdomar hos hund och katt:

- Mona Christiansen
- Anna Edlund
- Sandra Göransson
- Emilia Jigler
- Maria Jonasson
- Anja Kanold
- Miriam Kenic
- Sanna Kreuger
- Klara Lundh Ringborg
- Tobias Lundin
- Lena Norman
- Sofie Ödling

Did anyone see the Osborn fecal specimen? She brought it in a cookie can!

EXAMINATION – ÖGON

Examination i diagnostik av ärftliga ögonsjukdomar hos hund och katt

Nedanstående person har den 9 februari 2013 fullgjort särskild utbildning och examination i diagnostik av ärftliga ögonsjukdomar hos hund och katt enligt det samnordiska utbildningsprogrammet godkänt av Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och övriga nordiska huvudmän.

- Fredrik Kjaerstad, Karlstad

PERSONNOTISER

Födelsedagar i maj 2013

Den veterinär som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före födelsedagen.

Ivan Lind, Vännäsby, 80 år den 1/5
Ylwa Anesten, Borås, 60 år den 3/5
Eric Skoglund, Jönköping, 80 år den 4/5
Lena Eliasson-Selling, Uppsala, 60 år den 5/5
Anne G K Nilsson, Skara, 60 år den 9/5
Arne Lindholm, Sigtuna, 75 år den 10/5
Ingrid Ackerstig, Eskilstuna, 70 år den 13/5
Lorie-Ann Ringstad, Kåge, 60 år den 13/5
Lennart N B Nilsson, Borgholm, 80 år den 14/5
Gloria Lopez Valladares, Stockholm, 50 år den 15/5
Jacek Calczynski, Vendelsö, 50 år den 15/5
Maria Wikström, Boden, 50 år den 18/5
Ann Sofie Lilja, Oviken, 50 år den 22/5
Peter Kallings, Sigtuna, 60 år den 23/5
Anders Franklin, Stockholm, 70 år den 25/5
Kristina Mieziewska, Jönköping, 50 år den 28/5
Lise-Lotte Nielsen, Danmark, 50 år den 29/5

Avlidna

F överveterinär **Lars-Eric Nyqvist** avled den 5 mars 2013. Han föddes 1927 i Dingle, Västra Götalands län och avlade studentexamen i Uddevalla 1947 och veterinärexamen 1955. Samma år blev han civil veterinärstipendiat och började 1962 att arbeta som assistentveterinär vid Kristianstad läns hushållningssällskap. 1970 anställdes han som förste besiktningsveterinär och 1974 som överveterinär vid kontrollslakteriet i Tomelilla. Han pensionerades 1991.

F förste besiktninsveterinär **Lars Holm** avled den 14 mars 2013. Han föddes 1934 i Stockholm och avlade studentexamen där 1953 och veteterinärexamen 1961. Efter att ha arbetat på diverse vikariat var han verksam som förste besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet i Tomelilla 1966–1992. Han pensionerades 1993.

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 34
TELEFAX: 08-545 558 39
HEMSIDA: *www.svf.se*

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: *suzanne.fredriksson@svf.se*

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: *brita.trybom@svf.se*

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: *info@exponera.net*

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSPLAN 2013

Nr	Utgivning	Annonsstopp	Manusstopp
1	16 jan	18 dec	11 dec
2	5 feb	16 jan	9 jan
3	26 feb	5 feb	29 jan
4	19 mar	26 feb	19 feb
5	16 apr	19 mar	12 mar
6	14 maj	16 apr	9 apr
7	4 jun	14 maj	7 maj
8–9	26 jun	4 jun	28 maj
10	27 aug	6 aug	30 jul
11	17 sep	27 aug	20 aug
12	8 okt	17 sep	10 sep
13	29 okt	8 okt	1 okt
14	19 nov	29 okt	22 okt
15	11 dec	19 nov	12 nov

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2013
Sverige: 1 210 kronor + moms.
Europa: 1 560 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1 710 kronor.
Medlemmar i veterinärförbundet har 350 kronor i rabatt.

FACKPRESSUPPLAGA 2012 – 3 300 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*

CYDECTIN® VET.

moxidectin

CYDECTIN® COMP VET.

moxidectin, prazikvantel

Cydectin® vet. (moxidectin) oral gel. QP54A B02. Receptbelagt. **Djurslag:** Häst. **Indikationer:** För behandling av infektioner med stora och små strongylider, Parascaris, Oxyuris, Habronema, Trichostrongylus, Strongyloides och Gasterophilus **Kontraindikationer:** Behandla ej föl under 4 månaders ålder. Hund och katt kan påverkas negativt om de får i sig utspilld gel. **Dosering och administrering:** 0,4 mg moxidectin/kg kroppsvikt som engångsdos ur doseringssprutan, kalibrerad i 25 kg-steg. Var noga med korrekt dosering, speciellt skall uppmärksamhet iakttagas för att undvika överdosering till föl, speciellt lätta föl och ponnyföl. **Karenstider:** Slakt: 32 dygn. *SPC 2011-05-05.* För ytterligare information se www.fass.se

Cydectin® comp vet. (moxidectin + prazikvantel) oral gel. QP54A B52. Receptbelagt. **Djurslag:** Häst. **Indikationer:** För behandling av cestod- och nematod- eller arthropodinfektioner. **Kontraindikationer:** Behandla ej föl under 6,5 månaders ålder. Hund och katt kan påverkas negativt om de får i sig utspilld gel. **Dräktighet och laktation:** Behandla inte dräktiga eller lakterande ston. **Dosering och administrering:** 0,4 mg moxidectin/kg och 2,5 mg prazikvantel/kg kroppsvikt som engångsdos ur doseringssprutan, kalibrerad i 25 kg-steg. Var noga med korrekt dosering, speciellt skall uppmärksamhet iakttagas för att undvika överdosering till föl, speciellt lätta föl och ponnyföl. **Karenstider:** Slakt: 64 dygn. **Särskilda varningar:** Parasitresistens kan uppstå vid upprepad frekvent anwändning av preparat tillhörande denna grupp. *SPC 2012-11-06.* För ytterligare information se www.fass.se

Orion Pharma Animal Health | Djupdalsvägen 7 | Box 520 | 192 05 Sollentuna | Tel 08-623 64 40 | Fax 08-623 64 80 | www.orionvet.se

Posttidning A
Retur, Box 12709 • 112 94 Stockholm

© MSD Animal Health 201212

NÖTKREATUR

Sugande löss
Bitande löss
Stickflugor
Husflugor
Lusflugor

FÅR

Sugande löss
Bitande löss
Stora fårlusen

BLAZE VET.

Deltametrin Rx
7,5 mg/ml pour-on, suspension
EKTOPARASITMEDEL FÖR NÖTKREATUR OCH FÅR

Nytt läkemedel mot löss och flugor hos nötkreatur samt löss hos får

- Noll dagars mjölkkarens hos nötkreatur
- 6-10 veckors duration mot flugor
- För pour-on användning

Blaze vet. 7,5 mg/ml pour-on, suspension är ett receptbelagt läkemedel. Datum för senaste översyn av produktresumén: 2012-05-23. För mer info: www.fass.se. Finns i förpackning om 1 000 ml flaska. Kan användas under dräktighet och laktation. **DOSERING**: Blaze vet. ska bara användas på oskadad hud och appliceras jämnt längs rygglinjen på djuret, från skulderbladen till svansroten. **NÖTKREATUR** Sugande löss *(Linognathus vituli, Haematopinus eurysternus)* och bitande löss *(Bovicola bovis)*: 10 ml per djur. **FÅR** Sugande löss *(Linognathus ovillus)* och bitande löss *(Bovicola ovis)*, samt stora fårlusen *(Melophagus ovinus)*: 10 ml per djur. **NÖTKREATUR** Stickflugor *(Stomoxys calcitrans, Haematobia spp.)*, husflugor *(Musca spp.)* och lusflugor *(Hippobosca spp.)*. Kroppsvikt upp till 100 kg: 10 ml per djur. 100 – 300 kg: 20 ml per djur. Mer än 300 kg: 30 ml per djur. Deltametrin är toxiskt för bin och dyngbaggar. Substansen får inte komma i kontakt med grundvatten, eftersom den är toxiskt för fisk och andra vattenlevande organismer. **KARENSTIDER: NÖTKREATUR** Mjölk: Noll dygn. Kött och slaktbiprodukter: 18 dygn. **FÅR** Mjölk: 12 timmar. Kött och slaktbiprodukter: 1 dygn.

NYHET

1 000 ml flaska

Öppnad innerförpackning är hållbar i 30 veckor

Intervet AB • Box 7121 • 192 07 Sollentuna • www.msd-animal-health.se

MSD Animal Health